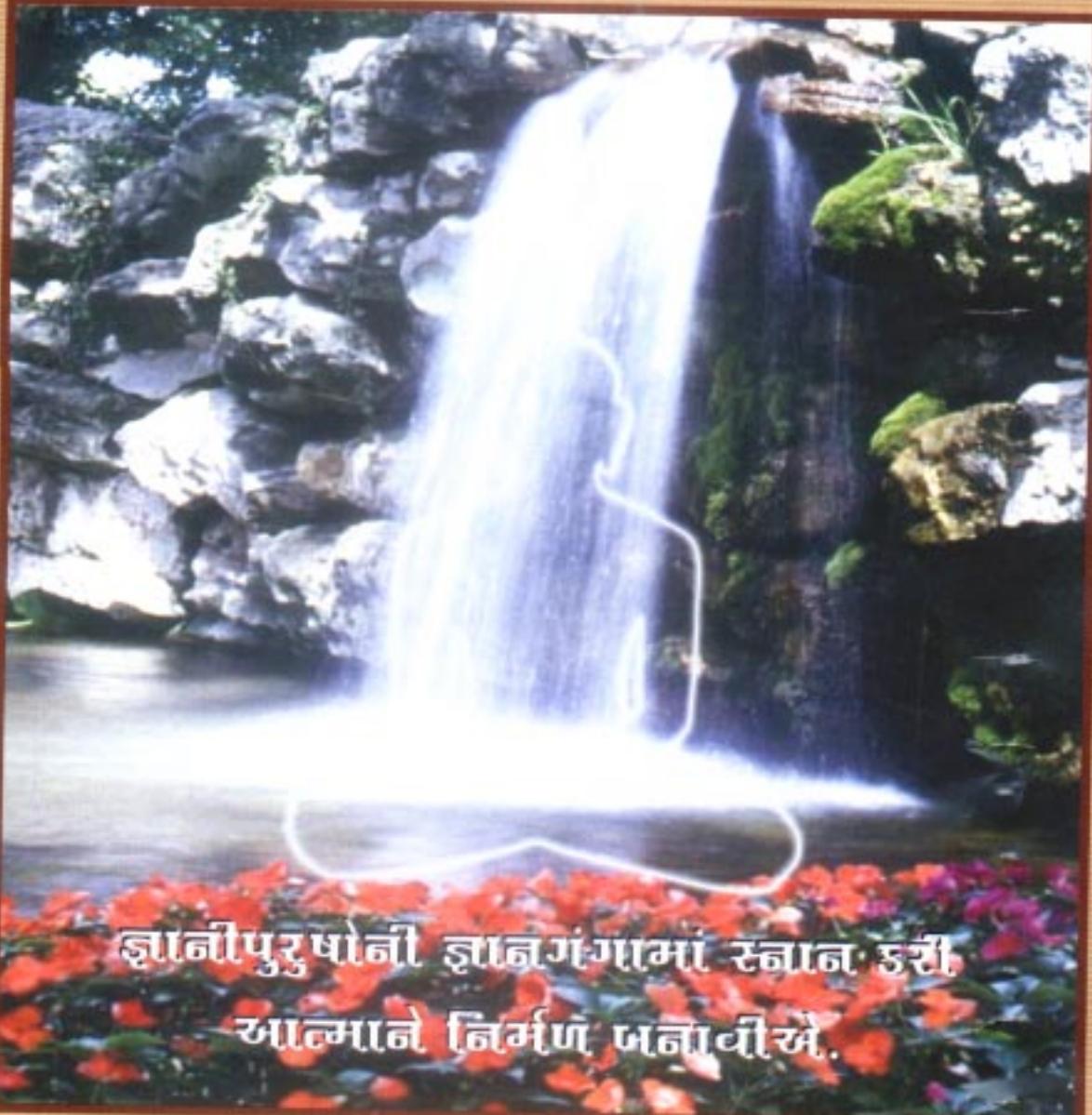

શ્રી રાજ-સોભાગ સાદગુરુ પ્રથાએ

અંક : ૪૬
(નિમાસિક)
જૂન - ૨૦૦૮

જ્ઞાનોપરુષોનો જ્ઞાનગંગામાં સ્વાન્ત હતો,
આન્ગાને નિર્મણ પણાવીએ.

Published by :

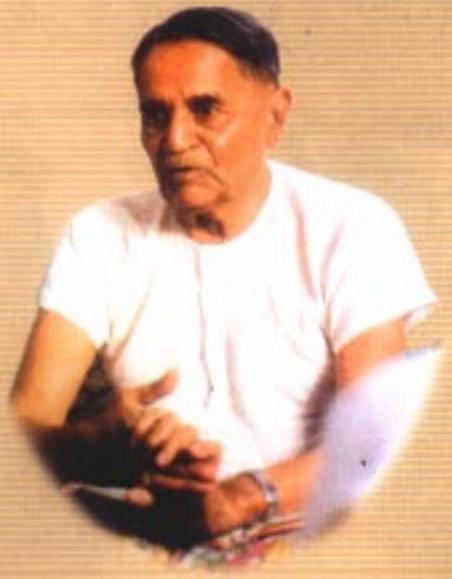
Shree Raj-Sobhag Satsang Mandal

Sobhag Para, SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

ભાઈઓ, આ આત્માને જડ સાથે સંયોગ થયો છે. કર્મ વળગ્યાં છે કારણ કે આત્માને પોતાના સ્વરૂપનું ભાન નથી. જ્યાં લગી એને ભાન નથી ત્યાં સુધી એ કર્મબંધન કરે છે. નવો બંધ ન પડે એને જૂનાનો ક્ષય થાય ત્યારે મોક્ષ થાય છે. જ્યાં સુધી આત્માનું ભાન નથી અને આ જડ-શરીર એ જ હું એમ માને છે ત્યાં સુધી મોક્ષ નથી થતો અને બંધ પડે છે, તેમ છતાં ચેતન-આત્મા-પોતાના સ્વભાવનો ત્યાગ નથી કરતો. એટલે કે એનો જ્ઞાનગુણ નાશ નથી પામતો. ભલે અજ્ઞાન છે; અસમ્યકજ્ઞાન છે; એ જ્ઞાન છે પણ અસમ્યક છે કેમ કે હું કોણ છું એ ખબર નથી. આત્મા વિષે સહ્ભાન છે, ઓળખાણ નથી. અનાદિકાળથી જીવની આ દશા છે. માટે જ ભવભ્રમણ મટતું નથી.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી

પત્રાંક-૨૫૪

(પૂ.ભાઈશ્રીએ પત્રાંક-૨૫૪ ઉપર કરાવેલ સ્વાધ્યાય)

પરમકૃપાળુદેવે ખંભાતના મુમુક્ષુ પર મુંબઈથી અધાર સુદ-૮, ભોમ, ૧૯૪૭ના આ પત્ર લખેલ છે.
તેઓને પ.કૃ.દેવનો સમાગમ જ્યારે કૃપાળુદેવની ૨૩ વર્ષની ઉંમર હતી ત્યારે થયેલ. તેમાં મુનિશ્રી પણ આવી જાય. બધાને પ.કૃ.દેવ પ્રત્યે ભક્તિભાવ છે.
તેઓ કૃપાળુદેવમાં જ્ઞાનીપુરુષનાં દર્શન કરે છે અને તેમની પ્રત્યે શ્રદ્ધા થયેલ છે. એઓના અંતઃકરણમાં એવા ભાવ થયા છે કે અમે કૃપાળુદેવના શરણમાં રહી આન્મકલ્યાણ કરી શકીશું. આવી ભાવનાસહ એઓ કૃપાળુદેવનું માર્ગદર્શન લઈ પોતાનું આધ્યાત્મિક ઘડતર કરી રહ્યા છે. આવા મુમુક્ષુઓને ઘડતર કરતાં છતાં પૂર્વના જે સંસ્કારો ચિન્તની અંદર અંકિત થયા હોય, તેમાંના કોઈ સંસ્કાર કે જેની અંદર હઠાગ્રહ હોય, કદાગ્રહ હોય, પોતાના મત તરફની માન્યતા, તે તરફનું બેંચાણ હોય. પોતે જે પદ્ધતિથી ધર્મ કરતો હોય અને એને એવું દઢ થઈ ગયું હોય કે આમ જ ધર્મ થઈ શકે. આવી અનેક પ્રકારની ગાંઠો જીવના અંતઃકરણમાં બેઠેલી હોય, પછી એકાંતે તેની માન્યતા હોય કે ધર્મ તો આમ જ કરાય. તો પ.કૃ.દેવ એ બધી ગાંઠો એકેક એકેક ઓગાળતા જાય છે.
માર્ગનાં એકેક રહસ્યો તે લોકો પાસે ખુલ્લાં કરતા જાય છે. આ રીતે ખંભાતના મુમુક્ષુઓનું આધ્યાત્મિક ઘડતર થઈ રહ્યું છે.

નિઃશંકતાથી નિર્ભયતા ઉત્પન્ન હોય છે; અને તેથી નિઃસંગતા પ્રામ હોય છે.

આ આધ્યાત્મિકતાનો ક્રમ બતાવતા નિઃશંકતા, નિર્ભયતા અને નિઃસંગતા એ ગ્રણે ગુણો દર્શાવ્યા.
નિઃશંકતામાં જીવને અલગ-અલગ ભૂમિકામાં જે સંકલ્પો અથવા વિકલ્પો રહેલા હોય એ બધા નીકળી જાય તો પછી જીવને નિર્ભયતાનો ગુણ પ્રામ થાય.

પ્રથમ જીવને એમ થાય કે જે આ માર્ગ ગ્રહણ કરું છું એ સાચો હશે? એનાથી મારું આધ્યાત્મિક ઘડતર થશે? આ જ્ઞાની પુરુષ જ હશે? ખરેખર જે જ્ઞાનીપુરુષ કે જેના ઉદ્દ્યમાં સંસાર અને સાંસારિક કાર્યો રહેલાં હોય જેને લઈને જીવના મનમાં શંકા, કુશંકા અને વિકલ્પો રહ્યા કરે, કેમકે બાબ્ય દાણી જીવ છે, અજ્ઞાન છે એટલે જ્ઞાનીપુરુષને ઓળખવા એ જીવને માટે ઘણું કઠિન કાર્ય છે. પ્રથમ તેને જ્ઞાનીપુરુષની પ્રાપ્તિ થાય તેમાં એણો નિઃશંક બની જવું જોઈએ અને એને અંતઃકરણથી દઢ ખાતરી થઈ જવી જોઈએ કે આ જ્ઞાનીપુરુષ જ છે અને એ થકી જ મારું કલ્યાણ થશે. આમ તેના પ્રત્યે દઢ પ્રતીતિ, શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ જાગવાં જોઈએ. પણ જો જીવ શંકા-કુશંકામાં પડેલો હોય અને માર્ગમાં પણ જોડાયેલો હોય, પણ તે માર્ગમાં પ્રગતિ કરી શકતો નથી, કેમકે તેનો શ્રદ્ધાનો પાયો નબળો છે. તેથી તે પોતાનું ઘડતર કરી ન શકે. આ પ્રાથમિક ભૂમિકાની વાત છે. એટલે નિઃશંક બનવું જોઈએ. પછી જ્ઞાનીપુરુષની જેમ જેમ આજ્ઞા થતી જાય તેમ તેમ તેનું આરાધન નિઃશંકતાથી કરવું જોઈએ. એ માને કે એમ કરીશ તો જ મારું કલ્યાણ છે. પ્રાથમિક કક્ષાના જીવને તેની ભૂમિકા તૈયાર થઈ જાય પછી બીજી આજ્ઞા થાય અને જ્યારે તેની માર્ગમાં પ્રગતિ થાય ત્યારે તેને માર્ગમાં આગળ વધારવા તેને નવી નવી આજ્ઞા આપી જ્ઞાનીપુરુષ તેનું આધ્યાત્મિક ઘડતર કરતા જાય. આમાં તેના

અંત:કરણમાં તેને ક્યાંય પણ શંકા ન હોવી જોઈએ. આવી રીતે નિઃશંક બનેલો જીવ, તેના આ સંસારમાં રહેલા અનેક પ્રકારના જે ભય છે તે પાતળા પડવા મંડે, ઓછા થવા મંડે. આ માર્ગ જ એવો છે કે જીવ જ્યાં સુધી સંસારી ભાવમાં છે અને સાંસારિક કાર્યો જ કર્યા કરે છે ત્યાં સુધી એને અનેક પ્રકારના ભય સત્તાવતા જ કરે છે, પણ જેમ એનું ઘડતર થાય, જેમકે છ પદમાં "આત્મા છે" તે પદ તેને દઢ થઈ જાય કે આત્મા તો અંદર બેઠેલો છે અને શરીર તો તેને સંયોગથી ગ્રામ થયું છે તો શરીરલક્ષી જે કાંઈ પ્રવૃત્તિઓ છે તેમાં કોઈ પ્રકારનો ભય રાખવા જેવું નથી. ભય રાખવાથી તે પોતાની જાતને માર્ગમાં આગળ વધવામાં વિઘ્ન કરે છે. માટે અનેક પ્રકારના જીવના નાના નાના ભય દૂર થવા જ જોઈએ. એમ કરતાં કરતાં જ્યારે જીવને પોતાના આત્મસ્વરૂપની ગ્રામિ થાય પછી તેને મૃત્યુનો ભય પણ ન રહે. ચોક્કસપણે મૃત્યુનો ભય પાતળો તો પડેલો જ હોય પણ પછી તે નીકળી જાય. જીવ નિર્ભય બની જાય. તેને ખાતરી થાય કે મારા આત્માના જેટલા પ્રદેશો અનાદિકાળથી હતા એટલા જ આજે છે અને અનાદિકાળ પૂરો થશે તો તેટલા જ રહેવાના છે તેમાં કાંઈ વધ્યાટ થવાની નથી. મારા આત્માની અંદર સત્તાએ જેટલા ગુણો છે, જેટલી શક્તિ છે, જેટલું ઐશ્વર્ય છે તે કેવા છે? તો કહે : સિદ્ધ ભગવાનના આત્મામાં છે તેટલી જ શક્તિ, ગુણો, ઐશ્વર્ય અહીં બેઠેલા એકેક આત્મામાં છે. એટલે એ બધું સત્તાએ છે. કર્મના આવરણથી એ દેખાતું નથી. જ્યાલમાં આવતું નથી. એમાં કાંઈ વધતું કે ઘટતું નથી. તો સંસારની નાનીમોટી ઉપાધિમાં હું મૂંઝાઈ જાઈશ ને રાગદ્વેષના પ્રવાહોમાં વહ્યા કરીશ તો એ તો કર્મબંધનનું કારણ છે. આમ જીવે નિર્ભયતા કેળવવાની છે.

નિર્ભયતા પછી નિઃસંગતા, પછી એ જીવને અસંગ બનવાની ભાવના થાય. એને બીજી બધા

સંગ ગમે નહીં. જ્યાં સુધી જીવ મોહભાવથી બંધાયેલો છે ત્યાં સુધી એને બધા જ સંસારી સંગો ખૂબ પ્રિય લાગતા હોય છે, ગમતા હોય, પોતાના આધારરૂપ લાગતા હોય. પણ જેમ જેમ તે માર્ગમાં આગળ વધે તેમ તેમ તેને ખાતરી થાય કે આ જે સંગો છે તે તો પૂર્વના કરેલા કર્મના ઉદ્યરૂપ છે. તે બધા સંગથી મારે મોહિત થવા જેવું નથી. કદાચ હું તે બધા સંગ વચ્ચે રહીશ તો મારો જે મોહભાવ ઉપશમાવેલ છે તે મારામાં મોહભાવ ઉત્પત્ત થવાના કારણ થશે માટે જીવ તેમ માની નિઃસંગતા કેળવતો જાય પછી તેને કોઈનો સંગ ન ગમે. એમ બધા સંગ ઘટાડતાં ઘટાડતાં છેવટે એક વખત પોતે ધારણ કરેલા શરીરનો સંગ પણ ઘટાડવાનો છે. એટલે કે તેનો પણ ત્યાગ કરવાનો છે. આ રીતે આ ત્રણ વસ્તુ જણાવી કે નિઃશંકતાથી નિર્ભયતા ઉત્પત્ત થાય છે. તેથી નિઃસંગતા ગ્રામ હોય છે. આટલી વાત કર્યા પછી પ.કૃ.દેવ લખે છે કે :

પ્રકૃતિના વિસ્તારથી જીવનાં કર્મ અનંત પ્રકારની વિચિત્રતાથી પ્રવર્તે છે; અને તેથી દોષના પ્રકાર પણ અનંત ભાસે છે; પણ સર્વશી મોટો દોષ એ છે કે જેથી 'તીવ્ર મુમુક્ષુતા' ઉત્પન્ન ન જ હોય, અથવા 'મુમુક્ષુતા' જ ઉત્પન્ન ન હોય.

આપણે પ્રકૃતિ દોષ—તેનો વિસ્તાર કરીએ તો જીવ છે જે અનંત પ્રકારના દોષ કર્યા જ કરતો હોય છે અને તે જે પ્રકારના દોષ કરે તે પ્રકારે તેને કર્મનું બંધન થાય અને તે કર્મ જ્યારે ઉદ્યમાં આવે ત્યારે તેને વેદવાનું હોય તો અજ્ઞાનભાવ, મોહભાવ છે, સ્વાર્થબુદ્ધિ છે એટલે અનેક પ્રકારનાં નવા કર્મબંધન જીવ કરે છે. જેમાં મુખ્ય આઠ કર્મ છે. જ્ઞાનાવરણીય, દર્શનાવરણીય, મોહનીય, અંતરાય, નામ ગોત્ર, આયુષ્ય અને વેદનીય. આ દરેક કર્મનો વિસ્તાર કરીએ તો તેના પેટાભેદ થાય. એમ જીવ અનંત પ્રકારે દોષ કર્યા જ કરે છે. એણે જે દોષ કર્યો

એ મુજબ કર્મ જ્યારે ઉદ્યમાં આવે ત્યારે એ જીવની ચેષ્ટા આપણને વિચિત્ર લાગે. ચિત્ર-વિચિત્ર પ્રકારની ચેષ્ટાઓ બધા જીવો કર્યા જ કરતા હોય છે અને એટલે પ.કૃ.દેવ કહે છે કે તેથી દોષના પ્રકાર પણ અનંત ભાસે છે. આવી રીતે અનાદિકાળથી આજ સુધી જીવ અનેક પ્રકારના દોષો કરતો જ આવ્યો છે. જ્યારે જ્યારે તે જીવ ધર્મ સન્મુખ થાય ત્યારે થોડા દોષ ઓછા કરે પણ તેના દોષો કરવાનું તો ચાલુ જ રહે. જેથી એની અંદર મુમુક્ષુતા ઉત્પન્ન થતી નથી. તીવ્ર મુમુક્ષુતા ઉત્પન્ન થતી નથી. આવા દોષો છે તે કાઢી કે દૂર કરી શકતો નથી. જ્ઞાનીપુરુષ જે વાત કરે છે તે કેવી અદ્ભુત છે. આપણે જો તે દોષનો વિચાર કરીએ તો કોઈ માણસ કૂરતાથી કોઈની હત્યા કરતો હોય તો આપણને દોષિત લાગે, અનેક લોકોનો સંહાર કરતો હોય તો દોષિત લાગે. વ્યબિચારી હોય તો દોષિત લાગે. એમ અનેક પ્રકારના આવા દોષો આપણી નજરમાં આવે અને આપણને લાગે કે આ દોષ તો ખરાબમાં ખરાબ. આવા દોષો ઘણા કર્મનું બંધન કરાવે એવા લાગે. એથી એ આપણાથી ન થાય તેની જગ્યાતી રાખતા હોઈએ અને આપણી જાતને એનાથી છોડાવવાનો પ્રયત્ન કરતા હોઈએ. જ્ઞાની જે દોષો બતાવે છે તેવા જીવ કરતો હોવાથી તેનામાં મુમુક્ષુતા ઉત્પન્ન જ થતી નથી કે જેથી તે મોક્ષમાર્ગની સન્મુખ થઈ શકે. મુમુક્ષતા એટલે શું ?

ધણું કરીને મનુષ્યાન્મા કોઈ ને કોઈ ધર્મમતમાં હોય છે, અને તેથી તે ધર્મમત પ્રમાણે પ્રવર્તવાનું તે કરે છે, એમ માને છે; પણ એનું નામ ‘મુમુક્ષુતા’ નથી. તો જ્યાં જે કુળમાં જન્મ લીધો, એમાં જે ધર્મનું પ્રવર્તન થતું હોય તે પ્રમાણે બાળપણથી તે સંસ્કારો તેને દફ થઈ જાય. પછી તેને તે માન્યતા થઈ જાય કે આ જ મારો ધર્મ. એમ માની પોતાની જાતને મુમુક્ષ મનાવે જેમકે જૈનકુળમાં જન્મ થયો તો જીવ કહે હું જૈન દું. હિન્દુ ધર્મનું આરાધન કરતો જીવ પોતાને હિન્દુ કહેવરાવે. કિશ્ચન પોતાને તે જ મનાવરાવે.

ઈસ્લામ કુળમાં જન્મેલો પોતાને ઈસ્લામ મનાવરાવે. એમ જે કુળમાં જન્મ્યો અને જે ધર્મનું આરાધન કરતો હોય તે જ પોતાનો ધર્મ માને. પ.કૃ.દેવ કહે છે કે એ મુમુક્ષુતા નથી. ‘મુમુક્ષુતા’ તે છે કે સર્વ પ્રકારની મોહાસંકિતથી મૂંઝાઈ એક ‘મોક્ષ’ને વિષે જ યત્ન કરવો અને ‘તીવ્ર મુમુક્ષુતા’ એ છે કે અનન્ય પ્રેમે મોક્ષના માર્ગમાં ક્ષાણે ક્ષાણે પ્રવર્તવું. તો જે મુમુક્ષ હોય તેને તો આ સંસારથી છૂટવાની તીવ્ર ભાવના હોય. તેની આ બધા બંધનને તોડી, સંસારથી મુક્ત થઈ મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરવાની જ ઈચ્છા હોય. તેનો પુરુષાર્થ પણ તે ભણી જ હોય. આ એક તીવ્ર જંખના જીવની અંદર હોય, અને એટલા માટે એણે જ્યાં જ્યાં મોહ અને આસક્તિ કરેલાં હોય તેની અંદરથી પોતાની જાતને પાછી વાળી, મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવા માટે થઈને જ તે પુરુષાર્થી બને. આ મુમુક્ષુતા કીધી. આ શબ્દમાં મુમુક્ષુ સાથે “તા” જોડાયેલું છે. આપણે બધાને એમ કહીએ કે બધા જ મુમુક્ષુ છે. જેમ બધા જૈન છે તેમ જેટલા લોકો ધર્મ કરતા હોય તેને મુમુક્ષુ કહે. આવું મુમુક્ષુ રાઈટલ ધરાવતા તો આપણને હજારો, લાખો જીવો જોવામાં આવે. પણ શું એ બધાને મોહ અને આસક્તિ ઓછાં કરી મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવાની જંખના છે ? એના માટે એ પ્રયત્ન કરે છે ? મુમુક્ષુનું જો સામાન્ય ટાઈટલ મય્યુને પોતાનું કલ્યાણ થઈ જશે એવું નથી. એનામાં મુમુક્ષુતા પ્રાપ્ત થવી જોઈએ. એના મોહ ને આસક્તિ ઓછાં થવાં જ જોઈએ. બધાં બંધનથી મુક્ત થવાનો જ તેનો પુરુષાર્થ હોય. આમ મુમુક્ષુતા કીધા પછી ‘તીવ્ર મુમુક્ષુતા’ વિષે અત્રે જણાવવાનું નથી પણ ‘મુમુક્ષુતા’ વિષે જણાવવું છે, કે તે ઉત્પન્ન થવાનું લક્ષણ પોતાના દોષ જોવામાં અપક્ષપાતતા એ છે, અને તેને લીધે સ્વચ્છંદનો નાશ હોય છે. એકવાર પહેલાં મુમુક્ષુતા આવવી જ જોઈએ. એ આવ્યા પછી એના આ માર્ગ પ્રત્યેનાં પ્રેમ અને ભક્તિ એટલાં બધાં વધી જાય કે તે ભક્તિ અનન્ય બની જાય. એવા અનન્ય પ્રેમ અને ભક્તિસહ એ જીવ પોતાના

જીવનથી પસાર થતી એકેક પળ, એકેક ક્ષણ એનો ઉપયોગ આ આરાધના માટે કરે. એમાં એક પળ પણ વ્યર્થ ગુમાવે નહીં. જીવ જ્યારે આવી આરાધના કરતો થાય ત્યારે તેને તીવ્ર મુમુક્ષુતા કહી શકાય. અનાદિકાળથી આપણે રખ્યાએ છીએ એનું કારણ આપણામાં મુમુક્ષુતા આવી નથી. તીવ્ર મુમુક્ષુતાની વાત તો પછી છે. અને એ નથી આવી એ જ જીવના અનંત દોષોમાંનો મોટો દોષ. જો તે મુમુક્ષુતા આવી હોત તો જીવ આરાધન કરી પોતાની જાતને મુક્ત કરાવી લીધી હોત. પણ હજી તે નથી આવી એટલે જીવના જન્મમરણના ફેરા ચાલુ છે. આગળ પ.કૃ.દેવ કહે છે : ‘તીવ્ર મુમુક્ષુતા’ વિષે અત્રે જણાવવાનું નથી પણ ‘મુમુક્ષુતા’ વિષે જણાવવું છે, કે તે ઉત્પન્ન થવાનું લક્ષણ પોતાના દોષ જોવામાં અપક્ષપાતતા એ છે, અને તેને લીધે સ્વચ્છંદનો નાશ હોય છે. તીવ્ર મુમુક્ષુતાની વાત તો ધણા ઊંચા લેવલની છે. એટલે એ વાતને આપણે અત્યારે ગૌણ કરીને મુમુક્ષુતા વિષે વિચારણા કરીએ. આપણને કેમ બબર પડે કે આ ભાઈમાં મુમુક્ષુનાં લક્ષણ આવી ગયાં છે. જીવને કઈ રીતે બબર પડે કે મારામાં મુમુક્ષુતા આવી છે ? તો પ.કૃ. દેવ કહે છે કે પોતાના દોષ જોવામાં અપક્ષપાતતા. જીવ જ્યારે પોતાના દોષો જોતો જાય, તો તરત જ તેનો જે સ્વચ્છંદ છે તે ગળવા મંડે. પાતળો પડવા મંડે. સામાન્ય રીતે બધા જ અજ્ઞાની, સંસારમાં રહેનારા સંસારી જીવો, સંસારિક ભાવમાં જ રચ્યાપચ્યા રહે છે. એ જીવો કોઈ એમ ન માને કે પોતે દોષી છે. દોષોથી ભરેલો છે. એને કોઈ પણ દોષની વાત આવે તો તેની આંગળી બીજા જીવ તરફ હોય. કોથની વાત આવે તો પોતાના સર્કલમાં જેને વધુ કોથ હોય તે તરફ તેની આંગળી જાય. માનની વાત આવે તો આંગળી બીજા તરફ જાય. પણ પોતાનામાં કેટલો કોથ છે, કેટલાં માન, માયા, લોભ છે, પોતે કેટલા દોષ કરે છે તે જીવ માનવા તૈયાર નથી હોતો. જે જીવને જ્ઞાનીપુરુષની

પ્રામિ થાય છે, માર્ગ મળે છે, પછી તે માર્ગનું આરાધન કરવા મંડે તો તેના જીવનમાં પરિવર્તનની ધારાઓ શરૂ થઈ જાય છે. તે ધારાઓમાં પ્રથમ તો પોતે સંસારમાં સમ-આચરણમાં, સદાચારમાં આવવા મંડે, પછી તેના કષાયો કંઈક પાતળા પડવા મંડે. એ સાથે પોતાના દોષો જોવા ભણી એની દાસ્તિ વળવા મંડે. એ જીવ પછી બીજાના દોષને બદલે પોતાના જ દોષો જુએ. તેની દાસ્તિ પલટી જાય. પોતાના દોષો જોવામાં પણ અપક્ષપાતતા એક નાનું બાળક, બહુ તોફાની હોય, મસ્તીખોર હોય. તોફાન કરી બીજા બાળકોને હેરાન કરતું હોય, તકલીફ કરતું હોય પણ તેની મા તેનું બાળક આવા દોષ કરે છે તે માનવા તૈયાર ન હોય કેમકે તેને પક્ષપાત પોતાના છોકરા માટે છે. જીવને જ્યારે પોતાની વાત આવે ત્યારે પોતાનો સ્વાર્થ પોતાને નજરમાં આવી જાય. પોતાના અવગુણને ઢાંકીને જ રાખે. એ અવગુણ કોઈ પસે વ્યક્ત ન થઈ જાય તે રીતે પોતાનું જીવન વ્યતીત કરતો હોય. પણ પછી તો તે સાચો ન્યાયાધીશ બની જાય. પોતાની અંદર દોષો જોવા છે તેવા જ જોવાને ટેવાઈ જાય. એટલું જ નહીં પણ હકીકતમાં જીવને પોતાનો નાનામાં નાનો દોષ હોય તો પણ એને એમ લાગવું જોઈએ કે મારામાં આટલો મોટો દોષ રહેલો છે. આવી રીતે એક પરિવર્તન થાય. જ્યારથી જીવ પોતાના દોષો જોતો જાય એટલે બસ એનો સ્વચ્છંદ પાતળો પડવા જ મંડે. મોક્ષમાર્ગમાં જીવને સૌથી વધુમાં વધુ મુશ્કેલી કરાવનાર આ સ્વચ્છંદ છે. જીવનો સ્વચ્છંદ કોઈને કોઈ પ્રકારે વ્યક્ત થયા કરતો હોય છે, કેમકે અંદર બેઠેલો “હું” છે એટલે તેને એમ જ લાગે કે હું હોશિયાર હું, ડાહ્યો હું, વિચારશીલ હું, ભાગેલો હું. પોતાની જાતને તે ખૂબ મોટો માનતો હોય એટલે જે આજ્ઞાઓ થઈ હોય તેમાં પણ પોતાનો સ્વચ્છંદ ઉમેરી પોતાનું આરાધન કરવા મંડે. આ જે સ્વચ્છંદ છે તે હકીકતમાં જે મોહરાજા છે તેનો એક મોટો ભાગ છે.

તેમાં મોહની પ્રબળતા, જેમાં સ્વર્ચંદ્તા તો હોય, હોય અને હોય જ. પણ પછી જ્યારે તેની દસ્તિ ફરે ત્યારે તે પોતાના દોષો જોતો થઈ જાય ને તેનો સ્વર્ચંદ્ત પણ જાય. પછી શું થાય છે? તે આખો કુમ બતાવ્યો છે કે : સ્વર્ચંદ્ત જ્યાં થોડી અથવા ઘણી હાનિ પામ્યો છે, ત્યાં તેટલી બોધબીજ યોગ્ય ભૂમિકા થાય છે. સ્વર્ચંદ્ત જ્યાં પ્રાયે દબાયો છે, ત્યાં પછી ‘માર્ગપ્રાપ્તિ’ને રોકનારાં ત્રણ કારણો મુખ્ય કરીને હોય છે, એમ જાણીએ છીએ. બસ, આ માર્ગ કેવો છે? ખાંડાની ધાર જેવો છે. તમે જેમ જેમ માર્ગમાં આગળ વધો તેમ તેમ અનેક પ્રલોભનો, મુશ્કેલીઓ જે તમને વિધનરૂપ થાય, માર્ગમાં આગળ વધવા ન દે. એટલે જેનો થોડો ઘણો સ્વર્ચંદ્ત પણ જો ઉપશમાયો હોય તો તે જીવને માર્ગમાં આગળ વધવું છે, પણ તે માર્ગપ્રાપ્તિને રોકનારાં ત્રણ કારણો મુખ્ય કરીને હોય છે એમ પ.કૃ.દેવ કહે છે કે આમ એમે મુખ્ય કરીને જાણીએ છીએ. (૧) આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા (૨) પરમ દૈન્યતાની ઓછાઈ (૩) પદાર્થનો અનિર્ણય.

આટલી ભૂમિકાએ પહોંચ્યા પછી જીવને અટકાવનારાં આ ત્રણ કારણો—આ કુમ મુમુક્ષુઓએ અંતઃકરણમાં બેસાડી દેવો જોઈએ. અનંતદોષની વાત શરૂ કરી અને એ બધા દોષોને કાઢવાના છે અને આધ્યાત્મિક ઘડતર કરવાનું છે.

અનાદિકાળથી જે અનંત દોષો જીવ કરતો આવ્યો છે તેમાં તેનો સૌથી મોટો દોષ એ છે કે તેને મુમુક્ષુતા કે તીવ્ર મુમુક્ષુતા જ ન આવી. તો મુમુક્ષુતા કોને કહે છે “સર્વ મોહાસક્તિથી મૂંજાઈ એક ‘મોક્ષ’ને વિષે જ યત્ન કરવો.” આવો જે મુમુક્ષ છે કે મોક્ષ મેળવવા માટે પુરુષાર્થી છે તેની દસ્તિ પોતાના દોષ જોવા ભણી વળે અને આવી દસ્તિ થાય એટલે એનો સ્વર્ચંદ્ત પાતળો પડવા મંડે. અને આ રીતે બોધબીજ યોગ્ય તેની ભૂમિકા તૈયાર થાય. પણ જેનો

સ્વર્ચંદ્ત થોડોઘણો દબાયો છે તેને પણ માર્ગમાં અટકાવનાર ત્રણ કારણો છે કે જેનાથી જીવ માર્ગમાં આગળ ન વધી શકે. (૧) આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા (૨) પરમ દૈન્યતાની ઓછાઈ (૩) પદાર્થનો અનિર્ણય.

એ બધાં કારણો ટાળવાનું બીજ હવે પછી કહેશું. તે પહેલાં તે જ કારણો અધિકતાથી કહીએ છીએ. પ.કૃ.દેવ આ ત્રણ કારણો અધિકતાથી સમજાવી રહ્યા છે. ‘આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા’, એ ઘણું કરીને તીવ્ર મુમુક્ષતાની ઉત્પત્તિ થયા પહેલાં હોય છે. તે હોવાનાં કારણો નિઃશંકપણો તે ‘સત્ત’ છે એવું દઢ થયું નથી, અથવા તે ‘પરમાનંદરૂપ’ જ છે એમ પણ નિશ્ચય નથી. અથવા તો મુમુક્ષતામાં પણ કેટલોક આનંદ અનુભવાય છે, તેને લીધે બાધ્યશાતાનાં કારણો પણ કેટલીક વાર પ્રિય લાગે છે (!) અને તેથી આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા રહ્યા કરે છે; જેથી જીવની જોગ્યતા રોકાઈ જાય છે. પહેલું કારણ આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા : આમ બધા જીવોને સુખ જોઈએ છે. સુખ પ્રિય છે પણ દુઃખ તો બધા જીવને અપ્રિય છે. આ અધ્યાત્મમાર્ગનો જે પંથી છે તે પોતાનામાં વૈરાગ્યભાવને દઢ કરતો જાય એટલે બાધ્ય સુખ પ્રત્યે એની જે વૃત્તિ હોય તે વૃત્તિ પાતળી પડતી જાય. આમ થોડોઘણો વૈરાગ્યમાં જીવ આવવા લાગે. આમ આ પહેલું કારણ સુખેચ્છા. જીવને શરીરની જે કાંઈ પ્રવૃત્તિ કરે એમાં સુખબુદ્ધિ હોય. શરીરમાં શાતા ઊપજે એટલે કે હાલવામાં, ચાલવામાં, ઉઠવામાં, બેસવામાં-સૂવામાં બધે શાતા ઊપજે તેવું જીવ ગોતતો હોય. અહીં કલ્યાણ હોલમાં પણ જેના શરીરને ખુરશી પર સુખ ઊપજતું હોય તે ખુરશી પર બેસે નીચે સુખ ઊપજે તો નીચે બેસે તેમાં પણ પંખા નીચે સુખ ઊપજતું હોય તો પંખા નીચે બેસે. કદાચ તે એમ કહે કે મને તો એવું કાંઈ લાગે નહીં પરંતુ જગ્યા તો એવી જ સુખરૂપ ગોતી લે કે

જેનાથી તેને શાતા થાય. આ તો એક સામાન્ય વાત થઈ જે આ સ્વાધ્યાય હોલની સ્પર્શતી વાત છે. આમ જીવ શરીર તથા બધી બાબતમાં સુખ પ્રાપ્ત કરવા જ પ્રયત્નશીલ હોય. આ વાત બધા જ અજ્ઞાની જીવોને એકસરખી લાગુ પડતી હોય. જે જીવ સંપૂર્ણ મોહભાવથી યુક્ત હોય અને તેને પોતાનું આત્મકલ્યાણ કરવાની ભાવના પણ ન હોય અની ચિત્તવૃત્તિ છે તે સુખની પ્રાપ્તિ પાછળ જ લાગેલી હોય. તેમાં તેને થોડું નહીં પરંતુ વધુ સુખ જ જોઈતું હોય. આધ્યાત્મિક માર્ગના જે પંથી છે તેને અલ્ય એટલે થોડી પણ તે સુખેચ્છા, સુખબુદ્ધિ હોય જ. તો એ સુખબુદ્ધિ જીવની ક્યાં સુધી હોય? તો કહે કે જ્યાં સુધી તેનામાં તીવ્ર મુમુક્ષુતાની ઉત્પત્તિ ન થાય ત્યાં સુધી તો તે રહેવાની જ. અને એ હોવાનાં કારણો બતાવ્યાં કે નિઃશંકપણો તે "સત્ત" છે એવું દઢ થયું નથી, અથવા તે "પરમાનંદરૂપ" જ છે એમ નિશ્ચય નથી. આમ જુઓ તો છ પદના પત્રમાં જે પ્રથમ પદ છે "આત્મા છે" તો તે આત્મા સત્ત છે અને એ આત્મા જ પરમ આનંદરૂપ છે. પહેલાં તો શરીરના સુખની અને શરીરના આનંદની વાત છે પણ હવે આત્માના આનંદની વાત છે. તે તો કોઈને ખબર નથી કેમ કે જીવ અજ્ઞાની છે અને આત્મામાં કેવું સુખ કે કેવો આનંદ છે તે ખબર નથી. તેથી તેની ચિત્તવૃત્તિ બાબ્ય સુખ તરફ ઢળેલી છે. ત્યાં સુધી તેને દઢતા થતી નથી કે આ સત્ત જ છે અને પરમાનંદરૂપ જ છે. જો તેને આવો દઢ નિશ્ચય થાય તો આ શરીર પ્રત્યેની જે સુખબુદ્ધિ છે તે સ્વાભાવિક ઓછી થતી જાય કેમકે શરીરના સુખ કરતાં અનંતગણું સુખ આત્માની અંદર રહેલું છે. તો તો દરેકે દરેક જીવ ઓછું સુખ મળતું હોય તો વધુ સુખ જ પ્રાપ્ત કરે ને? પણ જ્યાં સુધી તેના અંતકરણમાં તે વાતની દઢતા નથી થઈ ત્યાં સુધી તે બાબ્ય સુખ તરફ તેની ચિત્તવૃત્તિ બેંચાયેલી હોય છે, આકર્ષિત થતી હોય છે. તો આ કારણ બતાવ્યું કે નિઃશંકપણો એટલે કોઈપણ જાતની શંકા, કુશંકા

વગર આત્મા છે અને તે પરમાનંદરૂપ છે એ દઢ થઈ જવું જોઈએ. એ દઢતામાં ખામી એટલે બાબ્ય સુખબુદ્ધિ રહે છે. અથવા તો મુમુક્ષુતામાં પણ કેટલોક આનંદ અનુભવાય છે, તેને લીધે બાબ્યશાતાનાં કારણો પણ કેટલીક વાર પ્રિય લાગે છે. (!) અને તેથી આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા રહ્યા કરે છે; જેથી જીવની જોગ્યતા રોકાઈ જાય છે. સામાન્ય રીતે જીવ સંસારી-કાર્યોમાં ઓતપોત હોય. અનેક પ્રકારનાં કાર્યો કરતો હોય અને તે માને કે આમ બધાં જ કાર્યો સરળતાથી, વ્યવસ્થિત રીતે ચાલ્યા કરે અને તેમાં કોઈ ઉપાધિ, મુશ્કેલી ન આવે. તો એવું તો શક્ય જ નથી ને? એ જે પણ કાર્ય કરે તેમાં નાનાંમોટાં તો વિધનો આવવાનાં જ. જેનાં પુણ્ય સારાં હોય તેને ઓછાં આવે અને જેનાં પુણ્ય ઓછાં હોય તેને અનેક મુશ્કેલીનો સામનો કરવો જ પડતો હોય છે. તો હવે એ જે જીવ સંસારી ઉપાધિથી કંટાળે અને એને એમ થાય કે આ બધી ઉપાધિથી હવે હું છૂટું તો સારું. એવો જે જીવ છે તે અધ્યાત્મમાર્ગ તરફ વળે અને એ મુમુક્ષુ તરીકે પોતાની જાતને એકાંતમાં શાંત ચિત્તો કલાક-બે કલાક બેસાડી પોતાનાં આધ્યાત્મિક કામ કરે. તો તેને શાંતિ લાગવા માંડે, સારું લાગવા માંડે. આમ જીવને શાંતિ લાગતી હોય, સારું લાગતું હોય એટલે એને એમ લાગે કે બસ, આ જે હું કરું છું તે બરાબર છે. એટલે પોતે જે ભૂમિકા છે તેનાથી જો કે તેને ઘણું આગળ વધવાનું છે પણ આ ભૂમિકાએ એને શાંતિ અને આનંદ મળતાં હોય એટલે એ એટલું જ કામ કરે. એટલું જ આરાધન કરે. આમાં તેને બાબ્યશાતા પણ પ્રિય લાગતી હોય અને એટલે એને આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છા રહ્યા જ કરતી હોય. તો દરેકે દરેક સાધકે પોતાની જાતને નિષ્ઠકપાતપણો સવાલ પૂછવાનો છે બરાબર હો! કે પોતે પોતાની જાતને બાબ્યસુખ તરફ કેટલો બેંચી રહ્યો છે? બાબ્યશાતા તરફ કેટલો બેંચી રહ્યો છે? ઘણા સાધકો એવા છે કે એને ભક્તિ,

આજ્ઞાભક્તિ કરવી એટલી બધી ગમતી હોય કે આમ બરાબર પોતાનું આસન જે છે તે સુતરાઉ, ઉંચી ગાઈવાળું રાખે કે જેનાથી તેને પગ દુઃખે નહીં તથા ગોઠણ પર ભાર ન આવે, શાતાદ્યકા આસન રાખે. વળી ટેકો બરાબર મળી રહે તેવું વ્યવસ્થિત આસન બનાવરાવે. જે રૂમમાં ભક્તિ કરતો હોય તેમાં તેને ગરમી ન લાગે માટે પંખો કે એરકંડિશન ચાલુ રાખે. પછી ભગવાનની ભક્તિ કરે. એમાં એને આનંદ આવતો હોય પણ જો વીજળી જતી રહે. પંખો બંધ થાય અને એને ગરમી લાગવા માડો તો તેને ગમે નહીં. એટલે કે બાધ્યશાતા ન હોય તો તેને રુચે નહીં. તો જે ભાવથી પોતે પહેલાં ભક્તિ કરતો હતો તેમાં ફરક પડી જાય. એટલે તેને બાધ્યશાતા હોય નહીં તો તેને રુચે નહીં. આમ જીવ જે થોંઘણણું કરતો હોય અને તેમાં તેને સારું લાગતું હોય તો તે એટલું જ કરે. પછી વધારે ન કરે. એને એમ થાય કે બસ આમાં જ મજા આવે છે. અને સાથે સાથે એને બાધ્યશાતાનાં કારણો પણ પ્રિય લાગતાં હોય. જીવ આ ભૂમિકાથી આગળ પ્રગતિ પણ ન કરે. કેમકે તેને બાધ્યશાતા હજુ પ્રિય લાગે છે એટલે એની જોગ્યતા રોકાઈ જાય છે. ત્યાં તે અટકી જાય છે. એવી રીતે સાધકોનું પણ એવું જ છે. જે સાધકો સાધના કરે છે અને સાધનામાં જે પગથિયે ઊભા છે ત્યાં તે પગથિયે સાધના કરવી તેને ગમે છે એટલે એ પુરુષાર્થ કરી કરીને એટલે સુધી પોતાની જાતને લઈ જાય પછી એટલાની અંદર જ રહ્યા કરે. ત્યાં તેને સારું લાગે એટલે આગળ જવાની ભાવના ન થાય. એટલા લેવલ સુધી જ રહેતો હોય. પણ દરેક દરેક જીવને એટલો ખ્યાલ હોવો જોઈએ કે પોતે જે કંઈ પણ આ માર્ગનું આરાધન શરૂ કર્યું છે તેમાં તેને ઘણો બધો રસ્તો કાપવાનો છે. પોતે થોંઘું ચાલ્યો અને ત્યાં તેને ગમી ગયું તો ત્યાં અટકી નથી જવાનું. જો ત્યાં અટક્યો તો પછી આગળ વધી જ નહીં શકે, કેમકે તેનું તો છેક મોક્ષ સુધીનું મ્રયાણ છે. વચ્ચમાં સારી વસ્તુ જોઈને એ જો અટકી જાય તો મોક્ષ

સુધી પહોંચી કઈ રીતે શકશે ? તો આ લોકની અથ્ય પણ સુખેચ્છા તે જ્યાં સુધી છે ત્યાં સુધી જીવની જોગ્યતા રોકાયેલી રહે છે અને જીવ તે ભૂમિકાથી આગળ પ્રગતિ નથી કરી શકતો.

પરમ દૈન્યતાની ઓછાઈ : આમ ફૂટનોંધમાં લખે છે કે પરમ વિનયની ઓછાઈ છે. સત્પુરુષમાં જ પરમેશ્વર બુદ્ધિ, એને જ્ઞાનીઓએ પરમ ધર્મ કહ્યો છે; અને એ બુદ્ધિ પરમ દૈન્યત્વ સૂચવે છે; જેથી સર્વ પ્રાણી વિષે પોતાનું દાસત્વ મનાય છે અને પરમ જોગ્યતાની પ્રાપ્તિ હોય છે. એ ‘પરમ દૈન્યત્વ’ જ્યાં સુધી આવિરત રહ્યું છે ત્યાં સુધી જીવની જોગ્યતા પ્રતિબંધયુક્ત હોય છે. આ જે સલોગન છે કે ‘સત્પુરુષમાં જ પરમેશ્વર બુદ્ધિ’ જેમાં પ.કૃ.દેવ કહે છે કે તેને બધા જ્ઞાનીઓએ પરમધર્મ કહ્યો છે. આવી બુદ્ધિ થઈ તેને પરમધર્મ કહ્યો છે. આવી બુદ્ધિ પરમદૈન્યત્વ સૂચવે છે. એટલે કે એ ખરેખર તે જીવની અંદર આમાં જે કીધો તે પરમ વિનયભાવ દર્શાવે છે. જે જીવને સત્પુરુષમાં પરમેશ્વરબુદ્ધિ દટ થઈ તે તો પોતાની જાતને જગતના બધા જીવો છે, ને તેનો હું દાસ હું એવી માન્યતામાં આવે. જ્ઞાનીપુરુષ તો એમ કહે કે અમે તો મુમુક્ષુના દાસ છીએ અથવા તો દાસાનુદાસપણું વ્યક્ત કરે એ જીવ. તો આવી જ્યારે ભાવના થાય ત્યારે એની અંદર પૂરેપૂરી જોગ્યતા આવે. એવો જે જીવ છે તે આ બધી મુશ્કેલીઓને દૂર કરી માર્ગમાં સડસડાટ કરતો આગળ વધી જાય. પણ એ પરમદૈન્યત્વ જ્યાં સુધી અવરિત છે ત્યાં સુધી જીવની જોગ્યતા પ્રતિબંધયુક્ત છે, એટલે કે પરમદૈન્યત્વ એ જે ગુણ છે એ ગુણ જીવમાં ઘણો ઓછો છે, જેવો જોઈએ એવો વિકસિત નથી થયો. એના પર આવરણ છે ત્યાં સુધી જીવની જોગ્યતા રોકાય છે. તો આ જે બીજું કારણ કીધું કે “પરમદૈન્યત્વ” તે જો જીવમાં પ્રગટે તો તેને અટકાવનાર કોઈ કારણ નથી, કોઈ મુશ્કેલી નથી.

પણ જો તે "પરમદૈન્યત્વ" ઓછું હોય તો જીવ અટકે છે. આગળ વધી શકતો નથી. બધા મહાપુરુષોએ માર્ગમાં આગળ વધતા જીવને માર્ગના રહસ્યરૂપ જે વાતો કહી છે તેમાં આ વાત જજ્ઞાવી છે કે જીવને સત્તપુરુષમાં જ પરમેશ્વરબુદ્ધિ પ્રામ થવી જોઈએ. આ પ.કૃ.દેવ જે જીવ છે તેને પોતાની યોગ્યતા કેળવવા માટે થઈને પોતાની અંદર જે દોષો છે તે વ્યક્ત કરવા અને તે વ્યક્ત કરી એ રીતે પોતાની યોગ્યતા પ્રામ કરવી અને ગુણની પ્રાપ્તિ કરવી. એ રીતે જીવની ભૂમિકા તૈયાર થાય છે. પ.કૃ.દેવે આપજાને ૨૦ દોહરા આખ્યા તેમાં શું કહું કે હે પ્રભુ, હે પ્રભુ શું કહું?.... હું અનંત દોષોથી ભરેલો છું તે પોતાના અંતરની વાત પરમાત્મા પાસે વ્યક્ત કરે છે. એમ કહી આગળ એકેક કરીમાં પોતાની અંદર રહેલા દોષોને વ્યક્ત કરી રહેલ છે. પછી ૧૮મી કરીમાં કહે છે : (અધમાઅધમ..... કરશે શુંય ?) એમ કહી જગતમાં જે અધમ જીવો છે તે બધામાં હું અધમ જીવ છું એવો નિશ્ચય લાવવાની વાત છે અને છેલ્લી કરીમાં (પડી, પડી તુજ..... દેજ) હવે ભગવાન પાસે એવી માગણી કરે છે કે તું મારા અંતઃકરણમાં એવી દઢતા લાવી દે કે સદ્ગુરુ અથવા જે સંત છે તે ભગવાન તારું જ સ્વરૂપ છે. આ દઢતા એટલે કે સત્તપુરુષમાં જ પરમેશ્વરબુદ્ધિની માગણી પ.કૃ.દેવ કરે છે. આ એક બહુ મહાત્વની વાત છે. અને જો જીવ ગુણરૂપે પોતાની અંદર આ પરમ- દૈન્યતાની પ્રાપ્તિ કરે ત્યાં સુધી બધું સરળ અને સુગમ બની જાય છે. પણ જ્યાં સુધી તેમાં ખામી છે ત્યાં સુધી એ માર્ગમાં પ્રગતિ કરી શકતો નથી. હવે પદાર્થનો અનિર્ણય : કદાપિ એ બન્ને થયા હોય, તથાપિ વાસ્તવિક તત્ત્વ પામવાની કંઈ જોગ્યતાની ઓછાઈને લીધે પદાર્થ-નિર્ણય ન થયો હોય તો ચિત્ત વ્યાકુળ રહે છે, અને મિથ્યા સમતા આવે છે; કલ્યિત પદાર્થ વિષે 'સત્ત'ની માન્યતા હોય છે. ઘણા જીવને એમ થાય કે મને આત્મા મળી ગયો છે. તે સાધનાની અમુક ભૂમિકામાં તેની જે સ્થિરતા હોય તેમાં શાંતિ અને આનંદનો અનુભવ થતો હોય તે ઘણી સારી ભૂમિકા છે. પણ હજી તેને આત્માની ઓળખાણ નથી થઈ. એટલે કે તત્ત્વનો સાચો નિર્ણય

પરમ જોગ્યતાની હાનિ છે. જીવે આ લોકની અથ્ય પણ સુભેચ્છામાં સુખબુદ્ધિ ઘણી બધી ઘટાડી નાખી, "પરમદૈન્યત્વ" નામનો ગુણ પણ વિકસિત કર્યો. આમ જીવે ભલે પૂરેપૂરી નહીં પરંતુ થોડી પોતાની જતને તૈયાર કરી. પછી વાસ્તવિક તત્ત્વ પામવાની કંઈ જોગ્યતાની ઓછાઈને લીધે પદાર્થ-નિર્ણય ન થયો હોય. એટલે ખરેખર, પોતાના આત્મસ્વરૂપની ઓળખાણ કરવી છે પણ એમાં કંઈ યોગ્યતાની ખામીને લીધે ભલે પોતે થોડી પ્રગતિ કરી છે પણ આત્મસ્વરૂપનો નિશ્ચય નથી કરી શકતો. અને આમ થવાથી એને કેટકેટલી તકલીફો સહન કરવાની આવે ? તો કહે છે તેનું ચિત્ત વ્યાકુળ રહે. એવી વ્યાકુળતા કે મને કેમ આત્મા પ્રામ થતો નથી ? મારી શું ભૂલ હશે ? હું ક્યાં અટકેલો છું ? મને એવું લાગે છે કે મને આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ ગઈ પણ મને શાંતિ થતી નથી. આમ જીવને વ્યાકુળતા રહે. બીજું એનામાં મિથ્યા સમતા એટલે ખોટી સમતા આવી જાય. એટલે જીવને એમ લાગે કે એના રાગદ્વેષ પાતળા પડી ગયા છે. તે રાગદ્વેષને કાબૂમાં રાખી શકે છે. હવે તેને ગમે તેવો પ્રસંગ સામે આવશે પણ રાગદ્વેષ નહીં થાય. કેમકે મને સમભાવ આવી ગયો છે. પણ કંઈક એવો પ્રસંગ બની જાય અને એનો સમભાવ ડગી જાય. કાં એનાથી રાગ કાં દ્વેષ થઈ જાય. એટલે સંગપ્રસંગે જ્યારે રાગદ્વેષ થઈ જાય તો તે સમતાને મિથ્યા સમતા કહેવાય. જો જીવને ખરેખર આ ગુણ વિકસિત થયો હોય તો બરાબર ટકી રહેવો જોઈએ, ડગવો ન જોઈએ. આવી સાચી સમતા પ્રામ કરવાની છે. આમાં મિથ્યા સમતા આવે. કલ્યિત પદાર્થ વિષે 'સત્ત'ની માન્યતા હોય છે. ઘણા જીવને એમ થાય કે મને આત્મા મળી ગયો છે. તે સાધનાની અમુક ભૂમિકામાં તેની જે સ્થિરતા હોય તેમાં શાંતિ અને આનંદનો અનુભવ થતો હોય તે ઘણી સારી ભૂમિકા છે. પણ હજી તેને આત્માની ઓળખાણ નથી થઈ. એટલે કે તત્ત્વનો સાચો નિર્ણય

નથી થયો. પણ જીવને ભાંતિ થઈ ગઈ કે મને ભગવાન આત્મા મળી ગયા. આમ કલિપ્ટ પદાર્થ વિષે સત્તની માન્યતા થઈ જાય. આવા જીવને પછી જેમ જેમ સમય પસાર થતો જાય તો તેના અંતઃકરણની અંદર જે આ અપૂર્વ એવો પદાર્થ આપણો આત્મા તેના વિષે જે પરમ પ્રેમ ન આવે અને તે રીતે તેની જે જોગ્યતા છે તે રોકાઈ જાય, અટકી જાય. આ ત્રાણ કારણો માર્ગપ્રામિને રોકનારાં બતાવ્યાં તે બહુ મજબૂત કારણો છે. આમ, એ પ.કૃ.દેવના વચનોથી આપણો વિચારવાનો પ્રયત્ન કર્યો. આ એકેક કારણો પર જીવે ખૂબ ખૂબ વિચાર કરી અને પોતે ક્યાં અટકેલો છે તે ગોતી કાઢવું જોઈએ. આ પત્રમાં જ પ.કૃ.દેવ એનો રસ્તો બતાવેલો છે કે જીવે શું કરવું જોઈએ? અને તે પ્રમાણે તે જો ઈલાજ કરે તો બધી મુશ્કેલીઓ દૂર થવા મંડે. અને એ જીવ આગળ વધવા મંડે. પણ જીવને જે ખોટી માન્યતા તેના અંતઃકરણમાં બેસી ગઈ હોય, બંધાઈ ગઈ હોય, એ માન્યતામાં જ એ દઢ રહેતો હોય તો તેને તે દૂર કરી શકતો નથી. એટલે એ ભૂમિકામાં ઘણી બધી વિટંબના અને મુશ્કેલીઓ પણ રહેલી છે. અને એ બધું જીવે પોતે જ દૂર કરવાનું છે. જો તે દૂર કરી શકતો ન હોય તો આટલી ઉચ્ચ ભૂમિકામાં પણ જીવ પોતાના આત્માના નિશ્ચય સુધી પહોંચી શકતો નથી. આ ત્રાણ કારણો ઘણું કરીને અમને મળેલા ઘણાખરા મુમુક્ષુમાં અમે જોયાં છે. માત્ર બીજા કારણની કંઈક ન્યૂનતા કોઈ કોઈ વિષે જોઈ છે, અને જો તેઓમાં સર્વ પ્રકારે (પરમદૈન્યતાની ખામીની) ન્યૂનતા થવાનો પ્રયત્ન હોય તો જોગ્ય થાય એમ જાણીએ છીએ. પરમદૈન્યપણું એ ત્રાણોમાં બળવાન સાધન છે; અને એ ત્રાણનું બીજ મહાત્માને વિષે પરમ પ્રેમાર્પણ એ છે. જે કોઈ મુમુક્ષુના પરિચયમાં પ.કૃ. દેવ આવ્યા છે તેઓમાં ઘણું કરીને આ ત્રાણ કારણો તેઓએ જોયાં છે. પણ તેમાંથી થોડા મુમુક્ષુ એવા પ.કૃ.દેવની

નજરમાં આવ્યા કે જેમાં આ પરમદૈન્યતવનો ગુણ જોયો. એટલે કે તે મુમુક્ષુઓએ પ.કૃ.દેવમાં જ પરમેશ્વરભૂદ્ધિ રાખી. એટલે કે પ.કૃ.દેવ જ ભગવાન સ્વરૂપ છે. એને જો ભજવામાં આવશે, એની જ આણાનું આરાધન એકનિષ્ઠપૂર્વક કરવામાં આવશે તો ચોક્કસ મારું કલ્યાણ જ છે. આવું માનનારા મુમુક્ષુઓ હતા. આવું પરમદૈન્યતવ કે જેની ઓછાઈ છે તે ઓછાઈને બદલે એ ગુણનો વિકાસ થયો હોય તેવું પ.કૃ.દેવ કોઈ કોઈ મુમુક્ષુમાં જોયું. આગળ કહે છે : પણ જો તેઓ સર્વપ્રકારે ન્યૂન થવાનો પ્રયત્ન કરે તો જોગ્ય થાય તેમ જાણીએ છીએ. એટલે આ ગુણ પૂર્ણપણે વિકસિત કરે તો એની અંદર એટલી બધી યોગ્યતા આવે કે માર્ગની અંદર ખૂબ જરૂરથી આગળ વધવા માંડે. પછી પ.કૃ.દેવ અવલોકન કરી આ વાત જંભાતના મુમુક્ષુઓને જણાવી કે જે વાત કોઈપણ મુમુક્ષુવર્ગની અંદર વ્યક્ત થઈ જ રહી હોય. તેના અંતઃકરણની અંદર જે ચાલતું હોય તે વ્યક્ત થઈ જ રહ્યું હોય. પરમદૈન્યપણું એ ત્રાણોમાં બળવાન સાધન છે. આ ત્રાણ અટકાવનાર કારણમાં પરમદૈન્યતાની ઓછાઈ જો નીકળી જાય-એ ગુણ જો વિકસિત થઈ જાય તો તે બળવાન સાધન છે. અને એ ત્રાણનું બીજ મહાત્માને વિષે પરમ પ્રેમાર્પણ એ છે. જો આ પરમદૈન્યતવ ગુણ વિકસિત થઈ જાય તો તેના માટે થઈને જે સાધનો છે તેમાં બળવાનમાં બળવાન સાધન બની જાય. તો તે ગુણને વિકસિત કરવા માટે શું શું કરવું જોઈએ? તે ત્રાણ કારણોને દૂર કરવાનું બીજ છે તે મહાત્માને વિષે પરમ પ્રેમાર્પણ એ છે. તો જીવે જ્ઞાનીપુરુષને પોતાના પૂરેપૂરા પ્રેમને લગાવી અને સમર્પિત ભાવ કરવો આ એનું બીજ છે. આવો સમર્પિત ભાવ જેના અંતઃકરણમાં ઊરો છે તેનામાં પરમદૈન્યતવ ભાવનો વિકાસ થાય છે. અને એ એક જ ગુણ આ લોકની અલ્ય પણ સુખેચ્છાભૂદ્ધિ છે એને દૂર કરી નાખે અને જે પદાર્થનો અનિર્ણય થયો હોય

તે મુશ્કેલીને પણ દૂર કરી નાખે. એટલે મહાત્માને વિષે પરમ પ્રેમાપૂર્ણ એ મુખ્ય બીજ છે. અને જો વિચારવામાં આવે તો આપણો આ આખો માર્ગ આ પાયા પર તૈયાર થયેલો છે. અને એ રીતે જ મુમુક્ષુઓ પોતાનું આત્મકલ્યાણ સાધી રહ્યા છે. જે મુમુક્ષુએ આ માર્ગ ગ્રહણ કરી લીધો, પ્રગતિ કરવા માંચી, પરંતુ આ રહસ્યોથી જો પરિચિત ન હોય તો તે આ રહસ્યોથી પરિચિત થઈ જાય ત્યારે નાની-મોટી તકલીફ જે એના અંતઃકરણમાં રહેતી હોય તે બધી નીકળી જાય. અધિક શું કહીએ, અનંતકાળે એ જ માર્ગ છે. અનંતકાળ સુધી જો તમે જન્મમરણ કર્યા કરો છો પણ તમારે આત્માને મુક્ત કરવો હોય તો આ એક જ માર્ગ છે કે જેનાથી જીવ બધાં બંધનોને કાપી અને મુક્ત થઈ શકે. એટલા માટે કહે છે : પહેલું અને ત્રીજું કારણ જવાને માટે બીજા કારણની હાનિ કરવી. અને મહાત્માના જોગે તેના અલોકિક સ્વરૂપને ઓળખવું. ઓળખવાની પરમ તીવ્રતા રાખવી, તો ઓળખાશે. મુમુક્ષુનાં નેત્રો મહાત્માને ઓળખી લે છે. હવે જે પહેલું આ લોકની અલ્ય પણ સુભેચ્છા અને ત્રીજું પદાર્થનો અનિષ્ટય-આ બંને પહેલું ને ત્રીજું કારણ કાઢવા બીજું કારણ પરમદૈન્યતાની ઓછાઈ છે તે કાઢવી જોઈએ. અને મહાત્માના જોગે જ્ઞાનીપુરુષના અલોકિક સ્વરૂપની ઓળખાણ કરવાની છે. જ્ઞાનીના શરીરની પ્રવૃત્તિની ઓળખાણ નથી કરવાની. જ્ઞાનીના મન, વચન, કાયાની પ્રવૃત્તિ તરફ જો જીવની દિશિ રહે તો કોઈ મેળ ન પડે. મહાત્મા પુરુષના આંતરિક સ્વરૂપને ઓળખવા માટે જીવે બાધ્યદાસ્તિ છોડી અંતર્મુખ થવું પડે અને અંતર્મુખ થાય તો જ તે જ્ઞાનીના અલોકિક સ્વરૂપને ઓળખી શકે. એ સ્વરૂપને ઓળખવાની જેની તીવ્ર ભાવના થઈ છે તે તેના માટે પ્રયત્ન કરતો જ હોય. પણ એને જો ઓળખવાની તીવ્રતા આવી અને પાછી જો શમી ગઈ, ઓછી થઈ ગઈ તો તે

જ્ઞાનીપુરુષને આંતરિક રીતે ઓળખી નહીં શકે. પણ તીવ્રતા જ્ઞાનવી રાખે તે આ પ્રયત્ન કરશે. તો પ.કૃ.દેવ કહે છે તેને તે અલોકિક સ્વરૂપ ઓળખાશે. મુમુક્ષુનાં નેત્રો મહાત્માને ઓળખી લે છે, તો વર્તમાનમાં જ્ઞાનીપુરુષને ઓળખવા એ વધુમાં વધુ કપરામાં કપરું કાર્ય છે. લોકોને એમ થાય કે એ જ્ઞાનીપુરુષ છે તો તેની ઓળખાણ કેમ થાય ? કેમકે જ્ઞાનીને જે શરીર છે તે સામાન્ય બીજા મનુષ્યને હોય તેવું શરીર છે. જ્ઞાનીપુરુષને બીજા મનુષ્યના શરીર કરતાં બે શિંગડાં વધુ હોય કે જેનાથી ઓળખી શકાય કે આ જ્ઞાની છે એવું તો છે નહીં. સામાન્ય શરીર જ્ઞાનીપુરુષને હોય તેથી બાધ્યદાસ્તિ જીવોને તે જ્ઞાની તરીકે ઓળખવા એ ઘણું કપરું કાર્ય છે. પણ જે જીવમાં મુમુક્ષુતાનાં લક્ષણ આવે તો તે જ્ઞાનીને ઓળખી લે છે. નહીં તો તે ઓળખી શકતો નથી.

મહાત્મામાં જેનો દદ નિશ્ચય થાય છે, તેને મોહાસક્તિ મટી પદાર્થનો નિર્ણય હોય છે. તેથી વ્યાકુળતા મટે છે. તેથી નિઃશંકતા આવે છે. જેથી જીવ સર્વ પ્રકારનાં દુઃખથી નિર્ભય હોય છે અને તેથી જ નિઃસંગતા ઉત્પત્ત હોય છે, અને એમ યોગ્ય છે. જેને જ્ઞાનીપુરુષ પ્રત્યે દદ નિશ્ચય થઈ ગયો, જ્ઞાનીને ઓળખી લીધા તો તે જીવમાં શું શું પરિવર્તન થાય ? તેનામાં રહેલા મોહભાવ અને આસક્તિ એ બને ઓછાં થવા મંતે, પછી અનુકૂળ મોહ અને આસક્તિ જાય. એટલે એ પદાર્થનો નિર્ણય કરી શકે. પોતાના આત્મસ્વરૂપની ઓળખાણ કરી શકે. અને જેવી તે ઓળખાણ થઈ કે જીવના અંતઃકરણમાં જે આકુળતા-વ્યાકુળતા રહેતી હતી તે બધી શમી જાય. આમ જીવ નિઃશંકતા નામનો ગુણ પ્રાપ્ત કરે. શરૂઆતમાં જે આ પત્રમાં જણાવ્યું કે "નિઃશંકતાથી નિર્ભયતા ઉત્પત્ત હોય છે અને તેથી નિઃસંગતા પ્રાપ્ત હોય છે. આ ત્રણેય ગુણોની એ વાત આમાં આવી જાય છે. જ્યારે મોહાસક્તિ જાય, પદાર્થનો નિર્ણય થાય ત્યારે

નિઃશંકતા આવે. જ્યારે નિઃશંકતા આવે ત્યારે ગમે તેવાં દુઃખ સામે આવે ત્યારે જીવને ભય ન લાગે. નિર્ભય બને અને પછી અસંગ બને તે જ યોગ્ય છે. આમાં જે ત્રણ ગુણો કહ્યા તે જ્યારે પ.કુ.દેવને શુદ્ધ સ્મ્યફુલ્વની પ્રાપ્તિ થઈ ત્યારે પત્રાંક-૧૬પમાં પૂ.સોભાગભાઈને તેઓ પોતાની દશા જણાવી રહ્યા છે. આત્મદર્શન થયા પછી પ.કુ.દેવને એવી ખુમારી આવી ગઈ કે એમણે કહ્યું કે મોક્ષની આપણને કાંઈ જરૂર નથી. નિઃશંકપણાની, નિર્ભયપણાની, નિર્મુજનપણાની અને નિઃસ્પૃહપણાની જરૂર હતી, તે ઘણે અંશે પ્રાપ્ત થઈ જણાય છે, અને પૂર્ણ અંશે પ્રાપ્ત કરાવવાની કરુણાસાગર ગુમ રહેલાની કૃપા થશે એમ આશા રહે છે. આમ, પ.કુ.દેવ પોતાનામાં જે ગુણો પ્રગટ થયા તે વર્ણવે છે. માત્ર તમ મુમુક્ષુઓને અર્થે ટૂંકામાં ટૂંકું આ લખ્યું છે; તેનો પરસ્પર વિચાર કરી વિસ્તાર કરવો અને તે સમજવું એમ અમે કહીએ છીએ. બધા મુમુક્ષુઓને કહ્યું કે ટૂંકાણમાં લખ્યું છે પણ તેના પર તમે વિચાર કરીને વિસ્તારથી સમજવાનો પ્રયત્ન કરશો. અમે આમાં ઘણો ગૂઢ શાસ્ત્રાર્થ પણ પ્રતિપાદન કર્યો છે. તમે વારંવાર વિચારજો. યોગ્યતા હશે તો અમારા સમાગમમાં આ વાતનો વિસ્તારથી વિચાર બતાવીશું. હાલ અમારો સમાગમ થાય તેમ તો નથી; પણ વખતે શ્રાવણ વદમાં કરીએ તો થાય; પણ તે કયે સ્થળે તે હજુ સુધી વિચાર્યું નથી. પ.કુ.દેવ ગૂઢ શાસ્ત્રાર્થ આમાં વડી લીધો છે. પછી પ.કુ.દેવ કહે છે કે તમે વારંવાર વિચારજો અને જો તમારામાં યોગ્યતા લાવશો તો જ્યારે પ્રત્યક્ષ સમાગમ થશે ત્યારે આ વાતનો વિસ્તાર કરીને સમજાવીશું. પછી કહે છે હાલ અમારો સમાગમ નથી. પણ કદાચ શ્રાવણ માસમાં થાય. શ્રાવણ માસમાં અમે કચાં નિવૃત્તિક્ષેત્રમાં જઈશું તેનો હજી વિચાર કર્યો નથી. છેલ્યે ભલામણ કરે છે કે : કળિયુગ છે માટે ક્ષણવાર પણ વસ્તુવિચાર વિના ન રહેવું એમ મહાત્માઓની શિક્ષા છે. તમને બધાને યથાયોગ્ય પહોંચો.

આવે. જ્યારે નિઃશંકતા આવે ત્યારે ગમે તેવાં દુઃખ સામે આવે ત્યારે જીવને ભય ન લાગે. નિર્ભય બને અને પછી અસંગ બને તે જ યોગ્ય છે. આમાં જે ત્રણ ગુણો કહ્યા તે જ્યારે પ.કુ.દેવને શુદ્ધ સ્મ્યફુલ્વની પ્રાપ્તિ થઈ ત્યારે પત્રાંક-૧૬પમાં પૂ.સોભાગભાઈને તેઓ પોતાની દશા જણાવી રહ્યા છે. આત્મદર્શન થયા પછી પ.કુ.દેવને એવી ખુમારી આવી ગઈ કે એમણે કહ્યું કે મોક્ષની આપણને કાંઈ જરૂર નથી. નિઃશંકપણાની, નિર્ભયપણાની, નિર્મુજનપણાની અને નિઃસ્પૃહપણાની જરૂર હતી, તે ઘણે અંશે પ્રાપ્ત થઈ જણાય છે, અને પૂર્ણ અંશે પ્રાપ્ત કરાવવાની કરુણાસાગર ગુમ રહેલાની કૃપા થશે એમ આશા રહે છે. આમ, પ.કુ.દેવ પોતાનામાં જે ગુણો પ્રગટ થયા તે વર્ણવે છે. માત્ર તમ મુમુક્ષુઓને અર્થે ટૂંકામાં ટૂંકું આ લખ્યું છે; તેનો પરસ્પર વિચાર કરી વિસ્તાર કરવો અને તે સમજવું એમ અમે કહીએ છીએ. બધા મુમુક્ષુઓને કહ્યું કે ટૂંકાણમાં લખ્યું છે પણ તેના પર તમે વિચાર કરીને વિસ્તારથી સમજવાનો પ્રયત્ન કરશો. અમે આમાં ઘણો ગૂઢ શાસ્ત્રાર્થ પણ પ્રતિપાદન કર્યો છે. તમે વારંવાર વિચારજો. યોગ્યતા હશે તો અમારા સમાગમમાં આ વાતનો વિસ્તારથી વિચાર બતાવીશું. હાલ અમારો સમાગમ થાય તેમ તો નથી; પણ વખતે શ્રાવણ વદમાં કરીએ તો થાય; પણ તે કયે સ્થળે તે હજુ સુધી વિચાર્યું નથી. પ.કુ.દેવ ગૂઢ શાસ્ત્રાર્થ આમાં વડી લીધો છે. પછી પ.કુ.દેવ કહે છે કે તમે વારંવાર વિચારજો અને જો તમારામાં યોગ્યતા લાવશો તો જ્યારે પ્રત્યક્ષ સમાગમ થશે ત્યારે આ વાતનો વિસ્તાર કરીને સમજાવીશું. પછી કહે છે હાલ અમારો સમાગમ નથી. પણ કદાચ શ્રાવણ માસમાં થાય. શ્રાવણ માસમાં અમે કચાં નિવૃત્તિક્ષેત્રમાં જઈશું તેનો હજી વિચાર કર્યો નથી. છેલ્યે ભલામણ કરે છે કે : કળિયુગ છે માટે ક્ષણવાર પણ વસ્તુવિચાર વિના ન રહેવું એમ મહાત્માઓની શિક્ષા છે. તમને બધાને યથાયોગ્ય પહોંચો.

પ.કુ. દેવનાં હદ્યના ભાવને ખૂબ જ વિસ્તારથી પૂ.ભાઈશ્રીએ ખુલ્લા કર્યો છે. મોક્ષ ઈચ્છુક સાધક માટે સાધનામાં ક્યાંય અટકી જવાય તેવું લાગતું હોય તો, તે માટે અગાઉના સદ્ગુરુ પ્રસાદમાં અપાયેલ પત્રાંક-૪૭ અને પત્રાંક-૨૫૪ ખૂબ જ ઉપયોગી થઈ શકે તે હેતુથી ખૂબ જ મહેનત કરીને તૈયાર કરી આપેલ છે. તેઓને અભિનંદન...

આત્માર્થી ભાવનાબહેન દિપકભાઈ અંબાણીએ પૂ.ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાયની ઓડિયો સી.ડી ઉપરથી પત્રાંક-૪૭ અને ૨૫૪ સર્વે મુમુક્ષુઓને ઉપયોગી થઈ શકે તે હેતુથી ખૂબ જ મહેનત કરીને તૈયાર કરી આપેલ છે. તેઓને અભિનંદન... દરેક સદ્ગુરુ પ્રસાદમાં બ્ર.રસિકભાઈ દ્વારા સાધકને ઉપયોગી થાય તેવી અનેક નાનામાં નાની વાતો અપાતી રહે છે. આ વખતે અન્ય લેખને કારણે જગ્યાના અભાવે બ્ર.રસિકભાઈ દ્વારા અપાયેલ મેટર આવતા અંકમાં લઈશું.

અમેરિકા કેનેડાની ધર્મયાત્રા

ગુરુ એટલે અખંડ જ્ઞાનનો દીવો. ગુરુ એટલે અમૃત વરસાવતું અમી ભરેલું વાદળું. ગુરુ એટલે ધર્મની સૌરભને પ્રસરાવતું સુગંધી પુષ્પ. ગુરુ એટલે જીવનના ઉદ્દેશ્ય તરફ પગલાં મંડાવતું સમર્થ પરિબળ. આવા પૂ.ભાઈશ્રી પ.પૂ.બાપુજીના સ્વ-પર કલ્યાણના ભાવને વધુ વ્યાપક બનાવવા તા. તજી જૂન, ૨૦૦૮ની મધ્યરાત્રિએ અમેરિકા તથા કેનેડાની ધર્મયાત્રાએ રવાના થયા. મુંબઈના વિમાન મથકે અનેક મુમુક્ષુઓ ભક્તિસભર હૈયે વિદ્યાય આપવા આવ્યા હતા. ૨૬ દિવસની લાંબી ધર્મયાત્રાને કારણે મુમુક્ષુઓના હદ્યમાં વિયોગનું દુઃખ હતું, તો પ્રવાસ સુખપ્રદ રહે એવી મંગલ શુભ કામનાની પ્રસ્ત્રતા પણ હતી અને કોઈકના ચહેરા પર ધર્મયાત્રામાં ન જોડાઈ શકવાની ગમગીની પણ હતી. ભારતથી બ્ર.રસિકભાઈ, બ્ર.લલિતાબેન, આ.મમતાબેન, મેહુલ, નયનાબેન મેતલીયા, બ્ર.વિકમભાઈ તથા રીટાબેનને પૂ.ભાઈશ્રીની સાથે આ ધર્મયાત્રામાં જોડાવાનું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું હતું.

અમેરિકા ભારતથી ૮:૩૦ કલાક પાછળ હોવાથી ૧૪ કલાકની સંગ્રહ મુસાફરી બાદ પણ સ્ફૂર્તિમાન અને ઉત્સાહ વધારનારા ભાઈશ્રી પોતે પણ ખૂબ સ્વસ્થ હતા. પ્રત્યેક પળ અને પ્રત્યેક પ્રસંગ જેમના માટે સાધના છે એવા ભાઈશ્રીને આવકારવા ૪ થી જૂન ગુરુવારે સવારના ૭ વાગ્યે ન્યૂયોર્કના J.F. Kennedy એરપોર્ટ પર ડો. મહેશભાઈ તથા ડો. ૨૪નીભાઈનું સમગ્ર કુટુંબ તેમજ થોડા મુમુક્ષુઓ ઉપસ્થિત હતા.

ડો. મહેશભાઈના ઘેર નાસ્તો કર્યા બાદ ભાઈશ્રીએ ૧૦:૧૫ થી ૧૨:૧૫ શબ્દાલપુત્ર કથા લીધી અને પ્રારંભ તથા પુરુષાર્થ વિષય પર વચ્ચામૃતમાંથી ઉપદેશ છાયાનાં વચ્ચા દ્વારા આ ધર્મયાત્રા દરમ્યાન હેતુલક્ષી પુરુષાર્થ કરવાની પ્રેરણા આપી.

ભોજન બાદ બપોરના I.TV ચેનલના સ્ટુડિયોમાં રીનાબેન લોબો સાથે ઇન્ટરવ્યૂ રેકૉર્ડિંગ માટે જવાનું થયું. ભાઈશ્રીના અમેરિકા નિવાસ દરમ્યાન ૧૫ મિનિટનો આ વાર્તાલાપ TV પર પ્રસારિત થયો હતો. રાત્રે ફરી ૮:૩૦ થી ૧૦:૧૫ સુધી જ્ઞાનની આરાધના તેમજ વિરાધનાનું ફળ વિષયક કથા લઈ ભાઈશ્રીએ બોધ આપ્યો હતો.

તા. ૫ જૂન, ૨૦૦૮ શુક્રવારના રોજ અમેરિકાના ધર્મ અનુરોગી સમાજના અગ્રગણ્ય શ્રી પ્રહુલભાઈ લાખાણીને ત્યાં ચા-નાસ્તો તેમજ ન્યૂયોર્કના રમણીય અને ભવ્ય જિનાલયના સ્થાપક તથા અષ્ટાપાદજીનું સંશોધન કરનાર આદરણીય ડો. ૨૪નીભાઈ શાહને ત્યાં સાંજનું ભોજન લીધું હતું. તે દિવસે સવારે તેમજ સાંજના ભાઈશ્રીનો પરમ સત્સંગનો લાભ ડો. મહેશભાઈના ઘરે ત્યાંના સ્થાનિક ભાઈ-બહેનોને મળ્યો હતો. જૈન સેન્ટરના વાઈસ પ્રેસિડેન્ટનું નિધન થતાં જે સત્સંગના કાર્યક્રમો જૈન સેન્ટરમાં થવાના હતા તે બધા ૪ ડો. મહેશભાઈના ઘરે રખાયા હતા.

તા. ૬ જૂન, ૨૦૦૮ શનિવારના રોજ સવારે ૮:૦૦ થી ૧૨:૦૦નો યુવાનો માટેનો એક ખાસ કાર્યક્રમ આયોજયો હતો. ડો. મહેશભાઈના ઘરમંહિરમાં પૂજા કર્યા બાદ ભાઈશ્રીના દિવ્ય વ્યક્તિત્વનો પરિચય મુમુક્ષુ સાગરે આપ્યો હતો. આ વિશેષ સત્સંગમાં "અખંડ અર્પણ" શીર્ષકની કથા દ્વારા શ્રદ્ધાને

સમર્પણથી પ્રામ થતી સફળતાની ભાઈશ્રીએ વાત કરી હતી. ત્યાર બાદ વિકમભાઈએ યુવાનોને અંગ્રેજી ભાષામાં મનુષ્ય જીવન, પ્રામાણિકતા અને સદાચારની જરૂરિયાત, ધર્મમાં પ્રવેશ તેમજ ધર્મ અને આધ્યાત્મિકતાની વાખ્યાઓ કહી હતી.

બપોરના ૨:૩૦ થી ૩:૩૦ દરમ્યાન ૬૦૮ના પત્ર પર સ્વાધ્યાય કરાવી ભાઈશ્રી ન્યૂજર્સી ગયા હતા. પ્રથમ ભરતભાઈ દોશી કે જે ભાઈશ્રીના ઘાટકોપરના પાડોશી છે ને હવે વર્ષોથી અમેરિકામાં સ્થાયી છે, તેમના ઘરે રૂરૂમા પત્રનું ભાઈશ્રીએ સુંદર વિવેચન કર્યું હતું. ત્યાર બાદ ન્યૂજર્સીમાં જ મુમુક્ષુ અલ્વિબેન તથા વિરેનભાઈને ત્યાં ખૂબ ઉત્સાહ અને ભક્તિભર્યા ઉમંગ સાથે પાર્શ્વનાથ ભગવાનની પ્રતિમાજીની સ્થાપના થઈ. તિર્થકર ભગવંતો, સિદ્ધાચલન જિનાલય, પરમ કૃપાળુદેવ તથા પૂ. ભાઈશ્રીના ચિત્રપટોની પણ સાથો સાથ સ્થાપના થઈ. સત્રદેવ, સત્રગુરુ તથા સત્રધર્મના મંગળ જ્ય જ્યકાર, અંતરનો આહ્લાદ, ધર્મભાવનાનો ઉદ્ઘોત, સમગ્રપણે ભગવાનની સ્થાપના અનુષ્ઠાનથી સૌ કોઈ પવિત્ર થયા.

દેહદેવળમાં વસ્યા છે ને સ્વભાવથી જેઓ ખસ્યા નથી એવા ભાઈશ્રીની શાંત, સૌભ્ય ને પ્રશેમ પરિણતીનાં દર્શન કરી આ ધર્મયાત્રા દરમ્યાન અનેક મુમુક્ષુઓ ધન્યતાને અનુભવતા હતા. નશ્વરદેહમાં ઈશ્વર બેઠો છે. એ સમર્થ છે પણ એનું સામર્થ્ય સુષુપ્ત છે. એને જાગ્રત કરવાની પ્રેરણા સતત ભાઈશ્રી પાસેથી પ્રામ થતી હતી. ત્યાર બાદ યુવાન મુમુક્ષુ દંપતી અમર તથા એકતાના ઘરને ભાઈશ્રીએ પોતાના પવિત્ર ચરણો દ્વારા પાવન કર્યું, ને રાત્રે ૧૧:૪૫ એ મહેશભાઈના ઘેર પરત આવ્યા.

તા. ૭ જૂન રવિવારે કુસુમબેન તથા નીતિનભાઈના ઘરે ચા-નાસ્તો કર્યા બાદ Antu's Banquet Hall માં એક ઉત્તમ કાર્યક્રમનું આયોજન થયું કે જેમાં ભાઈશ્રીના પરમ સત્સંગની સાથોસાથ ભજનો, મુમુક્ષુ કુંજ તથા અમેરિકાસ્થિત નિરાલી બુટાલા દ્વારા આધ્યાત્મિક નૃય તથા આશ્રમ અને જનહિતની ચાલતી પ્રવૃત્તિઓનો પરિચય આપવામાં આવ્યો. લોકસેવાનાં કાર્યોને દર્શાવતી આશ્રમના યુવા મુમુક્ષુઓએ બનાવેલી હૃદયસ્પર્શી ૩૦ મિનિટની ફિલ્મ દેખાડવમાં આવી હતી. આ સમગ્ર કાર્યક્રમનું સફળ સંચાલન યુવા મુમુક્ષુ સાગર તથા અંકુરે કર્યું હતું. બીજા દુઃખને પોતાનું ગણતા, માનવતાના દયાર્થને અનુસરતા ૧૮૦ થી વધુ લોકોની હાજરીથી આ કાર્યક્રમ ખૂબ સફળ રહ્યો. આશ્રમ દ્વારા માનવરાહતનાં આટલાં ઉત્તમ કાર્યોની ફિલ્મને નિહાળી ભાઈશ્રી પ્રત્યે તેમજ શ્રી રાજ સોભાગ સંસ્થા પ્રત્યે સહૃદાના હૃદયમાં ઉચ્ચતમ આદરભાવ પ્રગટ્યો હતો. તે જ દિવસે સાંજે ૬:૩૦ વાગ્યે ૩૫ મુમુક્ષુઓ સાથે ભાઈશ્રી ન્યૂયોર્કથી રવાના થઈ રાત્રે ૧૦:૩૦ વાગ્યે ડો. ૨૪નીભાઈ તથા ભાવિનીબેનના ઘરે Albany પહોંચ્યા.

Albany માં સોમવાર તા. ૮ જૂન થી ૧૧ જૂન ગુરુવારની બપોર સુધી આરાધના તથા યુવા શિબિર રાખવામાં આવી હતી. ભાઈશ્રીએ આત્મજ્ઞાનનાં સાધનો તેમજ રસિકભાઈએ વૈરાગ્ય શતકના વિષય પર સૂક્ષ્મ પ્રશિક્ષણ પૂરું પાડ્યું હતું. એકાંત અને મૌનના જ્ઞાનમય આનંદ દ્વારા સ્વસંવેદન અનુભવવાનો પુરુષાર્થ આ શિબિરથી જાગૃત થયો. સ્વ તરફ વળેલા માનવીને ધીમે ધીમે વિકાસની અનંત શુદ્ધતાઓ દેખાય છે. જેમ જેમ એકાંત અને મૌનની મસ્તી મળે છે તેમ તેમ સ્વરૂપ સન્મુખતા

દફ થતી જાય છે. વિકમભાઈએ યુવા શિબિરમાં વચનામૃતના પત્રો-૧૦૫, ૧૪૩, ૪૮૬ દ્વારા જે પ.કૃપાળુદેવે બોધ આપ્યો છે તેને શક્તિ અનુસાર અંગ્રેજીમાં તેનું ભાષાંતર કરી રોજિંદા જીવન સાથે જોડીને વાંચન કર્યું હતું. શિબિરની પૂર્ણાહૃતિએ રાજમાર્ગના યોગારોહણના પ્રકલ્પની જાહેરાત થઈ કે જેનો ઉત્સાહપૂર્વક ત્યાંના મુમુક્ષુઓએ સ્વીકાર કર્યો હતો.

શિબિર દરમ્યાન ૮મીએ મંગળવારે Albany સ્થિત સ્વામીનારાયણ મંદિરે દર્શન કર્યો હતાં. ત્યાં વિકમભાઈએ એક ભક્તિપદ ગાયું હતું.

૧૧મીએ શિબિરની પૂર્ણાહૃતિ બાદ Prospect Mountain / Lake George ફરવા ગયા હતા. જ્યાં ભાઈશ્રીએ થોડો સમય સ્વાધ્યાય કરાવ્યો હતો.

ડૉ. રજનીભાઈ તેમજ ભાવિનીબેને બધા જ મુમુક્ષુઓની સુખ સગવડતાનો સંપૂર્ણ ખ્યાલ રાખ્યો હતો. તા. ૧૨ જૂન શુક્રવારે ત્રણ ગાડીમાં ૨૩ જેટલા મુમુક્ષુઓ ટોરોન્ટો, કેનેડા તરફ જવા રવાના થયા. કેનેડાની બોર્ડર વટાવ્યા બાદ દુનિયાની અજાઈબી ગણાતો નાયેગારા ફોલ્સ જોવાનો લ્હાવો મળ્યો. ઘોડાની નાળના આકારમાં પર્વતની ઉચ્ચાઈથી ધસમસંતું પાણીનો એવો તોફાની પ્રવાહ કે જેની વાઇટ આભને આંબવા તૈયાર થતી. સ્વચ્છ નિર્મળ પાણી, અખૂટ અને મુશળધાર, શિતળ અને મધુર જ્ઞાનીના હૃદયમાં આવું જ વિશ્વવિત્તસલ હોય છે. એમનો નિષ્ઠામ પ્રેમ આપણી મલિનતા ધોઈ નાખે છે, આપણું અહૂમ ઓગાળી નાખે છે ને સ્વસ્થતા તથા શાંતિ અર્પે છે. ભાઈશ્રીની સંગાથે પારમાર્થિક લક્ષે કુદરતનું ઐશ્વર્ય નિહાળવાનો લ્હાવો કોઈ અનેરો હતો.

કેનેડાના ટોરોન્ટો શહેરમાં મુમુક્ષુ ભાનુબેન છબીલભાઈને ત્યાં ભાઈશ્રીનું ભવ્ય સ્વાગત થયું. તા. ૧૨, ૧૩ તથા ૧૪ ત્રણ દિવસ ત્યાંના જૈન સેન્ટરમાં ભાઈશ્રીના ૪ સ્વાધ્યાયોનું આયોજન થયું. વર્તમાન જૈન સેન્ટરમાં જિનાલય અને તેની સાથોસાથ મોટો હોલ છે તેમજ નીચે બેઈજમેન્ટમાં જમવાની વ્યવસ્થા છે. પરમકૃપાળુ દેવને ભજતો મોટો સંઘ ટોરોન્ટોમાં છે. ભાઈશ્રીનું પ્રથમવાર ત્યાં જવાનું થયું હતું. પહેલી મુલાકાત અને પ્રથમ સ્વાધ્યાયથી જ આત્મીયતા ભર્યો સુંદર પારમાર્થિક સંબંધ બંધાઈ ગયો. ભાઈશ્રીએ પરમકૃપાળુ દેવના પત્રો દ્વારા ખૂબ જ સરળ ભાષામાં કમિક મોકનો માર્ગ કહ્યો, જેની ખૂબ અસર થઈ. છેલ્લા સ્વાધ્યાયમાં ૨૦૦ મુમુક્ષુઓ હાજર હતા.

ટોરોન્ટો જૈન સેન્ટર કમિટીની વિનંતીથી જ્યાં નવું જૈન સેન્ટર શિખરબદ્ધી જિનાયલનું નવ નિર્માણ થવાનું છે ત્યાં Brampton માં જવાનું થયું. ભાઈશ્રીએ નમણ તથા વાસક્ષેપથી તે ભૂમિનું શુદ્ધીકરણ કર્યું. ત્યારબાદ રસીલાબેન તથા તલકચંદભાઈના ઘરે જઈ બ્ર. રસિકભાઈના સુપુત્ર મનીષભાઈ તથા દીસિબેનના ઘરે જમવા ગયા તથા ત્યાં જ રાત રોકાણ કર્યું હતું. મનીષભાઈએ પોતાના વૈભવશાળી મોટા ઘરમાં જૈન સેન્ટરના સર્વે અગ્રગણ્ય વ્યક્તિઓને આમંત્રણ આપ્યું હતું. બધાની સાથે ૨ કલાક સાથે રહેવાનું થયું કે જે દરમ્યાન મુક્ત મનથી વાતો થઈ અને આ નવો સંબંધ ઘણો નજીકનો થઈ ગયો. ટોરોન્ટોના મુમુક્ષુઓ આપણા આશ્રમની જનહિતની પ્રવૃત્તિઓથી પરિચિત થાય તે અર્થે જૈન સેન્ટરમાં જનહિતની ઝાંખી કરાવતી ફિલ્મ બતાવવામાં આવી હતી. ભાઈશ્રીએ ભારતથી જ ત્યાંના સંઘ માટે જિનાલયમાં પૂજામાં વપરાતી તમામ સામગ્રીને સુંદર રીતે સજવીને સાથે લીધી હતી કે જે

બેટસ્વરૂપે ત્યાંના પ્રમુખશ્રીને જાહેરમાં આપી હતી ને સાથોસાથ નવા જિનાલય માટે અમે બધી જ સહાય કરવા તત્પર છીએ એવું વચન પણ આપ્યું હતું.

ભાઈશ્રી જેવા સંત સાથેનો માત્ર ત્રાણ દિવસનો પરિચય ઉ વર્ષ જૂનો હોય અને વર્ષોમાં જે બોધ ન પામ્યા હોય એવો બોધ આ ત્રાણ દિવસમાં પ્રામ થયાનો ભાવ સહૃના ચહેરા પર વ્યક્ત થતો હતો. છલ્લે દિવસે ત્યાંના ધર્મઅનુરાગી આત્માઓએ ભાઈશ્રીને અશ્વુભરી વિદાય આપી હતી.

ટોરોન્ટોથી નીકળી અમેરિકા સ્થિત મુમુક્ષુ શશાંગભાઈ તેમજ પ્રીતિબેનને ત્યાં Goderich ૪:૩૦ વાગ્યે પહોંચ્યા. ઉત્તમ ભક્તિ, ગુરુ ઘેર આવ્યાનો, ભગવાન આવ્યાનો દિવ્ય આનંદ અને ભાવવિભોર કરે તેવી ગુરુ આરતી સાથેનું ભાઈશ્રીનું સ્વાગત પ્રીતિબેને કર્યું હતું. શશાંગભાઈએ પોતાના ધાર્મિક વૃત્તિ ધરાવતા મિત્રોને ભાઈશ્રીના સત્સંગનો લાભ લેવા આમંત્રિત કરેલા હતા. સ્વાધ્યાયમાં ભાઈશ્રીએ નવધા ભક્તિનું સ્વરૂપ સમજાવી "સાચી કલા" કથાનુયોગ દ્વારા સહૃને બોધ આપ્યો. શશાંગભાઈના ધરથી અડધો માઈલની દૂરીએ વિશ્વનું ગીજા નંબરનું સૌથી મોટું મીઠા જળનું તળાવ છે. જેનું નામ Lake Huron છે. સહુ મુમુક્ષુઓ ત્યાં તળાવ પર સંધ્યાના રંગે રંગાયેલું આકાશ, આથમતા સૂર્યને, અતિ સુંદર અને રમણીય દશ્યને જોઈ રંઘત થયા. ભાઈશ્રીની ઉપસ્થિતિથી બધું જ ખૂબ દિવ્ય લાગતું હતું. એ સંધ્યાના રંગોમાં કોઈ ગજબની વિનપ્રતા હતી. હળવાશ ને મોકળાશપણું હતું. કેમ જાણે ધરતી માતાએ કેસરી અને વાદળી રંગની ચુંદડી ઓઢી ન હોય ? અને આથમતો સૂર્ય તેના કપાળનો સૌચ્ય ચાંદલો ન હોય ? ભાઈશ્રીની સાથે સૌભાગ્યવંતી ધરતીમાતાના ખોળામાં અમે સહુ ધન્ય થયા. બીજે દિવસે તા. ૧૫ જૂન સોમવારે પ્રીતિબેનને ત્યાં વીતરાગ ભગવાનની આરસની પ્રતિમા તથા ગુરુમા તેમજ ભાઈશ્રીના ચિત્રપટોની ખૂબ જ ઉલ્લાસ અને આનંદ સાથે સ્થાપના કરવામાં આવી.

Goderich થી ૮:૧૫ વાગ્યે નીકળી ફરી નાયેગરા ફોલ્સ પર અડધો કલાક રોકાઈ સીધા ન્યૂયોર્ક ડો. મૂકેશભાઈ તથા દિનાબેન અજમેરાને ત્યાં રાત્રે પહોંચ્યા. ત્યાં જ જમ્યા તથા રાત્રિ રોકાયા.

તા. ૧૭મી જૂન ૨૦૦૮ New York થી વિમાનમાં Anchorage ગયા. એરપોર્ટથી સહુ બસમાં બેસી ત્યાંના બંદરે પહોંચ્યા. એક તરફ દૂર બરફથી ઢંકાયેલા પર્વતો, તેની આગળ સમુદ્રની ખાડી તથા વૃક્ષો તો બીજી તરફ નજીકમાં રેલવે લાઈન. જેમ જેમ આગળ વધતા ગયા તેમ તેમ નિસર્જની સુંદરતા વધતી જતી હતી. Whittie બંદર પર એક મોટું જહાજ કે જેનું નામ Carnival Spirit હતું તે બધા જ મુસાફરોની રાહ જોતું હતું. આ જહાજમાં દાખલ થઈએ ત્યાં જ મનુષ્યની સર્જનાત્મક શક્તિ પર ગર્વ થાય. કેમ જાણે સાગરમાં તરતી પાંચ તારક હોટલ ન હોય ? દેહને પંપાળવાના અને મનને બહેલાવવા માટે બધી જ સુખ સગવડથી આ જહાજ સુસજ્જ હતું. ત થી ૪ સ્વિમિંગ પુલ, કેટલીયે જાતની Restaurant, મોટા મોટા આઈનિંગ હોલ, મોટું થિયેટર, કસરત માટેની વ્યાયામશાળા બધું જ હતું. ૧૨ માણ ધરાવતું એક મોટું અધતન મકાન કેમ જાણે ઉચ્કીને જહાજ પર બેસાડી ન દીધું હોય ? રહેવા માટેની કેબિનોમાં Balcony હતી કે જ્યાં ઊભા રહી સમુદ્રની વિશાળતા માણી શકાય. અમેરિકા, યુ.કે., નાયરોબી, ભારતથી બધા મળી ઉંચ મુમુક્ષુઓ ભાઈશ્રી સાથે સમુદ્રની રોમાંચક સફરમાં જોડાયા હતા. જહાજ પરનું જે વાતાવરણ હતું તે માત્ર અનાર્ય વૃત્તિને પોખતું હતું

પણ ભાઈશ્રીની સાત્ત્વિકતાએ, એમની અધ્યાત્મિકતાએ સહૃદાનું રક્ષણ કર્યું. જહાજ મધ્યે Conference હોલ હતો કે જ્યાં સહૃદાનું રક્ષણ કર્યું. જહાજ મધ્યે Conference હોલ હતો કે જ્યાં સહૃદાનું રક્ષણ કર્યું. સાંજે અને રાત્રે ભાઈશ્રીના પરમ સત્સંગને સાંભળવા એકત્રિત થતા. પ્રથમથી જ ભાઈશ્રીએ લક્ષ બાંધી આખ્યું કે સહૃદાનું રક્ષણ કર્યા રાખવો. કુદરતના ખોળામાં રહી આત્મલક્ષ મૂક્યા વગર આ સફરમાં પ્રગતિશીલ સાધના કરવી. ભાઈશ્રીએ એક પછી એક ઉત્તમ સ્વાધ્યાયો કરાવ્યા કે જેથી સાધકનું મનોબળ, સંકલ્પબળ, હિભ્મત, ઉત્સાહ, અંદરનો આનંદ સહૃદાનું વધતા રહ્યા. જીવનમાં ન જોયું હોય એવું અદ્ભુત સૌંદર્ય જોવા મળ્યું. કોઈ કોઈ જગ્યાએ સાગરનું પાણી થીજી ગયેલું હોવાથી બરફના શેત કટકાઓ સાગરમાં તરતા દેખાય, ચોમેર બરફથી ઢંકાયેલા પર્વતો, નીલ રંગનું પાણી, સૂર્યનો પ્રકાશ જ્યારે તે બરફના પર્વત પર પડતો ત્યારે આખોએ પર્વત જુદો તરી આવતો. સોનેરી પ્રકાશ શેત બરફને હીરાની ચમક પ્રદાન કરતો. ઘણીવાર વાદળાઓનું આવરણ નડતું અને તે પર્વત ઢંકાઈ જતો. જેમ કર્માની પાછળ ઢંકાયેલો આત્મા અનુભવાતો નથી અને જ્યાં તે આવરણ હટે એટલે આત્મસિદ્ધસ્ત થાય એવા આધ્યાત્મિક વિચારો સાથે પ્રકૃતિના સૌંદર્યને નિહાળતા શુભ મને શુદ્ધ ઉર્મિઓ હૃદયમાં જાગતી.

Sitka નામના બંદર પર જહાજ લાગ્યું ત્યારે સહૃદાનું મુમુક્ષુઓ ભાઈશ્રી સાથે થોડા કલાકો માટે બહાર ગયા હતા ને ત્યાંની સંસ્કૃતિ, રીતભાત, રહેણીકરણી, ઈતિહાસ જાણીને આ ધરતીના જુદા જુદા ખૂણે મનુષ્ય કેવી રીતે જીવતો હોય છે તેનો જ્યાલ આવ્યો. જ્યારે જહાજની બહાર જઈએ ત્યારે વ્યવસ્થિત બેસવાની જગ્યા શોધીને ત્યાં સહૃદાનું મુમુક્ષુઓ સાથે બેસીને ભજન ગાતા અને ભાઈશ્રીની જ્ઞાનવાણીનો લાભ લેતા.

Juneau નામના બંદર પર ઉત્તરી ૨૫ જેટલા મુમુક્ષુઓ Helicopter મારફત Glacier પર ગયા હતા. બે મોટા પહાડોની વચ્ચે જ ખીણ કે જેમાં પાણી થીજી ગયું હોય, તે Glacier કે જેની ઊંચાઈ ૧૦૦૦ ફૂટ અને પહોળાઈ ૨ Mile ત્યાં Helicopter ઉત્તર્યું. ઉત્તરતાં જ જાણે કેલાસ પર આવી ગયા હોય ને હમણાં જ જટાધારી ધ્યાનસ્થ ભગવાન શિવનાં દર્શન થશે એવો ભાસ થતો. વર્ષોથી જામી ગયેલો બરફ કે જે એવો થીજી ગયો છે કે બસ એમ થાય કે આપણે પણ જ્ઞાનભાવમાં, ચૈતન્યના અનંત સુખમાં આવી રીતે જ સમાધિ ભાવે થીજી જઈએ.

રૂમી જૂનના રવિવારે Skagway બંદર પર સહૃદાનું મુમુક્ષુઓ White Pass Yukon Route ટ્રેનમાં બેઠા. ૨૦ માઈલનું અંતર કાપી ૪૫૦૦ ફૂટના ટોચે White Pass Summit સુધી પહોંચાયા. એક જ કંપાઈમેન્ટમાં બેસી ભજનો ગાતા, નિર્સર્જમાં નારાયણને શોધતા, નિર્ભળ અંતકરણ ધરાવતા મુમુક્ષુઓ આનંદ કિલ્લોલ કરતા, ઉંચા પહાડો ને ઉંડી ખાઈઓ ખૂબ જ રમણીયતા પ્રગટ કરતી ને આંખોને ઠંડક આપતી. પણ અંતરમન અધ્યાત્મસભર વિચારો પણ કરતું. મારો ગર્વ ને દેહઅભિમાન આ પહાડ જેવા ઉંચા છે. ખાઈ જેવી સંસારી તૃણા છે. આમ કુદરતને માણાતા છતાં સ્વદોષ જોઈ મુમુક્ષુઓ મનથી પોતાને ધિક્કારતા હતાં.

તા. ૨૧મી જૂનના Fathers Day હોવાથી સહૃદાનું મુમુક્ષુઓના હૃદયમાં ભાઈશ્રી પ્રત્યે અપૂર્વ ભાવ જાગ્યો હતો. ભાઈશ્રીના શુભ હસ્તે Cake કટ કરાવી તેની ઉજવણી કરી હતી.

તા. ૨૨મી જૂન સોમવારે Ketchikan ના બંદર પર ઉત્તર્યું હતા. બધા જ યુવાનો સાથે ભાઈશ્રી Zipe Line Adventure એટલે કે એક વૃક્ષથી બીજા વૃક્ષ પર બાંધેલા તાર પર લસરીને જવું કે જેની ઊંચાઈ જમીનથી ૩૦ થી ૩૫ ફુટ ઉપર હોય. સાથોસાથ જૂલતો પુલ, બે દોરડાનો પુલ આમ સાહસિક રમત કે જેમાં ઘણાને ૩૨ લાગે પણ ભાઈશ્રીએ ખૂબ ચોકસાઈપૂર્વક, ઉપયોગ સહિત કુશળતાથી એક પછી બીજું એમ સંપૂર્ણ રીતે આખું Zipline પૂરું કર્યું. યુવાનોની પણ કસોટી થાય એવી રમતમાં ભાઈશ્રી બેખૂબીથી પાર ઉત્તર્યું. જહાજની વાયામશાળામાં ભાઈશ્રીએ અડધો કલાક કસરત કરી અને જહાજમાં રહેલી અનેક નવી નવી ચીજોનો પરિચય કેળવ્યો. છેલ્લે ૭ દિવસની કુઝ પૂર્ણતાએ આવી ત્યારે રાત્રે સહુ મુમુક્ષુઓએ ભાઈશ્રીનો આભાર માન્યો હતો. સહુના હદ્યમાં છૂટા પડવાનું દુઃખ હતું. ભાઈશ્રી સાથે જહાજ પરના આ ૭ દિવસ, જીવનની એક એવી યાદગીરી છે કે જે ક્યારેય વિસરાશે નહીં.

૨૪મી જૂન સવારના વાનકુવર પોર્ટ ઉપર ઉત્તરી વિમાન દ્વારા Phoenix ગયા. અમેરિકાનો આ રણપ્રદેશ છે તેથી સરસ ગરમીનું વેદન થતું. ખાસ પસીનાનો રેલો મુખ પરથી સરે ત્યારે આત્માનો વેદકતાનો ગુણ લક્ષણત થાય.

તા. ૨૫મી જૂન ગુરુવારના રાત્રે Phoenix પહોંચ્યા ત્યાં મહેન્દ્રભાઈ તથા સંધ્યાબેનના ઘરે ભાઈશ્રીનો ઉતારો હતો.

તા. ૨૬મી જૂનના સવારે મહેન્દ્રભાઈ તથા સર્વે મુમુક્ષુઓ તેમની સાથે Phoenix થી સવા બે કલાકના રસ્તે Sedona City કે જે ૪૫૦૦ ફુટની ઊંચાઈ પર સ્થિત છે ત્યાં જવાનું થયું. ત્યાં Red Rock Mountain એટલેકે લાલ ખડકના કુંગરાઓ છે. તેમાં એક કુંગર ઘંટના આકારનો હોવાથી તેને Bell Rock કહેવાય છે. ત્યાં એક Roman Catholic Church માં સહુએ દર્શન કર્યું. તેમજ થોડે દૂર Vortex High Energy Point ઉપર ચઢ્યા. આજુબાજુ લાલ કુંગરાને વચ્ચે આ Vortex Point એક એવી જગ્યા છે જ્યાં તુરંત ધ્યાન લાગી જાય. જાણે પર્યાવરણમાંથી શૂન્યતા વેદાય. જાણે બધું જ થંભી ગયું હોય એવું લાગે. આત્માનો જ્ઞાયક સ્વભાવ સ્પષ્ટ જણાઈ આવે. અહીં જમીનમાંથી ઉર્જા પગના તળિયા થકી આપણા શરીરમાં પ્રવેશતી હોય એવો અનુભવ થતો હતો. ત્યાર બાદ બધાએ સાથે મળી સંધ્યાબેનના ઘરેથી જ ભેણ તથા બીજો નાસ્તો લાયા હતાં તે ખાંધો ને છેલ્લે ૧૫ મિનિટમાં લઘુકથા કહીને ભાઈશ્રીએ ઉત્તમ બોધ આપ્યો. સાંજે પાછા ફર્યી ત્યારે ત્યાંના શિખરબંધી નૂતન જિનાલયમાં પ્રથમ સત્સંગમાં ત્યાંના ૪૫ થી ૫૦ ભાઈઓ તથા બહેનોએ લાભ લીધો હતો. ભાઈશ્રીએ ઉઠમો પત્ર લઈને આત્મા છે તેનું પ્રમાણ આપી પછ્યા પત્ર દ્વારા મોક્ષનો માર્ગ એક જ છે તેની સમજણ આપી હતી.

તા. ૨૭મીના શુક્રવારે ત્યાંના એકતા મંદિરે દર્શન કરવા ગયા હતા. ત્યાર બાદ જિનાલયમાં ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાય કરાવ્યો હતો. તે જ દિવસે રાત્રે જિનાલયમાં જનહિતની ફિલ્મ દેખાડવામાં આવી. Phoenix માં ભાઈશ્રીએ પાંચ સ્વાધ્યાયમાં મૂળ સનાતન મોક્ષનો માર્ગ કહી બતાવ્યો હતો. ત્યાંનો સમાજ સંધ્યામાં નાનો છે પણ તેઓમાં ધર્માલ્લાસ ખૂબ છે. મુમુક્ષુઓ સાથે હળીમળીને બધાં જ પર્વો ઉજવતા હોય છે. ટોરોન્ટોની જેમ Phoenix ના જિનાલય માટે ભાઈશ્રીએ દેરાસરમાં પૂજામાં વપરાય

એ બધી સામગ્રી ભેટ તરીકે આપી હતી. Phoenix ના અભ્યાસુ મુમુક્ષુઓને ભાઈશ્રીનો સરળ અને સચોટ બોધ ખૂબ સ્પર્શી ગયો.

૨૮મી જૂન રાત્રે ન્યૂયોર્ક પરત આવવાનું થયું. એરપોર્ટથી પાછા ફરતી વખતે Hobokenથી ન્યૂયોર્કની Skyline જોવા મળી. રાત્રિના સમયે જુદા જુદા રંગોથી ચમકતી ગગનચુમતી ઈમારતો ખૂબ સુંદર લાગતી હતી.

તા. ૨૮મીના રોજ સવારના સ્વાધ્યાય બાદ મેનહેટનના સેન્ટ્રલ પાર્કમાં સહુ ભાઈશ્રી સાથે ગયા હતા. શહેરની વચ્ચોવચ્ચ ઘણો વિશાળ આ પાર્ક છે ને તેની મધ્યમાં પાઇનો નાનો બંધ છે. જ્યાં Boating પણ થાય છે. પ્રથમ બધાએ ફરીને પાર્કને જોયા ત્યાર બાદ સહુ સાથે બેઠા ને ભજનો ગાઈ ભાઈશ્રી સાથે મોજ માણી. ત્યાંથી Time Square ની ઝાગ જમાટ જોઈ ત્યાંની Tube Train માં બેસી ભાઈશ્રી તથા થોડા મુમુક્ષુઓ એકતા તથા અંકુરના ઘરે ગયા હતા.

છેલ્લા દિવસે ૩૦ તારીખે સવારના ભાઈશ્રીનો સત્સંગ હતો અને ત્યારબાદ સહુ પોતાની બેગ પેક કરવામાં વયસ્ત હતા. છેલ્લે ન્યૂયોર્કના એરપોર્ટ પર સહુએ અશુભીની વિદાય આપી.

પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રી સાથેની આ ૨૯ દિવસની ધર્મયાત્રામાં બુદ્ધિ સ્થિર અને વિવેકવંતી બની, મન શાંત અને પ્રસન્ન થયું, ભક્તિ તથા નિર્જામ પ્રેમથી હૃદય ઉભરાયું અને આત્મા પવિત્ર તથા શુદ્ધ બન્યો.

"સત પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો."

૩૫

ગુરુ પૂનમ દિન મહાન,
ચાલો સૌ ગાઈએ ગુરુગુણગાન
ગુરુનું સન્માન, થઈ ભક્તિમાં ગુલતાન
ગુરુ પૂનમ દિન આજ, ચાલો સૌ ગાઈએ ગુરુગુણગાન

બાપુજીનું નામ મારા હૈયાની હામ
કરુણાનિધાને આયું ગુરુગમ જ્ઞાન
પળ પળ જપતી ફંદું, બાપુજી હું તો તારું નામ
ગુરુ પૂનમ....

બાપુજીને ભજો ગુરુ પ્રતિમાને પૂજો
રાગ અને દેખના દંદને તજો
સમતા સુખને વરો, સમરી નિજ આતમરામ
ગુરુ પૂનમ....

ગુરુમા તું છે મમતાની મૂરત
હર પળ રમતી નેણે તારી સૂરત
મૌન મૌન ધરીને વસ્યા તમે આત્મધામ
ગુરુ પૂનમ....

ગુરુમાની યાદ મારા જીવનનો પ્રસાદ
સૂરતા ધરી સૂર્યો અનાહત નાદ
ગુરુમા ગુરુમા પોકાનું દીજે મુને દર્શન દાન
ગુરુ પૂનમ....

ભાઈશ્રી અમારા જગમાં દુલારા
આતમ જ્યોતિથી કરે અજવાળા
શાંત સમાધિ સ્વરૂપ, એ છે ભાઈશ્રીની શાન
ગુરુ પૂનમ....

ભાઈશ્રી તમે ભવતારણહારા
નિત્ય વરસતી આંનદની ધારા
પામી તારું શરણ ટખ્યું મારું દેહઅભિમાન
ગુરુ પૂનમ....

— ગુરુપૂર્ણિમા પ્રસંગે
શ્રી. મિનળબેન દ્વારા સ્વરચિત પદ

મુક્તિપૂરીની અવિરત યાત્રા

જીવનની પ્રત્યેક કિયા કરતાં છતાં જેની સમાધિ ટકી રહે છે એવા પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુની નિશ્ચા કેટલી બધી શ્રેયસ્કારી હોય છે તેનું જીવંત પ્રમાણ આત્માર્થી કલ્પનાબહેન કિશોરભાઈ શાહે પોતાના મૃત્યુને મંગલમય બનાવી પૂરું પાડ્યું.

મૃત્યુ તે શાષ્ટ સાંભળતાં જ ભય, શોક, દુઃખ અને વિષાદના ભાવોથી જીવ વેરાઈ જાય છે. કોઈક વિરલ આત્માઓ સદાચારી જીવન અને આત્મલક્ષી પુરુષાર્થી વડે મૃત્યુ જેવી અસાધારણ ઘટનાને સહજ બનાવી દે છે. એટલી સહજ કે જાણો પહેરલું વસ્ત્ર બદલાવી નાંખીએ કે પછી હાથમાં દીવો ધરી રાખી માનવી એક દરવાજામાંથી પસાર થઈ જુના ઓરડામાંથી નવા ઓરડામાં ચાલ્યો જાય. આવા આત્માઓ સિદ્ધ કરી બતાવે છે કે મરણ એ જીવનનો અંત નથી. એ તો માત્ર એક દેહમાંથી પસાર થઈ જવા જેટલી સાધારણ બાબત છે.

કલ્પનાબહેન જેવાં પવિત્ર અને પુણ્યશાળી આત્માઓ માટે મરણ એ તો શુદ્ધતા પ્રત્યેનો શુભારંભ છે. મરણ દેહનું છે અને એકાગ્ર થયેલી ચેતના શુદ્ધતાના માર્ગ આગળ વધી રહી છે. કલ્પનાબહેન જેવા આત્માઓને કાયાના પિંજરાની નહીં પણ અંદર રહેલા હંસની ફિકર હોય છે. તેઓ દેહને માત્ર પુદ્ગલ દ્રવ્યની પર્યાય અને આયુષ્ય નામ કર્મથી ચાલતું થંત્ર તરીકે જોઈ શકે છે. તેઓ બરાબર સમજે છે કે ચાદર જુદી છે ને ઓઢનારો જુદો છે. રખડતા વણજારાએ તંબુ તાણ્યો છે અને કર્મસત્તા જ્યારે એને ઉપાડી લેવાનું કહે ત્યારે ખૂબ પ્રેમપૂર્વક એ ભાડૂતી ખોલીને સુપરત કરી દે છે. આવું જ કર્યું આત્માર્થી કલ્પનાબહેને.

કલ્પનાબહેન તા. ૨૧-૨-૧૯૮૮ના રોજ

ગુરુદેવને અર્પણ થયેલ હતાં. ધીરે ધીરે માર્ગમાં પ્રગતિ કરતાં હતાં. તા. ૧૨-૭-૧૯૮૮ના રોજ અર્ધપ્રામિ પ્રામ કરેલ હતી. તા. ૩૦-૧૨-૨૦૦૦ના રોજ પૂર્ણપ્રામિ પ્રામ કરેલ હતી. તેઓ રાજમાર્ગના યોગારોહણ પ્રકલ્પમાં પણ જોડાયેલ હતાં. ૫.૫. ગુરુદેવ પ્રત્યે શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ દઠ થતાં જતાં હતાં. પાંચે પાંચ આજ્ઞાઓ નિયમિત પાળવા પુરુષાર્થ કરતા હતા. તેઓની એવી ઈચ્છા હતી કે સાયલા આશ્રમની પવિત્ર ભૂમિ પર દેહત્યાગ થાય અને તે પણ પૂ.શ્રી ગુરુદેવની નિશ્ચામાં થાય. આ માટે વીલ કરવા પણ ઈચ્છા ધરાવતાં હતાં. તેઓની આ ઈચ્છા અષાઢ વદ બીજ, ગુરુવાર, તા. ૮-૭-૨૦૦૮ના રોજ પૂર્ણ થઈ.

તા. ૮-૭-૨૦૦૮ના રોજ આરાધના તેમજ એકાંત મૌન શિબિરોની સવારના પાંચ વાગ્યાથી શરૂઆત થવાની હોવાથી બુધવાર, તા. ૮-૭-૨૦૦૮ના રોજ સાંજના સમયે દરેકને ફાળવેલ રૂમમાં જવાનું હોવાથી શ્રીમતી કલ્પનાબહેન રૂમ નં.-૮૮માં ગયાં. તેઓની સાથે અમદાવાદનાં મુમુક્ષુ શ્રી વૈશાલીબહેન હતાં. શ્રી કિશોરચન્દ્ર શાહ રૂમ નં.-૮૪માં ગયાં. ત્યાં વ્યવસ્થિત ગોઠવણી પછી સાંજના ૬ વાગ્યે અમૃપૂર્ણ હોલમાં ભોજન લેવા જવાનું હતું, પરંતુ પેટમાં દુઃખાવો જણાતાં શ્રી કલ્પનાબહેન ભોજન લેવાના બદલે માત્ર લીંબુ પાણી પીવાનું પસંદ કરેલ. તબિયત

અસ્વસ્થ જણાતાં કલ્યાણ હોલમાં જવાને બદલે આરામ કરવા નિર્ઝય કરેલ. આ સમય દરમ્યાન જાડા-ગીલટીના વધતા પ્રમાણને કારણે શ્રી કિશોરભાઈએ બ્ર.નિ.શ્રી કરશનભાઈની આજ્ઞા લઈ ડૉ. ધીરુભાઈ પંચાલીને બોલાવી તબિયત બતાવતાં તેઓશ્રીએ ત્રણ પ્રકારની ગોળી અને પાવડર આપેલ. જે લીધા બાદ સૂર્ય ગયેલ હતાં. રાત્રે બે થી અઢી વાગ્યા દરમ્યાન પણ વોમીટિંગ ત્રણ વખત થયેલ. શ્રી વૈશાલીબહેને પાણી ભરી આપવા કહેતાં ના પાડી. પગ દબાવવા કહેતાં પણ ના પાડેલ અને પોતાને બરાબર છે એમ કહી ગણેક વાગ્યા આસપાસ પલંગ નીચે પણ પલંગને અદેલીને પલાંઠી વાળી ધ્યાન કરવા બેસી ગયેલ. સવારે ૪-૪૫ કલાકે શ્રી કિશોરભાઈ કલ્યાણ હોલ તરફ જતા હતા તે દરમ્યાન તબિયત કેવી છે અને ધ્યાન કરવા આવશે કે કેમ? એ અંગે તપાસ કરતાં શ્રી વૈશાલીબહેને જણાવેલ કે માસી ધ્યાનમાં ધણા વખતથી બેઠાં છે. કંઈ અવાજ કે કોઈ પ્રકારની વાત પણ કરતાં નથી. તેથી શ્રી કિશોરભાઈએ પ્રથમ પ્રશ્ન દ્વારા વાત કરવા પ્રયત્ન કરેલ પણ કંઈ પ્રત્યુત્તર ન સાંપડતાં તેઓના શરીરને હલાવેલ પણ હાથ ઠંડા જણાતાં શ્રી વૈશાલીબહેનને કોઈ બ્ર.નિ.શ્રીને મોકલવા કહેલ તેમજ શ્રી બિપિનભાઈ કામદારને ડૉ. ધીરુભાઈને આવવા સંદેશો આપતાં ડૉ. ધીરુભાઈ તરત જ આવી ગયેલ. ૧૦૮ નંબરની એમ્બ્યુલન્સ બોલાવી હોસ્પિટલ લઈ જવા આવશ્યકતા દર્શાવતાં શ્રી કિશોરભાઈએ સંમતિ આપેલ હતી. તે માટે બહાર ગયા બાદ ફરીથી તેઓ ડૉ. મયાત્રા સાહેબ સાથે પરત ફરી શરીર તપાસવા જણાવ્યું કે દોઢ-બે કલાક પહેલાં કલ્યાણબેનના આત્માએ દેહત્યાગ કરેલ છે. તરત જ શ્રી કિશોરભાઈએ એ સમયે આવેલ બ્ર.નિ. શ્રી દીપકભાઈ અંબાણીને પૂ.શ્રી ગુરુદેવ પધારે એ માટે વિનંતી કરેલ. થોડા જ સમયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી

પધારેલ હતા. તેઓશ્રીએ શ્રીમતી કલ્યાણબહેનના મુખનું બરાબર નિરીક્ષણ કરેલ. પછી વૈશાલીબહેનના પલંગ પર બેસી બાજુમાં કિશોરભાઈને બેસવા જણાવેલ. આવું મૃત્યુ લાખોમાં એકાદ મનુષ્યને પ્રામ થાય છે, અને આ સમાધિમરણ છે. એમ કહેતાં કિશોરભાઈએ જણાવેલ કે આ નિમિત્તે તેઓ રૂદ્ધ કરશે નહિ, આંસુ સારશે નહિ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ એનું અનુમોદન કરતાં આંત્રધ્યાન ન કરવા જણાવ્યું. શું હવે કલ્યાણબહેનના મૃત્યુદેહને અંતિમ વિધિ માટે ભૂજ લઈ જવા ઈચ્છે છે એમ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પૂછતાં કિશોરભાઈએ ના કહી જણાવેલ કે સ્વર્ગસ્થની ઈચ્છા સાયલા આશ્રમ ખાતે જ દેહત્યાગ કરવાની ઉપરાંત પ.પૂ.શ્રી ગુરુદેવની નિશ્ચામાં જ રહેવાની ઈચ્છા હતી જે પૂર્ણ થયેલ છે. માટે ભૂજ નહીં પણ સાયલા ખાતે જ અંતિમ વિધિ થાય એવી મનોભાવના પ્રગટ કરેલ. ઉપરાંત ચક્ષુદાન અને દેહદાન કરવા માટે આજ્ઞા માગતાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ આનંદ વ્યક્ત કરી તેમ કરવા આજ્ઞા આપેલ. એ વખતે સવારના છ વાગવા આવેલ. સગાં-સંબંધીને જાણ કરવા જણાવતાં કિશોરભાઈએ કલક્તા-અમદાવાદ-ભૂજ-નવસારી-મુંબઈ વગેરે સ્થળોએ રહેતાં સંબંધીઓને ફોન કરેલ. બધાંની એવી ઈચ્છા હતી કે, અમો આવી જઈએ એ પછી વિધિ થાય તો સારું. પરિણામે પ.પૂ.ભાઈશ્રીની આજ્ઞા લઈ શરીરને લગભગ સાંજના પાંચ વાગ્યા સુધી જાળવી રાખવા બરફની પાટ મંગાવવા તેમજ અન્ય ઉપયોગી સૂચનો કરેલ જેનો તરત જ અમલ કરવામાં આવેલ. લગભગ તમામ સગાં-સંબંધી બપોરના ચાર વાગ્યા સુધી આવી ગયેલ. બધાં જ મુમુક્ષુઓ કે જેઓ આરાધના-એકાન્ત મૌન શિબિરમાં હતાં તેઓને દર્શન કરવા જવા જણાવવામાં આવતાં એક પછી એક મુમુક્ષુ તેમજ બહારગામથી આવેલ સગાં-સંબંધીઓએ શાંતિથી દર્શન કરેલ હતાં. ચાર વાગ્યે

બધાં માટે લીંબુ સરબતની વ્યવસ્થા કર્યા બાદ ભક્તિનાં પદો શ્રી કીર્તિભાઈ-શ્રી હુલારીબહેન, શ્રી હીરેન બોરડીયા વગેરેએ શરૂ કરેલ જે અર્થા કલાક સુધી ચાલુ રાખેલ. ધૂન પણ બોલાવવામાં આવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રી પધારતાં પ્રાર્થના-સત્તા શરૂ થયેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ઉદ્ઘોધન કરતાં જણાવેલ કે, કલ્યાનાબહેને મનુષ્યભવ સફળ કરેલ છે. દેવોને પણ દુર્લભ-મહા મુનિઓને માટે પણ દુર્લભ એવું આ સમાધિ મરણ સૌ માટે પ્રેરણાદાયી છે. આ આશ્રમમાં આવો અભૂતપૂર્વ બનાવ પ્રથમ વાર બનેલ છે. ધ્યાનસ્થ અવસ્થામાં-કશી જ દોડાડોડ વગર-કોઈ ડોક્ટરને બોલાવવા-પતિ અથવા અન્ય કોઈને યાદ કર્યા વગર-હોસ્પિટલમાં અનેક પ્રકારનાં સાધનો ચારે બાજુ ગોઠવવાને બદલે કલ્યાનાબહેને આસક્તિ-મોહ છોડી વિદાય લીધી તેનાથી આશ્રમની પ્રતિષ્ઠા વધી છે. અનેરું ગૌરવ આશ્રમે પ્રામ કરેલ છે. ધ્યાનાં મુમુક્ષુઓએ આવું મૃત્યુ પ્રામ થાય એવી મનોકામના વ્યક્ત કરેલ છે. ખરેખર તો મોકશમાર્ગના રહસ્યને આત્મસાત્ કરી છેલ્લી ધરીએ ધ્યાનમાં લીન બની કલ્યાનાબહેને કલ્યાણ સાધેલ છે. કિશોરભાઈએ પણ ધરીએ સ્વસ્થતાસહ આ વાત સ્વીકારી એવધુ આનંદની વાત છે. તેઓશ્રીએ કિશોરભાઈને બે શર્દો કહેવા ઈચ્છા હોય તો તેમ કરવા જણાવતાં કિશોરભાઈએ તરત જ ઉભા થઈ પ.પૂ.ભાઈશ્રીના ચરણસ્પર્શ કરી જણાવેલ કે, કલ્યાનાબહેનના સમાધિ મરણથી આનંદ થયેલ છે. સદ્ગુરુજીપા કેવું કામ કરે છે એનું આ જવલંત ઉદાહરણ છે. કલ્યાનાબહેનની બધી જ ઈચ્છાઓ પૂર્ણ થયેલ છે એનું કારણ સદ્ગુરુનો અનુગ્રહ છે. ગઈકાલે તા. ૮-૭-૨૦૦૮ના રોજ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ કલ્યાણ હોલમાં માથા પર ભાર-ઉપાધિનાં પોટલાં લઈ ફરતાં લોકોની વાર્તા કરી જણાવેલ કે, આવાં પોટલાં સદ્ગુરુના ચરણોમાં મૂકી નિશ્ચિત મને સાધના કરવાથી લાભનું કારણ થાય છે.

તો હું (કિશોરભાઈ) મારું ઉપાધિનું પોટલું આજે પ.પૂ.ભાઈશ્રીને અર્પણ કરી-ફિકર છોડી મોકશમાર્ગ પ્રગતિ કરવા તેમજ સ્વજનોને અપીલ કરતાં જણાવેલ કે, મારા છેવટના દિવસો હોય ત્યારે મને પણ સાયલા મુકામે પ.પૂ.શ્રી ગુરુદેવની નિશ્ચામાં મુક્તિ અપાવવા અપીલ કરું છું—મારી આ અંતિમ ઈચ્છા છે. બધાં જ મુમુક્ષુઓના સહકાર બદલ આભાર વ્યક્ત કરેલ. ત્યાર બાદ સુરેન્દ્રનગરથી આવેલ C.U.Shah મેડિકલ કોલેજની અભ્યુલન્સમાં કલ્યાનાબહેનના મૃત્યુદેહને મૂકવામાં આવેલ. વાતાવરણમાં ગંભીરતા છતાં ઉત્સાહ વર્તાતો હતો. કિશોરભાઈએ પ.પૂ.ભાઈશ્રીને ચરણસ્પર્શ કરી પ્રણામ કરેલ તેમજ સર્વ મુમુક્ષુજીનોને બે હાથ જોડી વિદાય આપેલ હતી. આમ, આ બનાવ આશ્રમ માટે ચિરસ્મરણીય બની રહેલ.

અંતર આત્માના કેન્દ્રમાં રહેલી ચેતનામાં જેઓ અહરનીશ વાસ કરી રહ્યા છે. જેમનો દિવ્ય પ્રેમ અને ચિત્ત શક્તિ સતતપણે મુમુક્ષુઓના આત્મમાં અધ્યાત્મભાવને જગાડી રહ્યો છે. જેમનું વચનબળ મુમુક્ષુઓની વિચારશક્તિને ખીલવે છે. જેમની દિવ્ય દષ્ટિ સાકારમાંથી નિરાકારનું લક્ષ કરાવે છે. આવા પ.પૂ.ભાઈશ્રી જેવા સમર્થ સદ્ગુરુનું શરણું પામી અલૌકિક આત્મપ્રત્યધી ભાવમાં રહીને સંયોગ-પ્રામ શરીરને કેવી સહજ રીતે સાધક આત્મા એ શરીરને ત્યાગી શકે છે એવો અદ્ભુત પ્રસંગ આશ્રમમાં સાક્ષાત્ જોવા મળ્યો. મૃત્યુ એ મહોત્સવ બની ગયું. ધન્ય છે કલ્યાનાબહેનને, ધન્ય છે તેમની સાધનાને.

❖ ❖ ❖

જે પુનર્જન્મને માને છે, જીવને માને છે, ભવભ્રમણને માને છે, મોકશને માને છે એવાં છએ આસ્તિક દર્શનોએ પણ કહું છે કે જીવ પોતાને ભૂલી ગયો છે. માટે તેને જન્મમરણનું દુઃખ છે.

એકાંત મૌન આરાધના તથા આરાધના શિબિર

"જ્ઞાની પુરુષની આજ્ઞા છે તે, ભવમાં જવાને આડા પ્રતિબંધ જોવી છે."

પ.પુ.ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં દર મહિને આરાધના શિબિર અને એકાંત મૌન આરાધના શિબિર યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરોથી સાધકના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન સર્જતું હોય છે અને સાથે સાથે સાધનામાં પણ ખૂબ જ પ્રગતિકારક પરિણામ જોવા મળે છે.

એપ્રિલ માસની આરાધના શિબિર

એપ્રિલ માસમાં તા. ૧૬-૪-૨૦૦૮ થી ૨૦-૪-૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના-૧૩ (૨ પુરુષ અને ૧૧ સ્ત્રી), પૂર્ણપ્રામિનાં-૧૪ (૩ પુરુષ અને ૧૧ સ્ત્રી), અર્ધપ્રામિના-૮ (૩ પુરુષ અને ૫ સ્ત્રી) એમ કુલ ઉપ સાધકોએ ભાગ લીધો. આરાધના શિબિરમાં ૨૮ સાધકોએ ભાગ લીધો જેમાં (ઉચ્ચ શ્રેણી ૨ (૦ પુરુષ અને ૨ સ્ત્રી), પૂર્ણપ્રામિના-૧૬ (૭ પુરુષ અને ૮ સ્ત્રી), અર્ધપ્રામિ-૧૦ (૬ પુરુષ અને ૪ સ્ત્રી). જેમાં રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા ૧૦ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરના પ્રશિક્ષણમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ શ્રી યશોવિજયજી વિરચિત અધ્યાત્મસાર પુસ્તકમાંથી પ્રબંધ-૫, અધિકાર-૧૬ "ધ્યાન અધિકાર"નો વિષય લીધેલ. આરાધના શિબિરના પ્રશિક્ષણમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ શ્રી યશોવિજયજી વિરચિત અધ્યાત્મસાર પુસ્તકમાંથી પ્રબંધ-૨, અધિકાર-૫ "વૈરાગ્યસંભવ અધિકાર" વિષય લીધેલ અને બ્ર.શ્રી રસિકભાઈએ "આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્ર ગાથા-૪૫ થી ૭૦" વિષય લીધેલ. એકાંત મૌન શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ પ્રશિક્ષણાં ખૂબ જ સુંદર શૈલીથી ઊંડાણપૂર્વક સમજ આપી. જેની અસર સાધકો ઉપર ખૂબ જ ઊંડી થઈ. આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ સુંદર શૈલીથી ઊંડાણપૂર્વક સરળ ભાષામાં સમજાવેલ. બ્ર.શ્રી રસિકભાઈએ આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રની ગાથાઓ જુદા જુદા શાસ્ત્રોના આધારે વિસ્તારપૂર્વક સમજાવેલ. ઉપરોક્ત બન્ને શિબિરમાં લંડન, નાઈરોબી, મુંબઈ, કાનપુર, ભૂજ, અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, બોટાદ, ઇન્દોર, વડોદરા અને સાયલાના એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રોથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

મે માસની આરાધના શિબિર

મે માસમાં તા. ૮-૫-૨૦૦૮ થી તા. ૧૨-૫-૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર જ યોજવામાં આવેલ. જેમાં કુલ ઉચ્ચ સાધકોએ ભાગ લીધેલ જેમાં (ઉચ્ચ શ્રેણીના ૭ સાધકો (૨ પુરુષ અને ૫ સ્ત્રી), પૂર્ણપ્રામિનાં ૧૨ સાધકો (૩ પુરુષ અને ૮ સ્ત્રી) અને અર્ધપ્રામિનાં ૧૫ સાધકો (૧૦ પુરુષ અને ૫ સ્ત્રી)). જેમાં રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા ૨૫ સાધકો અને રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં નહીં જોડાયેલ ૮ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીએ "ભવ વૈરાગ્ય શતક" (શ્રી રત્નશેખરસૂરીકૃત) "આત્મ સંવેદનના સાધનો" પુસ્તકમાંથી વિષય લીધેલ. પ.પુ.ભાઈશ્રીએ પ્રશિક્ષણમાં ખૂબ જ સુંદર શૈલીથી સૂક્ષ્મતાપૂર્વક સમજાવેલ. જેની અસર સાધકો ઉપર ખૂબ જ ઊંડી થઈ.

આ શિબિરમાં અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, મુંબઈ, ઈન્ડોર, બોટાદ, કોટા, કલકત્તા, પેટલાવદ, દહીંસરા અને સાયલાના એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રેથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

જૂન માસની આરાધના શિબિર

જૂન માસમાં તા. ૧૩-૬-૨૦૦૮ થી ૧૭-૬-૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૪, પૂર્ણપ્રામિના ૧૨ અને અર્ધપ્રામિના ૧૦ એમ કુલ રહ સાધકોએ ભાગ લીધો.

આરાધના શિબિરમાં ઈ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૨, પૂર્ણપ્રામિના ૨, અર્ધપ્રામિના ૫ જેમાં રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં છોડાયેલ ર સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરના પ્રશિક્ષણમાં પૂ.ભાઈશ્રી અમેરિકા-કેનેડાની ધર્મયાત્રાએ હતાં તેથી પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાયની વિદ્યા કેસેટ દ્વારા "ભવ વૈરાગ્ય શતક" (શ્રી રત્નશેખરસૂરીકૃત) આત્મસંવેદનનાં સાધનો પુસ્તકમાંથી વિષય લીધેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પ્રશિક્ષણમાં ખૂબ જ સુંદર શૈલીથી સૂક્ષ્મતાપૂર્વક સમજાવેલ. જેની અસર સાધકો ઉપર ખૂબ જ ઊર્જા થઈ.

આરાધના શિબિરના પ્રશિક્ષણમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ઓડિયો કેસેટ દ્વારા શ્રી યશોવિજયજી વિરચિત અધ્યાત્મસાર પુસ્તકમાંથી પ્રબંધ-૩, અધિકાર-૧૧ "મનઃ શુદ્ધિ અધિકાર" વિષય લીધેલ અને બ્ર.વિનુભાઈ "પીયો અનુભવ રસ ઘાલા" પુસ્તકમાંથી "શાભ્ય શતક" (શ્રી વિજયસિંહ સુરચિત) વિષય લીધેલ. બ્ર.વિનુભાઈ શાભ્ય શતકની ગાથાઓ જુદા જુદા શાસ્ત્રોના આધારે વિસ્તારપૂર્વક સમજાવેલ.

ઉપરોક્ત બન્ને શિબિરમાં મુંબઈ, રાજકોટ, અમદાવાદ, સુરેન્દ્રનગર, ઈન્ડોર, વલસાડ, બોટાદ, મોટા દહીંસરા અને સાયલાના એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રેથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર નં. ૨૫-એપ્રિલ-૨૦૦૮ના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ❖ બે વાર ધ્યાનમાં ચિંતન કરતાં કરતાં બંધ થયું હતું; દેહ અને આત્મા સાવ જુદા છે તેનો અનુભવ થયો ત્યારે ખૂબ જ આનંદ થયો તે આનંદ આખો દિવસ રહે છે. પાછું ચિંતન ચાલુ થઈ ગયું હતું. ઘેર પણ ચિંતન કરતા આવો અનુભવ થાય છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ આપે સદ્ગુરુ પ્રસાદમાં પત્ર નં.-૪૭નું વિવેચન કર્યું છે. તેનું રહસ્ય જાણવા માટે ફરી ફરી પત્ર વાંચ્યો છે. તે સમજાણમાં આવ્યું છે. અને અનંતાનુંબંધીનો અવકાશ રહ્યો જણાતો નથી. અનુભવ અને દ્રષ્ટાભાવ બનેનો સમન્વય કરીને ત્રિવિધ તાપાળિની આત્માને છોડાવે છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ એક ધ્યાનમાં આ જીવ ચિંતના કરતાં કરતાં ચિંતન બંધ થઈ જવાથી કેવળ આનંદ અને સુખનું વેદન થતું હતું. આવું ધ્યાન આ જીવને કયારેય ન થયું તેવું થવાથી ખૂબ ખૂબ આનંદમય બની ગયેલ. ઘણા ધ્યાનો એક કલાક ને બદલે જાણે પાંચ દશ મિનિટમાં જ થઈ ગયું હોય તેવી એકાગ્રતા-લીનતા આવી ગયેલ. આ જીવને આ શિબિરથી ખૂબ ઉપર વધી શકાયું હોય તેવું ચોક્કસ જણાય છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી

- ❖ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ અધ્યાત્મસાર પ્રબંધ-૫, અધિકાર પ્રશિક્ષણમાં લઈને સૂક્ષ્મ પરિણામથી થતાં બંધ-સ્થૂલ પરિણામથી થતાં બંધ અને તેમાંથી મુક્તિ કેવી રીતે પ્રાપ્ત થાય તેની પ્રતિદિન અઢી કલાક સુધી અસ્ખલિત જ્ઞાનગીરાથી સમજણ આપી છે તે અપૂર્વ છે. તેના પરમ ઋણી છીએ.
— ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ તા. ૧૮-૪-૨૦૦૮ના સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ભગવાન મહાવીર પ્રરૂપિત સત્ય-બીજભૂત માર્ગની સૂક્ષ્મ દાષ્ટિપૂર્વક સમજણ આપી. અપૂર્વ શ્રદ્ધા-દદ્ધ સંકલ્પ શક્તિ, અહૃત માર્ગની અનુભૂતિ, સદ્ગુરુનો અપૂર્વ મહીમા અને નીજ વૈભવથી રાજમાર્ગનું નિરૂપણ કર્યું તે ખૂબ જ અંતરમાં ઘૂટવા રૂપે કાર્યાન્વિત કરવા જેવું છે. તેવું મને ભાસ્યું છે.
— ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ ધ્યાન અધિકાર અમને ખૂબ ખૂબ ઉપયોગી થયો છે. આવું બધું જ્ઞાન પરમાર્થમાં પડેલું છે, તેનો પણ ધ્યાલ ન હતો. આર્ત અને રોક્ર ધ્યાન અને ધર્મ અને શુક્લ ધ્યાનના નામ સાંભળેલાં પરંતુ આ પાંચ દિવસના એકસરખા સ્વાધ્યાય પદ્ધી તે કેટલા જરૂરી, ઉપયોગી અને જાણવા યોગ્ય છે તે સમજાયું.
— ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ આ શિબિરનો વિષય "ધ્યાન અધિકાર" ખૂબ જ સુંદર નવાં કર્મ ન બાંધું તે માટે પૂરેપૂરો અભ્યાસ કરાવે છે. માર્ય મહિનામાં "મન શુદ્ધિ અધિકાર" હતો જેમાં મન છે તે આવા બધા વિષયોનો અભ્યાસ વિસ્તારથી સદ્ગુરુદેવના મુખે સાંભળે તો તે મુમુક્ષુ કેટલો બધો ન્યાલ થઈ જાય. આની તુલના પૈસાથી થઈ શકે તેમ નથી. પણ કોઈ કર્મનો ભૂકો કર્યા પદ્ધી આવા જ્ઞાની ગુરુની વાણીનો લાભ મળે. ધન્ય છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ આ વખતે પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ "ધ્યાન અધિકાર"નો વિષય લીધો હતો. આપણે વાંચીએ તો સમજણ ઓછી પડે પણ પૂ.ગુરુદેવ સમજાયું તો ઘણું સરળ અને સહેલું લાગ્યું. ધ્યાન અધિકારના ચાર પ્રકાર—આર્ત, રોક્ર, ધર્મ અને શુક્લ, આર્ત-રોક્રમાં કેટલાં કર્મો બંધાય છે. અને ધર્મ ધ્યાન અને શુક્લ ધ્યાનથી કેટલો ફાયદો થાય છે તે સૂક્ષ્મ દાષ્ટિથી સમજાયું હતું.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ આ વખતની આ એકાંત મૌન આરાધના શિબિર મારા માટે તો ઘણી જ ઉપયોગી રહી એ નિઃસંદેહ છે. એકાંત અને મૌન મને અનુકૂળ નથી એવી માન્યતા રહેતી પરંતુ ત્રૈવીસમી શિબિર કે જે તારીખ ૨૧-૨-૦૮ થી ૨૫-૨-૦૮ સુધીની હતી તેમાં એ માન્યતા દૂર થઈ જાય આ વખતે તો એકાંત અને મૌન અકળાવનાર થવાને બદલે સહજ થઈ ગયાં હોય એવું લાગે છે. એકાંતને કારણે સુવિચારણા સારી રીતે થઈ શકે છે. ચિંતન-મનનને કારણે આ માર્ગમાં રસ રુચિ અને વલણ વધવા લાગેલ છે. સાંસારિક ભાવોને બદલે આત્મિકભાવો પોતીકા ભાસવા લાગેલ છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ આ શિબિરથી મને સ્થિરતામાં વધારો થયો છે. દ્રષ્ટાભાવમાં રહેવાનો મહાવરો પડતો જાય છે. અને રાજમાર્ગના યોગારોહણમાં જોડાયેલાને તો ઘરે ગયા પદ્ધી પણ આ કમ જાળવી રાખવામાં મદદરૂપ થાય છે.
— અર્ધપ્રાપ્તિ

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર - મે - ૨૦૦૯ના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ❖ દરેક શિબિરમાં ઉપશમ અને વૈરાગ્ય ઉપર ભાર દેવામાં આવે છે. મુમુક્ષુઓ જેમ જેમ સાધનામાં ઘનિષ્ઠ પુરુષાર્થ કરે છે તેમ તેમ મુમુક્ષુઓમાં ગુણ વિકાસ પામે છે. તે દરેકને અનુભવ થાય છે.
— ઉચ્ચય શ્રેષ્ઠી
- ❖ અનંતજ્ઞાન દર્શન સુખાદિ સ્વભાવને પોતાના માન્યા છે. તેથી વૃત્તિને તેમાં જ તલ્લીન કરી તેના અનુભવથી ઉત્પત્ત થતા અપૂર્વ આત્માનંદને પ્રામ કરે છે. તેથી પ્રગટ આત્માનંદની મૂર્તિ રૂપ સત્પુરુષને ચિત્તમાં ધારણ કરવાથી તેમને પ્રગટેલા અપૂર્વ આત્મિક ગુણો અપૂર્વ આત્માનુભવ શુદ્ધ આત્મદશાને ખરી રીતે હૃદયમાં સ્થાન અપાય છે. સત્પુરુષનું સ્મરણ, ચિંતવન, ભક્તિ, ગુણગ્રામ કે સત્પુરુષોમાં જ વૃત્તિની તલ્લીનતામાં એ શુદ્ધતામાં જ તલ્લીનતાનું કારણ છે. કારણ કે સત્પુરુષ શુદ્ધ આત્મા છે.
— ઉચ્ચય શ્રેષ્ઠી
- ❖ જે જીવોને ગુરુકૃપાથી માર્ગની પ્રાપ્તિ થઈ છે તે આરાધક જીવો જડપી આધ્યાત્મિક પ્રગતિ કરી તે માટે પાયાનું ચાણતર, ગુણો, વૈરાગ્ય છે માટે જ્ઞાનગર્ભિત વૈરાગ્યની પ્રાપ્તિ થવી આવશ્યક છે. જેથી એક ગુણ પ્રગટાં અનેક ગુણો પ્રગટે છે. આત્મા સિવાય દરેક પદાર્થમાં અનાસક્ત બુદ્ધિ થવી તે વૈરાગ્ય, વૈરાગ્ય એ જ અનંત સુખમાં લઈ જનાર ઉત્કૃષ્ટ ભોભિયો છે.
— ઉચ્ચય શ્રેષ્ઠી
- ❖ આપની અપાર કરુણા ખૂબ ખૂબ અનુભવાય છે. સૌપ્રથમ તો હું પાપી, કામી, કપટી, લંપટ અભિમાનથી ભરેલી પામર એવી નો હાથ પકડી અપાર કરુણા કરી. વળી અનંત કૃપા કરી બોધિભીજની પ્રાપ્તિ કરાવી. છતાં હું હજુ સુધરતી નહોતી તો વળી આવી ‘એકાંત મૌન જેવી’ ઉત્તમ સાધના માટે મારા પર કૃપા કરી, પસંદગી કરી અને જેમ પ.કૃપાળુ દેવે પૂ.શ્રી સોભાગભાઈને ઈડર લઈ જઈ પરમાર્થની મેધવર્ષા કરી હતી તેમ આપે પણ અનંત કૃપા કરી આ શિબિરમાં મુજબ પર આવી મેધવર્ષા કરી કે જેથી કોઈ પણ પ્રકારે આ જીવ સત્સુખને પામે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ મોહને છોડવાનું જે અમોઘ શસ્ત્ર (ગુરુગમ) ભાઈશ્રીએ આપણાને આયું પણ પૂ.ભાઈશ્રીએ એટલેથી નહિ પણ દર માસે શિબિરો કરી એકાંત મૌન શિબિર અને જરૂરી પ્રશિક્ષણ આપી માર્ગદર્શન આપે કે તમે સાધના કરો; કાં ભૂલો છો. આ રહ્યા ભાઈશ્રીના જે હસ્તકમલવત્ત શ્રી બ્રહ્મનિષ્ઠો એક બે ભૂલ બતાવે : શું કરો છો, શું કરવાનું છે વગેરે આપણાને તરત માર્ગદર્શન પૂરું પહોંચાડે છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ જડપી આધ્યાત્મિક પ્રગતિ માટે પાયાનો ગુણ જ્ઞાનગર્ભિત વૈરાગ્ય કે જે અનંત સંસાર વધારનાર રાગદ્રેષના કારણભૂત ‘મોહ’નું અજ્ઞાન નાશ કરી ભવબંધનથી મુક્ત કરાવે છે અને ત્રિવિધ તાપથી મુક્ત કરાવી આ જીવ પર કરુણા વર્ષાવી અનંત ઉપકાર જે પૂ.ભાઈશ્રી કરી રહ્યા છે તેનો બદલો વાળવા શર્જા નથી.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ ઈન શિબિર સે હી મુજે જગૃતિ આઈ હૈ, કુછ વિકાસ ભી હુવા હૈ, હ્યામે મોક્ષમાર્ગકી દઢતા ભી આઈ હૈ. હાલાકી કર્ણાન્દ્રિય ખરાબ હો ચૂકી હૈ, શરીર ભી બહુત કમજોર હો ચૂકા હૈ ફીર ભી દઢ સંકલન કાયમ હૈ, પ્રાપ્તિ કરના હૈ.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ આપે ખૂબ જ સૂક્ષ્મતાથી સંસારનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું અને તેમાં બધી ભાવના, અશરણ, એકત્વ અનિત્ય બધાની ખૂબ સૂક્ષ્મતાથી સમજાવ મળી. આ બધી સમજાવથી મારો વૈરાગ્યભાવ દઢ થતો ગયો. સાધનામાં પણ થોડી સ્થિરતા બધી. બ્ર.શ્રી રસિકભાઈએ મને મારા રિપોર્ટમાં પણ મારી ખામી જણાવી તેને દઢ કરતી ગઈ તેમ મને આ ચાર દિવસમાં ઘણો ફરક થયો છે.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ મારાં ધ્યાનનાં પરિણામો સુધરતાં ગયાં અને સ્વઅવલોકન કેવી રીતે કરવું તે પણ ધીમે ધીમે મહાવરો પડ્યો. આપ સર્વે અમારી પાછળ કેટલી મહેનત કરો છો તે જોઈને ગદ ગદ થવાય છે. એક માં પોતાના બાળકનું ડગલે ને પગલે જેટલું ધ્યાન રાખે છે તેવી જ રીતે આપ સર્વે ડગલે ને પગલે અમારું એટલું ધ્યાન રાખો છો અને આંગળી પકડી સીધા રસ્તે લાવો છો.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ "ભવ વૈરાગ્ય શતક" ખરેખર તે ઔષધનું કામ કરે છે જે મારામાં રહેલ ઘણા બધા દોષોને નિર્ભૂત કરશે. આ ઔષધનું જ્ઞાન હું નિયમિત અંતરે કરીશ જે મને ખૂબ ફળદાયક લાગે છે. આપના મુખેથી સાંભળી હું ધન્ય થઈ ગયો છું.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

- ❖ મારા અંગત જીવનમાં પણ આ શિબિરની ખૂબ જ ઉંડી અસર થઈ છે. અને વૈરાગ્યભાવ દઢ થયો છે. કુટુંબ, પરિવાર, સમાજમાં કે વ્યવહારના કામકાજમાં વૈરાગ્ય મુખ્ય રાખીને જ વર્તન કરવાનું અમલમાં લાવીશ. વૈરાગ્ય અને ક્ષમતાના ગુણ આવે પછી જ બધા ગુણો આવે.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

- ❖ રૂપ મને દેખાય જે સમજે નહીં કરી વાત, સમજે તે દેખાય નહીં. બોલુકોની સાથ અંતર દેખી આત્મને દેહાદિકની માંય ભેદજ્ઞાન અભ્યાસથી શિવપદપ્રાપ્તિ થાય. પ્રેમથી પરખીયે નીરખીએ નાથને અવર અધ્યાસને અલગ કરીએ.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

- ❖ પૂર્જ્ય ગુરુદેવની કૃપાથી અર્ધપ્રાપ્તિ મજ્યા પછી મારે સૌથી પહેલું ધ્યાન અહી શાંત નીલયમાં જ થયું હતું. અમારા નસીબે પૂ.ભાઈશ્રીએ બંને શિબિર સાથે લીધી અને ફરીથી આ જ જગ્યા ઉપર ધ્યાનની શરૂઆત થઈ. ખરેખર અહીં પરમાણુ કંઈક અલગ જ છે. આટલા ટાઈમથી ધ્યાન કરતી હતી પરંતુ સ્થિરતા આવતી ન હતી. અહીં ધ્યાનની સ્થિરતા સારી રહી. શરીર આખું ખાલી ખાલી દૂધણું થઈ ગયું, પર્યાયો જાણે શાંત બની ગયા, સમજતુ નથી પરંતુ શરીર જાણે જુદું ભાસતું હતું.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર નં. ૨૭-જૂન-૨૦૦૯ના સાધકોની ફળશ્રુતિ

- ❖ ધ્યાનમાં ચિંતનભાવ સાથે જગૃતિપૂર્વક ઘાડું થતું જાય છે. તેમ તેમ આંતરિક અનુભવમાં ઉલ્લાસ પરિણામમાં વધારો થાય છે. તેથી સાધના કરવામાં આનંદ આવે છે. ધ્યાનમાં કોઈવાર ચિંતન કરતા બંધ થઈ જાય છે. ત્યારે દેહ અને આત્મા સાવ જુદા છે તેવો અનુભવ થાય છે. ત્યારે ખૂબ જ આનંદ થાય છે. તે આનંદ લાંબા સમય સુધી અનુભવાય છે. પાછું ચિંતન ચાલુ થઈ જાય છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ❖ આ એકાંત મૌન શિબિર ભરવાથી આધ્યાત્મિક બળ અને શાંતિનો અનુભવ થાય છે. મૌન રહેવાથી ધ્યાનમાં મનની સ્થિરતા અને એકાગ્રતા વધતાં જાય છે. ધ્યાનમાં બેસતાં પહેલાં એક ભાવનાનું દરરોજ ચિંતન કરવાથી મનની સ્થિરતા અને એકાગ્રતા વધતા જાય છે. રાગદ્વેષ ઓછા થાય છે. વિચારોના દ્રષ્ટાભાવમાં રહેવાય છે. વૈરાગ્ય અને ઉપશમભાવ વધતાં જાય છે. ધ્યાનમાં શાંતિનું વેદન જણાય છે. લાંબો સમય રહે છે. અને ઉપયોગ બહાર જતો નથી. લક્ષાંબિંદુ ઉપર જઈ રહે છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ આ શિબિરમાં મને આંતરિક રીતે ખૂબ જ લાભ થયો છે. દરરોજનાં પાંચ ધ્યાન હોવાથી ધ્યાનમાં સ્થિરતા વધારે આવતી જાય છે. એકાંત હોવાથી પોતાના દોષોનો વિચાર કરી તેને દૂર કરવાના પ્રયત્નો થાય છે. અને ધરે પણ સ્વદોષ જોવાની પ્રેફ્રીસ પડે છે. અને કરી સુવિચારણા થાય છે. એકાંતમાં પોતાના આત્માના વિચારો ઘણા જ રહે છે. ઊઠતાં, બેસતાં, હાલતાં, ચાલતાં આ રીતે પ્રેફ્રીસ રહે છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ મને ધ્યાનમાં વિચારોમાં ભળવાપણું થઈ જાય છે અમુક વિચારો લંબાઈ પણ જાય છે. ફરી પાછું મન સાધન પર લાવી સ્થિર કરું છું. પણ હજુ એકાગ્રતા તથા સાધન પર સૂક્ષ્મ થઈ શકતું નથી. અહીં શિબિરમાં લક્ષ પરની સ્થિરતામાં તરત વધારો થાય છે. પણ પછી ઘેર જઈને ધ્યાનમાં તીવ્ર પુરુષાર્થ ગ્રમાદ તથા સંસારમાં રુચિને કારણે સ્થિરતા ઓછી થઈ જાય છે. એકાંત મૌન શિબિરનો સૌથી લાભ એ થયો કે ઘરે પણ મૌન રહેવાની ટેવ પડી સુવિચારણાનું મહત્વ સમજાયું અને સુવિચારણા કરતાં કરતાં પણ કર્મની નિર્જરા થઈ રહી છે તેવો અનુભવ થયો. સ્વઅવલોકન દાસ્તિ ખૂલી હવે તો ફક્ત પોતાના દોષ દેખાય છે. બીજા દોષ કાઢવાની ટેવ ગઈ જેથી રાગદ્વેષના પ્રસંગ ઓછા થયા. મન હળવું હળવું લાગે છે.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ ધ્યાનમાં સ્વીતિ, આનંદ ખૂબ લાગે છે. થાક તો લાગતો જ નથી. શરીર ખૂબ જ હલકું લાગે છે. જગૃતિપૂર્વક દ્રષ્ટાભાવથી ધ્યાન કરું છું.
— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ ૧૪ રાજલોકમાં એકેય એવી જગ્યા છોડી નથી જીવે કે જ્યાં જન્મ-મરણ ન કર્યા હોય. આટલું સાંભળતાં હૃદય પૂર્ણ જાય છે. હીવે જીવ અટક થોબ એક વાર ગ્રંથિભેદ કરી લે. સગા-સંબંધી મનુષ્યભવમાં મળ્યા તે બધા સ્વાર્થના સગા છે કે જ્યાં સુધી શરીર શક્તિ છે ત્યાં સુધી સગાં છે. પછી શક્તિ ખૂટી કે કોઈ કોઈનું નથી. સંસારમાં અનંત અશરણતા છે. આધ્યાત્મિક પ્રગતિ માટે પાયાના જે ગુણો વૈરાગ્ય અને ઉપરશમ તેને જીવનમાં સાધી જે અનંત મોક્ષમાં લઈ જનારા છે.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ ધ્યાનમાં વિચારધારાને જોનાર હું આત્મા છું તે વિચારોથી જુદો છું એવું સ્પષ્ટ જણાય છે.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ સ્વઅવલોકન કરવાથી ભરપૂર દોષોથી ભરેલી જણાતી મનમાં સતત કષાય કોઈ ને કોઈ રૂપમાં ચાલ્યા રહેતા હતા. તેમાંથી બહાર નીકળવા માટે વૈરાગ્ય શતક વાંચ્યા જ રાખતી હતી.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ એકાંત મૌન શિબિરમાં એકાંતમાં રહીને સાધના કરવાની હોવાથી એકાગ્રતાથી સાધના થઈ શકે છે. સાથો સાથ એકાંતમાં રહેવાની પ્રેક્ટીસ વધતી જાય છે. સાધનામાં બળ મળે છે. ચિંતન, મનન વગેરે એકાંતમાં કરવાનું હોવાથી સાધનામાં બહારના વિક્ષેપોથી દૂર રહેવાનું થવાથી આત્મ-ચિંતન એકાગ્રતાથી કરવાની પ્રેક્ટીસ વડે સંસારી ભાવો ઓછા થાય છે. અંતરમુખ થવાની તક મળે છે.
- અર્ધપ્રાપ્તિ
- ❖ શિબિરમાં ધ્યાનમાં બે ત્રણ ધ્યાન બાદ કરતાં બધાં ધ્યાન સારાં થયાં છે. ભળવાપણું ન હતું, દ્રષ્ટાભાવે રહેવાતું હતું. વિચારો મંદ હતા. અંદર શાંતિ શાંતિ લાગતી હતી. ધ્યાન કરવું ગમતું હતું. સંસારી વિચારો આવતા નહીં ક્યારેક આવે તો તરત જ પાછા ફરી જવાતું હતું. રોજ પાંચ ધ્યાન અને પ્રશિક્ષણ, આત્મસિદ્ધિ, આજ્ઞાભક્તિ થતી એટલે મન શુભ કાર્યમાં જોડાયેલું રહેતું હોવાથી રાગદ્રોષ થતા નહીં કોઈ બીજી વિકલ્પો મનમાં આવતા નહીં.
- અર્ધપ્રાપ્તિ

જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ કરવાનું નવું પ્રસ્થાન

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ દ્વારા જનહિતની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે. કન્યા કેળવણી, તબીબી, જીવદ્યા, વિકલાંગ સહાય, આપત્તિ નિવારણ જેવાં જનસેવાનાં કાર્યો સાથે પ્રેમની પરબ-પ્રાથમિક શિક્ષણમાં ગુણવત્તા સુધારણા અભિયાન પડા ચાલે છે. બાળકોમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ ઊભો થાય અને લોકો પડા વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ જીવનની સુખાકારીમાં કરે તે દાખિબિંદુને વિસ્તારવાના હેતુસર સાયલામાં જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ થનાર છે. ઈન્ડિયન પ્લેનેટરી સોસાયટી મુંબઈ, સૌરાષ્ટ્ર એજયુકેશન ટ્રસ્ટ, રાજકોટ અને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળના સંયુક્ત પ્રયાસ રૂપે આ વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું મંગલ ઉદ્ઘાટન ઓંગસ્ટ માસમાં પર્યુષણ પર્વ દરમ્યાન થનાર છે. આ પ્રસંગે અગ્રણી વૈજ્ઞાનિકો અને અન્ય મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહેશે.

લોક જીવનમાં અધ્યાત્મભાવે વિજ્ઞાનનો સમન્વય કરવાના સેવાકાર્યનું આ મંગલ પ્રયાણ જીવનનો એક નવો અભ્યાસ ઊભો કરશે એવો શુભ ભાવ છે.

સંસ્થા સમાચાર

આયંબિલની ઓળિની ઉત્સાહભેર થયેલ ઉજવણી

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ, સાયલા ખાતે દર વર્ષ ચૈત્ર માસ તેમજ આસો માસમાં આવતી આયંબિલની ઓળિની ઉત્સાહસભર ઉજવણી કરવામાં આવે છે. આ વર્ષ પણ ચૈત્ર માસની ઓળિની બુધવાર, તા. ૧-૪-૨૦૦૮ થી ગુરુવાર ૮-૪-૦૯ સુધી ઉજવણી થયેલ હતી. દરરોજ સવારે જ્ઞાનપૂજા, સાંજે પ્રતિકમણ, માળા તેમજ નવ પદમાંથી કમાનુસાર એક એક પદની પૂજા કરવામાં આવતી હતી. નવે નવ દિવસ ઓળિ કરનાર ત્રણ મુમુક્ષુ હતા તે ઉપરાંત દરરોજ અલગ અલગ રીતે આયંબિલ કરનાર પણ હતા. આયંબિલ કરનાર તપસ્વીઓ શુક્રવાર, તા. ૧૦-૪-૨૦૦૯ના રોજ ૫.૫. શ્રી ભાઈશ્રીના વરદ હસે પારણાંનો લાભ પ્રાપ્ત કરી કૃતકૃત્યતા અનુભવતા દિઝિગોચર થયેલ હતા.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર સત્સંગ મંડળ - સાંતાકૂળ - વિલેપાર્લા-અંદેરીમાં પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર સત્સંગ મંડળ તેની પ્રવૃત્તિનાં ૨૩ વર્ષ પૂરાં કરી ૨૪મા વર્ષમાં પ્રવેશ કરતું હોવાથી, મંડળના ટ્રસ્ટીઝ તથા કાર્યકરોએ શાંતાકૂળના આજ્ઞાસન હોલમાં તા. ૨૮ માર્ચ ૨૦૦૯ના રોજ પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય તથા સાયલા અને ધરમપુરના મુમુક્ષુઓની ભક્તિનો પ્રોગ્રામ રાખેલ.

પૂ.ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં "શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર" વચ્ચનામૃતમાંથી પત્ર નં.-૪૭ લીધેલ. મિથ્યાત્વની ગ્રંથિ છેદવી પરમ દુર્લભ છે. જીવ અન્યાર સુધી તે ગ્રંથિને છેદી શક્યો નથી કેમ કે તેને સત્ત્ર પરમાત્માની

ભક્તિ-સત્તગુ-સત્તસંગ-સત્તશાસ્વાધ્યયન-સમ્યક્ક દિઝિપણું અને સત્યોગ એ કોઈ કાળે પ્રાપ્ત થયા નથી. આ બધી વસ્તુઓનું મહત્વ સમજાવ્યું અને પત્રના આધારે સદ્ગુરુના ઉપદેશનું મહત્વ સમજાવ્યું. આ પછી પત્રમાં કૃપાળુદેવે જણાવ્યું છે કે "ધર્મ એ વસ્તુ બહુ ગુમ રહી છે. તે બાબ્ય સંશોધનથી મળવાની નથી. અપૂર્વ અંતર સંશોધનથી તે પ્રાપ્ત થાય છે. તે અંતર સંશોધન કોઈક મહાભાગ્ય સદ્ગુરુ અનુગ્રહે પામે છે. આમાં ધર્મનાં ગુમ રહેસ્યો પ.કૃ. દેવના બે પદ "ધર્મ નિયમ સંજમ આપ કિયો, પુનિ ત્યાગ બિરાગ અથાગ લીધો...." તથા "બિના નયન પાવે નહીં, બિના નયનકી બાત..." આધારે પૂ.ભાઈશ્રીએ સમજાવ્યા. ખૂબ જ અસરકારક તથા સુંદર શૈલીથી ઘણાં બધાં મુમુક્ષુઓ પ્રભાવિત થયાં.

ધરમપુર આશ્રમના શ્રી મેધલબેન તથા મુમુક્ષુઓ અને બ્ર.વિકમભાઈ તથા હિરેનભાઈએ સુંદર ભક્તિ કરાવેલ. શ્રી કુમાર ચેટરજી પણ આ કાર્યકમાં હાજર હોવાથી તેમણે પણ એક ભક્તિ પદ લીધેલ હતું.

સત્સંગ મંડળ તરફથી ચૌવિહારની સુંદર ગોઠવણી કરવામાં આવેલ. ૪૦૦ થી વધુ સંખ્યામાં મુમુક્ષુઓએ સ્વાધ્યાય ભક્તિનો લાભ લીધો હતો.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પરમ સમાધિ મહોત્સવ- રાજકોટ

ચૈત્ર વદ પ, તા. ૧૪ એપ્રિલ-૨૦૦૯ ૫.કૃ. દેવનો પરમ સમાધિ દિન હોવાથી દરવર્ષની જેમ આ વર્ષ પણ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર-રાજકોટ તરફથી તા. ૧૩-૧૪-૧૫ એપ્રિલ-ત્રિ-દિવસીય મહોત્સવ રાખવામાં આવેલ. આમાં પૂ.ગાંગજભાઈ મોતા, પૂ. ઉત્તમભાઈ શાહ (લીબરી), બહેનશ્રી સુધાબેન શેઠ (રાજકોટ), પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારી

(રાજ-સોભાગ આશ્રમ-સાયલા)-પૂ.આત્માનંદજી (શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર આધ્યાત્મિક સાધના કેન્દ્ર-કોબા), પૂ. રાકેશભાઈ જવેરી (શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર આશ્રમ-ધરમપુર), પૂ.ગોકુળભાઈ શાહ (અમદાવાદ)ના સ્વાધ્યાયો તથા હર્ષદભાઈ મેહતા તથા ટિલીપભાઈ કોઠારી, ધરમપુર આશ્રમના મુમુક્ષુઓની ભક્તિનો સુંદર પ્રોગ્રામ ગોઠવવામાં આવેલ.

પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય તા. ૧૪ના સવારે ૬-૫૫ થી ૧૦-૫૫ સમાધિ મંદિરમાં રાખવામાં આવેલ. અને તેમણે સ્વાધ્યાયમાં "શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર" વચ્ચનામૃતમાંથી પત્ર નં.-૨૨૭ લીધેલ. જ્ઞાનીપુરુષ અહોનીશ સમાધિભાવમાં હોય છે એમ આ પત્રમાંથી સમજાવી અને તેમણે જણાવ્યું કે કૃપાળુદેવની પણ આ જ દશા હતી. પૂ.સોભાગભાઈના ભક્તિ સંબંધી સવાલના જવાબમાં કૃપાળુદેવે પરાભક્તિનું સ્વરૂપ તેના ભેદ સહિત જણાવ્યું છે તે સામાન્ય લોકો પણ સરળતાથી સમજી શકે તેવી અસરકારક શૈલીથી પૂ.ભાઈશ્રીએ સમજાવેલ હતું. અને આ વાતની પુષ્ટિ માટે બ્ર.વિક્રમભાઈએ "સાસ સાસ મેં સુભિરન કરકે..." પદ તથા આનંદઘન મહારાજ સાહેબના ઋષભદેવ ભગવાનના સ્તવનની પ્રથમ કળી "ऋષભ જિનેશ્વર પ્રિતમ માહરો રે..." લીધેલ.

સ્વાધ્યાય તથા આ ભક્તિપદના સમન્વયથી મુમુક્ષુઓ પર ઘણી સચોટ અસર થઈ જણાતી હતી.

છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર-રાજકોટ તરફથી ચૈત્ર વદ ૫ ના ગણ દિવસનો પ્રોગ્રામ ગોઠવાય છે. ઘણા બધા આશ્રમોમાંથી સંતો, કાર્યકરો તથા મુમુક્ષુઓ આ કાર્યકર્મનો લાભ લે છે. આ રીતે રાજ-પરિવારના સભ્યો એક જગ્યાએ ભેગા થાય છે.

સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર-સાયલા (સરકારી હોસ્પિટલ)નું સંચાલન અને માતુશ્રી કાશીબેન હરજીવનદાસ સંધરાજકા આંખની હોસ્પિટલના નવા વિભાગોનો શુભારંભ

તા. ૧૫-૪-૨૦૦૮

"પહેલું સુખ તે જાતે નર્ય"

સંતજનોના હૃદયમાં એવો અપાર કરુણાનો ધોધ વહેતો હોય છે કે દરેક આત્મા આધ્યાત્મિક અને સ્વસ્થ આરોગ્યપ્રદ જીવન પ્રાપ્ત કરે. 'જન સેવા તે જ પ્રભુ સેવા'ની આ ભાવના સાથે તેઓ હમેશાં સામાજિક કાર્યો કરવા તત્પર હોય છે. આ જ ઉદેશથી તા. ૧૫-૪-૨૦૦૮ના રોજ ગ્રામજનોના હિતાર્થે આરોગ્યક્ષેત્રે બે ભવ્ય સેવાકીય પ્રવૃત્તિ હાથ ધરવામાં આવી.

મંગલ ગ્રભાતના પહેલા જ શુભ ચોઘડીયે પરમ પૂજય ભાઈશ્રી, બ્ર.નિ.શ્રી વિક્રમભાઈ, અન્ય બ્ર.નિ. તેમજ દેશ-પરદેશના મુમુક્ષુગણની હાજરીમાં હૃદયમાં ખૂબ જ ઉલ્લાસ અને આનંદમય ભક્તિભર્યા વાતાવરણમાં પ્રથમ આંખની હોસ્પિટલમાં ભગવાન મહાવીરની આરસની પ્રતિમાજી, ભગવાન મહાવીર-પરમકૃપાળુદેવ, પૂ.બાપુજીના ચિત્રપટ તથા ગણપતિજીની મૂર્તિની સ્થાપના કરવામાં આવી. ત્યાર બાદ સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રમાં ચંદ્રપ્રભુ સ્વામીની પ્રતિમાજી, ભગવાન મહાવીર-પ.કૃ. દેવ-પૂ.બાપુજીના ચિત્રપટ તથા ગણપતિજીની મૂર્તિની સ્થાપના વિધિપૂર્વક કરવામાં આવી.

સવારના ૧૦-૦૦ કલાકે આંખની હોસ્પિટલના નવા વિભાગોના ઉદ્ઘાટન સમયે પૂ.ભાઈશ્રી તેમજ સાથે પૂ.દુર્ગાદાસજી બાપુ-મહંત શ્રી લાલજીમહારાજની જગ્યા સાયલા અને માન.શ્રી ડૉ. કે.પી.સુતરિયા સાહેબ, વિભાગીય નાયબ નિયામકશ્રી આરોગ્ય અને તબીબી સેવાઓ-ગુજરાત રાજ્યની મંગલ ઉપસ્થિતિ હતી. પૂ.ભાઈશ્રીની

નિશ્ચામાં આંખની હોસ્પિટલના પ્રાંગણમાં મુમુક્ષુઓએ ધૂન બોલાવી વાતાવરણને પવિત્ર બનાવી દીધું. તે પછી દુર્ગાદાસજી મહારાજે રીબીન ખોલી અને આંખની હોસ્પિટલના નવા વિભાગનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. તેમજ પૂ.ભાઈશ્રી, સંતો તથા બ્રહ્મનિષીના હાથે દીપપ્રાગટ્ય વિધિ કરવામાં આવી. પૂ.ભાઈશ્રી તથા દુર્ગાદાસજી મહારાજે ચિત્રપટને હાર ચડાવ્યો. આ વેળાએ મુમુક્ષુ ભાઈ કપિલે શાંતિપાઠ મંત્રનું ઉચ્ચારણ કર્યું. આ પછી સંતોએ નવી બનાવેલ પાંચે કેબીનોમાં પગલાં પાડ્યાં. જે પાંચ કેબીનમાં (1) Cornea (2) Retina (3) Glucoma (4) Retraction અને (5) General ophthal વિભાગો કાર્યરત થશે. અંતમાં સાયલાના પ્રખ્યાત સોમવારી પેંડાની પ્રભાવના કરવામાં આવી.

આંખની હોસ્પિટલનો કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયા બાદ બધા જ સંતો તેમજ આમંત્રિત મહેમાનો અને ગ્રામજનોએ સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર તરફ પ્રસ્થાન કર્યું. સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રએ પહોંચી પૂ.ભાઈશ્રી તથા સંતો બધા જ વોર્ડની મુલાકાત લઈ મુખ્ય સભા મંડપમાં પથાર્યી. સભાની શુભ શરૂઆત એક સુંદર સ્વાગત ગીતથી કરવામાં આવી. આ પછી,

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્યસંગ મંડળ સંચાલિત સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર - સાયલા

ના બોર્ડની અનાવરણવિધિ પૂ.ભાઈશ્રી, મહંતશ્રી પૂ. દુર્ગાદાસજી તથા ડૉ. સુતરિયાને શુભ હસ્તે કરવામાં આવી અને હોસ્પિટલનું સુંદર વિશાળ સેવાકીય કાર્ય આજથી શરૂ થઈ રહ્યું છે તે લક્ષે દીપપ્રાગટ્ય વિધિ કરવામાં આવી.

ગુજરાત સરકાર આજથી આ આરોગ્ય કેન્દ્રનું સંચાલન શ્રી રાજ-સોભાગ સત્યસંગ મંડળને સોંપે છે. તે દર્શાવતો દસ્તાવેજ ડૉ. સુતરિયા સાહેબે પૂ.ભાઈશ્રીને સુપ્રત કર્યો. આ પ્રસંગે ઉપસ્થિત બધા જ મહેમાનોનો આવકાર કરી બ્ર.નિ. શ્રી

વિકમભાઈએ સંસ્થા દ્વારા ચાલતી અન્ય પ્રવૃત્તિઓનો અહેવાલ આપ્યો. આ પ્રસંગને અનુલક્ષીને પૂ. દુર્ગાદાસજી, કે.પી.સુતરિયા તથા સિવિલ હોસ્પિટલ અમદાવાદ ડીન ડૉ. ભરતભાઈ શાહે પોતાનાં વક્તવ્યો આપેલ.

આ ફંક્શનમાં આપણી સંસ્થા દ્વારા ચાલતા સાર્વજનિક દવાખાનાના ડૉ. બી.ડી.સોલંકી તેમજ આંખની હોસ્પિટલના ડૉ. કમલભાઈ શાહ અને ડૉ. પંકજભાઈ કગાથરાનું ઉત્તમ કામગીરી બજાવવા બદલ સન્માન કરવામાં આવ્યું.

સભાના અંતમાં પૂ.ભાઈશ્રીએ મંગલ પ્રવચન આપેલ. પ્રવચનમાં પૂ.ભાઈશ્રીએ જણાવ્યું કે આશ્રમના આધસ્થાપક અમારા સૌના ગુરુદેવ પૂ. લાડકંદ માણેકંદ વોરા-પૂ. બાપુજી આત્મજ્ઞાની મહાપુરુષ તો હતા જ પણ સાથે સમાજજ્ઞાની પણ હતા. આ ઈલાકાની પરિસ્થિતિનો તેમને પૂરેપૂરો જ્યાલ હતો. તેઓ લોકોની નાડ બરાબર પરખતા હતા. તેમની શું જરૂરિયાત છે તેનો તેમને સંપૂર્ણ જ્યાલ હતો.

તેમની માન્યતા હતી કે સેવાભાવ વિના આત્મસાધના અધૂરી કહેવાય. તેમણે સીંચેલ સંસ્કારથી અમે સૌ માનીએ છીએ કે દયા, અહિસા, કરુણા, ક્ષમા અને ઉદારતા જેવાં માનવમૂલ્યો સમાજનાં વ્યાપક હિત માટે કેળવવાં જોઈએ. કેળવણી અને આરોગ્યકેતે સેવાકીય પ્રવૃત્તિ સમાજને ઉપકારક છે. અને આપણી સંસ્થાનો વિશાળ મુમુક્ષુગણ તે બને માટે પ્રતિબદ્ધ છે જે આ વિસ્તારને માટે આશીર્વાદ રૂપ છે.

આશ્રમ હોસ્પિટલ બનાવે અને સરકારશ્રીની હોસ્પિટલ પણ ચાલતી હોય તો બમણો નાણાંનો વ્યય થાય. અપૂરતી સગવડને કારણે હાલ આ વિસ્તારના લોકોને સામાન્ય અને મોટી બીમારીઓની સારવાર માટે ખૂબ મોટા ખર્ચથી અનિવાર્ય સારવાર

લેવા સુરેન્ડ્રનગર અથવા તો અમદાવાદ જવું પડે છે. સૌને એવો ભાવ છે કે આ વિસ્તારમાં સારું આરોગ્ય કેન્દ્ર હોવું જોઈએ. આમ, આ વિસ્તારની જરૂરિયાત તથા લોકલાગણીને ધ્યાનમાં લઈ આ અધરું ગણાતું અભિયાન સ્વીકારવા આશ્રમે તૈયારી બતાવી અને આજે આ જવાબદારી સ્વીકારી લોકકલ્યાણના કાર્યનું નવું પગલું ભરવા જરૂરી રહ્યા છીએ. આ ઉપરાંત દઢ વિશ્વાસ સાથે પૂ.ભાઈશ્રીએ જણાવ્યું કે નાના બાળકો અને સ્ત્રીઓના રોગો માટે અહીં નિષ્ણાત ડોક્ટરની તેમજ સારા ફિઝિશિયન અને સર્જનની પણ જરૂરત છે. આ બધી જરૂરિયાતો પૂરી કરવી અધરી છે. છતાં ક્રમે ક્રમે જેટલું બની શકે તેટલું ઉત્તમ આરોગ્યધામ ઊભું કરવાની ભાવના છે. અને આ સ્વપ્રમને સાકાર કરવા માટે ગમના લોકોનો, ધાર્મિક સંસ્થાઓનો, સામાજિક અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનો સહકાર મળવો ખૂબ જરૂરી છે.

શિક્ષિત અને સ્વસ્થ સમાજ એ જ સાચો વિકાસ છે. બીમારીઓ વધતી જાય છે. ગમડાની મહેનતું જનતા પણ નાના-મોટા રોગમાં સપદાય છે. કેટલીક અસામાન્ય જાણકારી અને સામાન્ય ઉપયોગોથી સાજી અને સારા થઈ શકાય. પણ અશિક્ષિત લોકોને તેવું સામાન્યજ્ઞાન પણ હોતું નથી. આવા તમામ લોકો માટે સેવાભાવી સંસ્થા, સેવાભાવી ડોક્ટર કે સેવાભાવી સ્ટાફ ઉપકારક બની શકે.

સંપૂર્ણ સભાનું સંચાલન તેમજ આ પ્રસંગે પધારેલ આમંત્રિત મહેમાનોનું આભાર દર્શન શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ બાસે કર્યું. આ સભામાં ઉપસ્થિત દરેક વ્યક્તિઓ મનમાં આનંદની લાગણી તેમજ નવી આશા સાથે છૂટાં પડ્યાં.

સત્ત્વપુરુષના હૃદયમાં વહેતો કરુણાનો ધોખ હુઃખી, પીડિત લોકોને આંતરિક તેમજ બાધ શીતળતા પમાડે છે. તેવી જ રીતે પૂ.ભાઈશ્રીના હૃદયમાંથી વહેતો કરુણામય ભાવ કે ગરીબ લોકોને નિષ્ણાત ડોક્ટર

દ્વારા સારવાર મળે અને સરકારી હોસ્પિટલની કાર્યવાહી આપણી સંસ્થા સંભાળે તે ભાવનાને મૂર્તિમંત કરવા મુમુક્ષુ આ.એલ.એન. જસાણી સાહેબે જહેમત ઉઠાવી. તેઓએ છેલ્લા થોડા મહિનાઓથી સમગ્ર કાર્યવાહીનું આપોજન કરવા ચાત દિવસ મહેનત કરી હતી. તેમજ પૂ.ભાઈશ્રી તથા બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈના સતત સંપર્કમાં રહી કાર્ય કરતા.

આ સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રની કાર્યવાહી જ્યારથી આપણી સંસ્થાને સોંપાણી ત્યારથી તેનું મુખ્યપણે સંચાલન આપણા રાજકોટના મુમુક્ષુશ્રી નિલેશભાઈ શેઠ સંભાળશે. આ બદલ પૂ.ભાઈશ્રીએ તેમને સુતરની આંટી પહેરાવી સભામાં બહુમાન કર્યું. આ ઉપરાંત ખૂબ જ સરળ વહીવટ માટે આપણા રાજકોટના મુમુક્ષુઓ આ.શ્રી હિતેશભાઈ શેઠની સરદારી નીચે કમસર રોજ એક-એક વ્યક્તિ સાયલા આવી હોસ્પિટલના દૈનિક કાર્ય પર નજર રાખશે.

પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીની સરકારી હોસ્પિટલ ચલાવવાની ઈચ્છાને સાકાર કરવા બ્ર.નિ. વિનુભાઈ શાહ, ડૉ. પંકજભાઈ કગાથરા, ડૉ. બી.ડી.સોલંકી, આ.અનુભાઈ વેલાણી, આ.હિતેશભાઈ શેઠ, આ. અરુણભાઈ દોશી, આ જ્યેશભાઈ—ઘાટકોપર, આ. ભરતભાઈ મહેતા, આ. ચંદ્રકાન્તભાઈ જસાણી, પ.મુ.મોનિકા જસાણી, આ. મહેન્દ્રભાઈ મહેતા (ભાણાભાઈ), આ. કીર્તિભાઈ બોરડીયા, આ. સતીશભાઈ તેલીવાળા, આ. જ્યેશભાઈ શાહ (રાજકોટ), પ.મુ. શરીકાન્તભાઈ દામાણીએ અગત્યનો ભાગ ભજવેલ છે.

આ ઉપરાંત આપણી સંસ્થાના તથા આપણી સંસ્થા સાથે જોડાયેલ અને સેવા કરવાની ભાવના-વાળા Doctors, Educationist, Environmentalist, Engineers, MBAS, Chartered Accountants & Financers, Executors & Computer

Record Keepers, Architects & Interior Designers—એમ કુલ 55 વ્યક્તિઓએ આ હોસ્પિટલના કાર્યમાં સેવા આપવાની ભાવના દર્શાવી છે.

આંખની હોસ્પિટલમાં ઉત્તમ સારવારનો લાભ લેવા દર્દીઓની સંખ્યા ઉત્તરોત્તર વધતી જાય છે. દર્દીઓને વધુ ને વધુ સારી સારવાર મળી રહે તે માટે હોસ્પિટલમાં અધતન ટેક્નોલોજીયુક્ત સાધનો વસાવી તેમજ નવી કેબિનો બનાવી હોસ્પિટલનું વિસ્તરણ કરાયું છે. આ વિસ્તરણ માટે ડૉ. પંકજભાઈ કગાથરાનો ફાળો ખૂબ મોટો છે. તેઓએ તે માટે વ્યવસ્થિત પ્લાનિંગ કરી આપ્યું તેમજ હોસ્પિટલનાં બધાં જ સાધનો વ્યાજબી કિંમતથી ખરીદવામાં ઘણી મદદ કરી છે. આંખની હોસ્પિટલની સુંદર કેબિનો બનાવી આપવામાં આપણા મુમુક્ષુ શ્રી સી.એન.જસાણી તથા આર્કિટક દેવેનભાઈ મહેતાએ ઘણી મહેનત કરેલ છે.

આ અધતન સાધનો વસાવવા માટે તેમજ નવા શરૂ થઈ રહેલા સરકારી દવાખાનાના કાર્ય માટે મુમુક્ષુઓ તરફથી ફંડ મળવાની શરૂઆત થઈ ગઈ છે.

પત્ર

પ્રતિ

ટ્રસ્ટીગણ

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલા
માનનીય સાહેબો,

અધ્યાત્મના ઉચ્ચ શિખર તરફની ગતિ સાથે જનસેવા એ જ પ્રભુસેવાની પૂ.બાપુજીની સેવાભાવનાને ચરિતાર્થ કરવા આપ સર્વ તથા સમસ્ત મુમુક્ષુગણ હમેશાં તત્પર રહો છો. પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીની સાધનાનું માર્ગદર્શન, તેમની આંખ અને વાણીમાંથી સતત વહેતો રહેલ પ્રેમપ્રવાહ

તમારા પ્રયત્નોને અનોખું પ્રેરક બળ પૂરું પાડે છે. || સર્વેત્ર સુખીનઃ સન્તુ: સર્વે સન્તુ નિરામયા: || એ ઉચ્ચ ભાવનાને ઘ્યાલમાં રાખીને સાયલા ખાતે આપની અનેક પ્રવૃત્તિઓની જવાબદારી વચ્ચે સાયલાના સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રની જવાબદારી પણ રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળને સોંપાઈ રહી છે, તેમાં આપ સર્વની સંચાલન કુશળતા ઉપરાંત માનવસેવા તરફની આપની પ્રતિબદ્ધતાનો પડધો સંભળાય છે.

આવા શુભ પ્રસંગમાં હાજર રહેવાનું આમંત્રાશ મળ્યું છે, પણ સંજોગોવશાત્ર સાયલા ખાતે શરીરથી હાજરી પુરાવી નહીં શકું તો દિલગીર છું અને ક્ષમા યાયું છું.

આપ સર્વ મુમુક્ષુએ ઉપાડેલ આ ગોવર્ધન પર્વતના ભગીરથ કાર્યમાં એક ગોવાળિયા તરીકે ક્યાંય પણ લાકડીના ટેકા રૂપ સદ્ભાગ્ય મને પૂ. બાપુજી તથા ભાઈશ્રીના આશીર્વાદ સાથે પ્રાપ્ત થશે તો તે મારું અહોભાગ્ય ગણીશ.

પૂ. ભાઈશ્રીનાં ચરણોમાં વંદન.

સમસ્ત કાર્યક્રમને સફળતાની શુભેચ્છા સહિત,

ધીરુભાઈ ઠક્કરના જય ભગવાન

દિગંબર સાધુ-સાધીજીઓનો સંઘ

૧૦૮ વિરાગસાગર મહારાજ સાહેબ, ૧૮ દિગંબર સાધુઓ, ૧૦ સાધીજીઓ, બ્રહ્મચારી ૫ જૈયા તથા ૧૫ દીટીઓ કે જે દીક્ષા ગ્રહણ કરવાનાં છે. તેમ કુલ ૫૫ જણા અને સંઘપતિ સાથે અન્ય શ્રાવકો તથા કર્મચારી ગણ સાથે ૨૫ જણા એમ કુલ મળી અને ૮૩ જણાનો સંઘ તા. ૨૭-૩-૦૮ના રોજ સવારે ૧૦-૦૦ વાગે રાજ-સોભાગ આશ્રમમાં પદ્ધારેલ.

બ્ર.વિનુભાઈની સરદારી નીચે મુમુક્ષુઓએ

ઠોલ-વાજા સાથે સુંદર સ્વાગત કર્યું. પ્રકાલ વિધિ, પંચકલ્યાણક પૂજા તથા ગુરુઆશીર્વચનની વિધિ કલ્યાણ હોલમાં કરવામાં આવી. તે પછી સાધુઓની આહારદાનની વિધિ જૂની અશપૂર્ણમાં રાખવામાં આવેલ. આશ્રમના મુમુક્ષુઓએ પણ આહારદાનનો લાભ લીધો હતો.

બપોરે ૩-૩૦ થી ૪-૪૦ પૂ. વિરાગસાગર મહારાજ સાહેબે સમ્યક્દર્શન-શાન-ચારિત્ર પર વ્યાખ્યાન આપેલ. આ સમય દરમિયાન આ. નિરંજનાબેહને "બહુપુણ્ય કેરા પુંજથી..." પદ તથા "મૂળ મારગ તે સાંભળો જિનનો રે..." પદ ગાયેલ હતું. ખૂબ જ શાંત વાતાવરણમાં, સુંદર અને રમણીય આશ્રમમાં રત્નત્રયની આરાધના કરતા સાધક ગણને જોઈ પૂ. વિરાગસાગર મહારાજ સાહેબે ઘણી પ્રસંગતા વ્યક્ત કરેલ. તેમણે શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી તથા ગાંધીજીના સંબંધ વિષે જેટલો બને તેટલો વધુ પ્રચાર કરવાની ભલામણ કરેલ.

પાલિતાણા તથા ગિરનારની યાત્રા કરી અને મુનિઓનો આ સંધ રાજકોટથી અમદાવાદ જઈ રહ્યો હતો. સાંજે ૫-૩૦ વાગે તેમણે અમદાવાદ તરફનો વિહાર ચાલુ કરી દીધો હતો.

યુવા સ્વાધ્યાય

તા. ૭-૪-૨૦૦૮ના રોજ મહાવીર જયંતી નિમિત્તે પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો યુવામુમુક્ષુઓ માટેનો સ્વાધ્યાય સાંજે ૭-૧૫ વાગ્યાથી શાંતિનિકેતનમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. સૌ પ્રથમ પૂ. ગુરુદેવની શાંત અંતર્મુખ દશાની સાધક પર જે અસર થાય છે તે દરશાવતું એક પદ મુમુક્ષુ નિમિત્તે ખૂબ જ ભાવથી સંભળાવ્યું. પૂજયશ્રીએ ભગવાનના જન્મકલ્યાણકના દિવસને મંગલકારી કહી તે દિવસે પ્રભુના ગુણને આત્મસાત્ત કરવામાં વીતાવવાની વાત કહી. ભગવાન આ વર્તમાન શાસનમાં રહી

આત્મકલ્યાણના લક્ષ અર્થે પુરુષાર્થ કરવાનો છે. અક્ષય ઉત્સાહની વાત તેઓએ વિવિધ દાખાંતો દ્વારા સમજાવેલ. અક્ષય એટલે જે ક્ષય ન થાય તેવો ઉત્સાહ. જીવનમાં ઉત્સાહ ઓછો કે નીચો ન થતાં એકધારો રહેવો જોઈએ. બીજાં આપણા પ્રશ્નો ઉકેલે તે કરતાં એવી પ્રેરણાને ઉત્સાહ મળે કે પોતાના પ્રશ્નો જાતે ઉકેલી દેવાની શક્તિને દાખિ મળી જાય. જેણે પોતાનો ઉત્સાહ વધારવો હોય તેણે પોતાની ખામી શોધવી જોઈએ. પછી તે દૂર કરવી જોઈએ. પૂજયશ્રીએ યુવામુમુક્ષુઓને કહું કે તમારી વિભરાયેલી શક્તિને એકઠી કરો. તન અને મનને મજબૂત બનાવો. પોતાના ગુણોને વિકસાવવા જોઈએ. તેમાં પણ આપત્તિ આવે ત્યારે ઉત્સાહ વધારવો જોઈએ. પારસમણિના પ્રતીક માટે પ્રભુ એ પારસ છે જે સમગ્ર જગતને સ્પર્શ માત્રથી કંચન જેવું કરે છે. પ્રાર્થના એ પારસ છે. જે રેઝિયમની જેમ શક્તિ ધરાવી આખા જગતને પ્રકાશે છે. ઉત્સાહના પારસનો સ્પર્શ કરવો. ઉત્સાહ તથા અનુસાહના હુમલા વારંવાર થાય. અનુસાહના પ્રત્યેક હુમલાનું કંઈ ને કંઈ કારણ હોય છે. છૂપા સાપની જેમ સત્તાવતાં જૂનાં અપમાન, નિરાશા, નિષ્ફળતા, હતાશા આ બધાં સાપોલિયાં છે, જેની ઘેરી ધાયાને દૂર કરો. ઉત્સાહ અક્ષય રાખવાનો એક સર્વોત્તમ રસ્તો છે તમને મળેલા આનંદ ને આશિષ યાદ કરવાનો. તમારી પાસે તમારું શરીર, મન, સ્નાયુ, શાનતંતુ, વિચાર, બુદ્ધિ અને વ્યક્તિત્વ—આ બધું મોટું જમાપાસું છે. તેનો ઉપયોગ કરી ઉત્સાહને વધારી જીવનવાટિકા લીલીછમ બનાવો. અધ્યાત્મ માર્ગના પંથીનું જમાપાસું ઘણું મોટું છે. તેની પાસે શ્રદ્ધાની મૂડી જબરદસ્ત છે. જે બધી કઠળાઈથી તમારી જાતને પર બનાવી ઉત્સાહિત કરે છે. કઠળાઈ ભલે તેની જગ્યાએ જ છે. ભગવાન મહાવીરનો મોક્ષમાર્ગ મળેલો છે તો સંસારની નાના-મોટી મુશ્કેલી, તકલીફ, વિંબના બધાથી પોતાની

જાતને પર બનાવી જીવનને ઉત્સાહિત અને આધ્યાત્મિક બનાવવાનું છે. આયુર્ધ્યની મૂડી તમારી પાસે મોટી છે જેનો સદ્ગુરુપ્રયોગ કરી, ઉત્સાહભેર જીવનનું ઘડતર કરવાનું છે. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પ્રેમથી, કરુણાથી યુવામુમુક્ષુઓને ઉત્સાહ વધારવાનો અનુરોધ કર્યો. આ સ્વાધ્યાયમાં એક વિશિષ્ટ કાર્યક્રમરૂપે મુમુક્ષુ પ્રતીકે પોતાનું વક્તવ્ય આપેલ જે સૌના માટે ખૂબ જ પ્રેરણાદ્યક તથા સદાચારી બનાવવાનાં હતું.

યુવામુમુક્ષુ પ્રતીક, જેણે છ મહિના માટે નિવૃત્ત થઈ પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં રહેવાનો સંકલ્પ કર્યો. પૂ.ભાઈશ્રીને નજીકથી નિહાળવાનો તથા તેમનાં પ્રત્યેક કાર્યો, ચેષ્ટા અને બોધને સમજવાનો તેણે પ્રયત્ન કર્યો. જેના ફળસ્વરૂપે તે ઘણી ઉપયોગી વાતો સૌ યુવામુમુક્ષુ સુધી પહોંચાડી શક્યો. તેણે કંધું હતું કે પૂ.ભાઈશ્રીએ જે રીતે પોતાનું સમગ્ર જીવન મુમુક્ષુઓને અર્પણ કરી દીધું છે, આપણાં માટે જેનાં દ્વાર દિવસ અને રાત ઉધાડાં છે. જેને હરદમેશ મુમુક્ષુઓના કલ્યાણની જ ચિંતના છે તેવા ગુરુજીને આપણે શું બદલો વાળી શકીએ? તેમણે આદરેલાં અનેક જનહિતનાં કાર્યોમાં આપણે કેવી રીતે ઉપયોગી થઈ શકીએ? નાની નાની બચત પણ અનેક જરૂરિયાતવાળાને ખૂબ જ ઉપયોગી થઈ શકે છે તે દણ્ણાંતો સાથે પ્રયોગાત્મક રીતે તેણે સમજાવ્યું. તેની દરેક વાતો સૌના હૃદયના અંતઃકરણ સુધી પહોંચી શકી. આમ, પ.પૂ. ભાઈશ્રીના સાનિધ્યમાં રહી જે કાંઈ જાણી શક્યો તે સૌ યુવામુમુક્ષુ સુધી પહોંચાડવાનો તેનો આ પ્રયાસ અત્યંત આવકાર્ય હતો. છેવટે અંતરમાં કોઈક માટે કંઈક કરી છૂટવાની ભાવના સાથે સૌ છૂટા પડ્યા.

શ્રી સદ્ગુરુદેવાય નમ:

મહાવીર જયંતી નિમિત્તે તા. ૭-૪-૦૮ના રોજ શાંતિનિકેતનમાં રાત્રે ૮-૪૫ થી ૧૦-૩૦ સુધી

પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય રાખવામાં આવેલ. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં જણાવેલ કે "સમગ્ર વિશ્વમાં બધા જ ફિરકાના જૈનો આ મહોત્સવની ધામધૂમથી ઉજવણી કરતા હોય છે." ધાટકોપરમાં ચારેય ફિરકાના જૈનોએ એક જ મંચ પર ભેગા મળી સવારથી રાત્રિ સુધીનો ખૂબ જ સુંદર કાર્યક્રમ યોજેલ. લંડનમાં અનેક સંતો, વિદ્વાનોનાં પ્રવચનો અને વ્યાખ્યાનો રાખેલ. જેમાં શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળના મુમુક્ષુઓએ એ દિવસે શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજીના સમગ્ર જીવનનું દર્શન કરાવતી ફિલ્મ થોડા થોડા સમયાંતરે બતાવેલ તથા પ.કૃ.દેવના અનેક પ્રસંગો દર્શાવતું પ્રદર્શન પણ ત્યાં ગોઠવવામાં આવેલ. પંચમકાળમાં ભગવાનનો જન્મ અને શાસન પ્રવર્ત્ત છે તે સમગ્ર જીવસૂચિ માટે ખૂબ ઉપયોગી છે. ભગવાનની કરુણા છે કે બધા જીવો પોતાનું અજ્ઞાન દૂર કરી શાશ્વત સુખ પામે. ભગવાને સંપૂર્ણ જ્ઞાન પ્રગટ કરી અંતિમ સમય સુધી દેશના આપી, પછી તેમનું નિર્વાણ થયું. ઇતાં માર્ગ પામી સમજ શકે તેવા જીવો ઘણા ઓછા છે. પરંતુ આપણે ભાગ્યશાળી છીએ કે પ.પૂ.ભાપુજી આપણને મળ્યા અને તેઓના થકી મૂળ જૈન સનાતન વીતરાગ માર્ગ મળ્યો. આજ્ઞાનું આરાધન કરી પુરુષાર્થ કરવાનો છે. બધો સુંદર સુમેળ થયો છે. અવિરોધી જીનદર્શન આપણને પુઝ્યથી તથા મહાવીરના બોધથી પ્રામ થયું છે. આમ, ભગવાનનો ઉપકાર ઘણો મોટો છે. અંતરમાં ભગવાન એટલે કે સત્ત્રદેવ પ્રત્યે ભાવ જાગવો જોઈએ. પછી ભગવાનનો એક શ્લોક ટાંકી ભાવાર્થ સમજાવ્યો કે, "જ્યાં સુધી ઘડપણ સત્તાવતું નથી, જ્યાં સુધી વ્યાધિઓ વધતી નથી, જ્યાં સુધી ઈન્દ્રિયોની શક્તિ ક્ષીણ થતી નથી ત્યાં સુધી ધર્મનું આરાધન—ધર્મનું આચરણ કરી લેવું." પછી ભગવાન મહાવીર તથા ગૌતમસ્વામીના થોડા સવાલ-જવાબ સમજાવ્યા. માર્ગમાં પાયામાં શ્રદ્ધા મુખ્ય છે. શ્રદ્ધા પછી સમર્પિત ભાવ લાવી, આજ્ઞાનું આરાધન કરતાં

રહેવું જોઈએ. પાંચ અણુવતોનું પાલન કરવું જોઈએ. ઉદ્યસનોનો ત્યાગ કરી જ્ઞાન, દર્શનની આરાધના કરતાં ચારિત્રભાવમાં આવવું જોઈએ એટલે કે સંયમભાવમાં જીવ આવે એટલે તેને આખ્યવ બંધ થાય અને કર્મની નિર્જરા થાય. આમ તીર્થકર પ્રભુના ગુણગાન ગાયા. એક પદ "એક જન્મ્યો રાજદુલારો, દુનિયાનો તારણહારો" તે બ્ર.વિક્રમભાઈ તથા હિરેનભાઈએ લીધું. છેવટે-અનુક્રમે સંયમ સ્પર્શતોળ-પાખ્યો ક્ષાયકભાવ રે સંયમ શ્રેણિ ફૂલડે, પૂજું પદનિષ્પાવ રે,... તે પદ બ્ર.વિક્રમભાઈએ લીધું. છેલ્લે બુંદીના લાદુની પ્રભાવના લઈ સૌ વિખરાયા. પ્રભુના ગુણગાન ગાતાં મન શીતળ થયું અને તનને ઠંડાપીણાથી શીતળ બનાવ્યું.

સર્વ મંગલ માંગલ્યે, સર્વ કલયાણ કારણં;
પ્રધાનં સર્વ ધર્માંણાં, જૈન જ્યતિ શાસનં.

જગતને જીતે તે વીર, જગતને જીતે તે મહાવીર.

જૈનતીર્થ નાગેશ્વરની યાત્રા

પૂ.બ્ર.લલિતાબેનના પુત્રવધૂ અ.સૌ. વીણાબેન ભરતભાઈ મહેતાના બીજા વરસીતપની પૂર્ણાહૃતિ પ્રસંગે તેમના પરિવાર તરફથી પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં નાગેશ્વરની તીર્થયાત્રાનું ભવ્ય આયોજન કરેલ. આ અલોકિક સ્થળ રાજસ્થાનમાં આવેલ છે. તા. ૪-૪-૨૦૦૮ના રોજ ૧૧૦ યાત્રાણું સાથેનો સંઘ સવારે પ્રબોધ યાત્રિક ભવનમાં પહોંચી ગયેલ. જેમાં પૂ.ભાઈશ્રીની સ્વરચિત આરતી ઉતારી સ્વાગત કરવામાં આવેલ. ૧૧-૦૦ વાગ્યે પૂ.ભાઈશ્રી, પૂ.વિક્રમભાઈ, પૂ.બ્રહ્મનિધો, મુમુક્ષાઓ અને સ્નેહી-સ્વજનો સાથે સૌ વાજ્તે-ગાજ્તે દહેરાસર પાસે પહોંચેલ. ત્યાં સૌએ ઉલ્લાસથી ગરબાની રમજટ બોલાવી. પછી સૌએ દહેરાસરજીમાં પ્રવેશ કરેલ. અહીં નાગેશ્વર પાર્શ્વનાથની ૧૪ ફૂટ ઊંચી,

નીલવળી, કાર્યોત્સર્વ મુદ્રામાં અતિભવ્ય, ૨૮૦૦ વર્ષ પુરાણી ચમત્કારિક પ્રતિમાજી છે. પ્રતિમાજીના મસ્તક પર સાતફણાનું છત્ર છે. તે ગ્રેનાઇટ સેની સ્ટોનની બનેલી છે. મૂળનાયકની આસપાસ ૪.૧/૨ ફૂટ ઊંચી શ્રી શાંતિનાથ તથા શ્રી મહાવીર સ્વામીની કાર્યોત્સર્વ મુદ્રાની સફેદ પથ્થરની પ્રતિમાજી છે. પ્રભુના ચક્ષુની વિશેષતા છે કે દર્શક જ્યાં પણ ઊભા રહી દર્શન કરે તો એમ જ લાગે કે પ્રભુની ફૂપાદણિ તેના પર જ અનુગ્રહીત થઈ રહી છે. દિવ્ય, ભવ્ય, વિશાળ, નયનરખ્ય પ્રતિમાજીના દર્શનથી નેણલાં ઠરે છે. ઉપરના માળ પર પાર્શ્વનાથ ભગવાન અને બીજી ચૌમુખી પ્રતિમાજી હતી. અહીં સેવા-પૂજા તથા સમૂહ ચૈત્યવંદન કરેલ. પછી સાંજે પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય ગોઠવેલ. જેમાં પૂજ્યશ્રીએ સિંહશ્રેષ્ઠાની વાર્તા કહી પ્રતનું મહત્વ સમજાવેલ. સંતોષરૂપી અમૃતથી તૃપ્તિ પામેલા યોગી કશી જ ઈચ્છા રાખતા નથી. એમને મન માટી કે સોનું, શત્રુ કે ભિત્ર સરખા જ હોય છે. પ્રાણ તો ભવેભવે મળે છે પરંતુ પ્રતનિયમ દરેક ભવે નથી મળતા. શિક્ષાપાઠ-૩૧ (પ્રત્યાખ્યાન)ના આધારે વિશેષ સમજણ આપેલ. પ્રત્યાખ્યાન તે કર્મને આવવાને આડો કોટ થઈ પડે છે. અંતે તપસ્વી વીણાબેનને અંતર્મુખ બની, સ્થિર બની, સમ્યક્દર્શનની પ્રામિ અર્થે જ પ્રત તથા તપ કરવાનો અનુરોધ કરેલ. બ્ર.લલિતાબેનનાં બીજાં પુત્રવધૂ હેતલબેન તથા પૌત્રી પાશ્ચાત્યાએ એક સુંદર રાજસ્થાની નૃત્ય કરેલ. પૂ.વિક્રમભાઈ, હિરેનભાઈ, ક્રિત્તિભાઈ તથા દુલારીબેને યાત્રા દરમ્યાન સુંદર ભક્તિપદો સંભળાવેલ. રાત્રે પ્રભુ સમક્ષ ખૂબ જ ભાવવાહી ભાવના કરવામાં આવે છે. બધી જગ્યાએ મંગળદીવો તથા આરતીનો લાભ ભરતભાઈએ લીધેલ હતો.

તા. પમીના સવારે સમૂહમાં આજ્ઞાભક્તિ રાખેલ. સવારે સેવાપૂજા તથા સમૂહ ચૈત્યવંદન કરવામાં આવેલ. પછી ભક્તિ તથા સ્વાધ્યાયનો

પ્રોગ્રામ રાખેલ. જેમાં હંસરાજાની વાર્તા કહેલ. શ્રદ્ધાની મહત્વાની સમજાવતાં કહેલ કે શ્રદ્ધા એ સાધનાનો પાયો છે. સાચી દાખિ મળતાં સત્રદેવ, સત્રગુરુ અને સત્રધર્મની ગ્રામી થાય છે. શ્રદ્ધા અડગ હોય તે જીવને વ્યવહારે સમ્યક્ત્વ કહેવાય છે. જીવ શ્રદ્ધાથી ચલિત ન થાય તો આગમો કહે છે તે જીવ અવશ્ય ૧૫ ભવે મોક્ષે જાય છે. વ્યાખ્યાનસાર-ના ૧૮મા આંકનો આધાર લઈ પૂજ્ય ભાઈશ્રીએ અંતર્વૃત્તિની વિશેષ સમજણ આપી. સમ્યક્દાખિ, અસંખ્યાતગુણી નિર્જરા કરે છે તે વાત સમજાવી.

સદ્ગુરુ દેવની અસીમ કૃપાથી, આનંદ-ઉલ્લાસથી આ સંપૂર્ણ યાત્રા નિર્વિઘ્ને પૂર્ણ થઈ. બ્ર. લલિતાબેનના પરિવારે એક ખૂબ જ સુંદર, કલાત્મક હાર પ્રભુજીના ચરણો ધર્યો. ઉપસ્થિત સર્વેને સુંદર-આકર્ષક ભગવાનની છબી તથા સિદ્ધયક્ષણી છબી યાદગીરી રૂપે આપી. કુલ્લે ૧૬ જણાએ સંધપૂજનનો લાભ લીધેલ. સુંદર આવાસ, ભોજનની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ. બીજે દિવસે યાત્રાના સુખદ સંભારણાને વાગ્યોળતાં સૌ ધૂટાં પડ્યાં. આવા સુંદર આયોજન બદલ શ્રી ભરતભાઈ તથા તેમના પરિવારને ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ.

અધ્યાત્મ યુવા પિકનિક

પ્રત્યક્ષ સત્પુરુષ મજ્યા વગર મોક્ષમાર્ગની ગ્રામી બહુ દુર્લભ છે. શિષ્યની સાચી ઉંમર તો ગુરુને અર્પણ થયા પછી જ શરૂ થતી હોય છે. પરંતુ આપણા મહદ્દુ મહદુ પુણ્યના ઉદ્યે આપણને ખૂબ જ નાની વયમાં પૂ. ભાઈશ્રીનો બેટો થયો અને તેમનામાં જ પરમેશ્વર બુદ્ધિ કરી રાજકોટના આપણા યુવા મુમુક્ષુઓ નિલેખ શેઠ, સચિન બાવીશી, દિપેશ બાવીશી અને સાગર શેઠ પૂ. ભાઈશ્રી સાથે ૨ દિવસ યંગસ્ટર પિકનિક કરવાનું નક્કી કર્યું. પૂ. ભાઈશ્રીના જીવનની પ્રત્યેક પણ સાધના છે. ઈશ્વરમાં હોય એવા પ્રત્યેક ગુણોનું

પ્રગટીકરણ આપણે સદ્ગુરુમાં જોઈ શકીએ છીએ. ગુરુ પોતાનું સર્વસ્વ શિષ્યને આપવા તત્પર છે પણ તે માર્ગ શિષ્યએ પોતાની ગુરુભક્તિ દ્વારા ખુલ્લો કરવો પડે છે. અને આવી જ ઉલ્લાસમય ગુરુભક્તિ દ્વારા આ પિકનિકનો શુભારંભ થયો. આ સમગ્ર પ્રોગ્રામ રાજકોટથી ૨૦ કિ.મી. દૂર આવેલ બસસંતબહાર રિસોર્ટ ખાતે રાખવામાં આવ્યો કે જે અંદાજે ૮ એકર જમીનમાં વિસ્તરેલ છે. આ પિકનિકમાં રાજકોટ, અમદાવાદ, સુરેન્દ્રનગર, સાયલા, બોટાઇ અને મુંબઈના બધા જ યુવા મુમુક્ષુને આવવા માટે આમંત્રણ અપાયું હતું.

પૂ. ભાઈશ્રી તા. ૨૭ના રોજ સાંજના બરાબર હ વાગ્યના ટકોરે સાયલાથી સીધા જ બસસંતબહાર રિસોર્ટ પધાર્યા. માત્ર બે જ દિવસના આ પ્રોગ્રામમાં હાજરી આપવા બ્ર. નિ. વિકમભાઈ ખાસ મુંબઈથી પૂ. ભાઈશ્રી સાથે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. પૂ. ભાઈશ્રીના સ્વાગત માટે યુવા મુમુક્ષુઓ અગાઉથી જ આવી પહોંચેલ. પૂ. ભાઈશ્રીને કંકનો ચાંદલો ચિ. લભ્ય શેઠ કર્યો અને દરેક બાળ મુમુક્ષુએ સૂતરની આંટી પહેરાવી સ્વાગત કર્યું. ત્યારબાદ સૌ કોઈને વેલકમ ડ્રિક અપાયું અને આઉટઓર ગેમ્સ રમાડવામાં આવી. આ સંપૂર્ણ રમતગમતના સમયમાં પૂ. ભાઈશ્રી હાજર રહ્યા હતા. અધ્યાત્મિક હાઉસીમાં બ્ર. નિ. શ્રી વિકમભાઈ પણ જીત્યા હતા. સમગ્ર રમતગમતની જવાબદારી નેહલ તથા કપિલભાઈ જસાણીને સોંપાયેલ હતી. રમતગમત પછી બધા જ લોકોએ સાંજનું ભોજન પૂ. ભાઈશ્રી સાથે લીધા બાદ રાત્રે ૮.૩૦ થી ૧૦.૩૦ વાગ્યા સુધી બ્ર. નિ. વિકમભાઈ તેમજ ચિ. યાશિકાએ ભક્તિ કરાવી સૌના મનને ભક્તિમાં તરબોળ કરી દીધાં. ભક્તિના પ્રોગ્રામ પછી Cultural Programme અને General Ras garba નું આયોજન કરાયું હતું કે જેમાં રાજકોટના જ મુમુક્ષુએ ત ડાન્સ રજૂ કર્યા હતા. અંદાજે રાત્રિના

૧૨.૦૦ વાગ્યે તા. રતનો પ્રોગ્રામ પૂર્ણ થયો.

તા. ૨૪ ના રોજ વહેલી પરોઢીયે ૬.૦૦ વાગે દરેક મુમુક્ષુ પૂ.ભાઈશ્રી સાથે Bird watching અને Morning Walk કરવા ગયા. ત્યાંથી આવી ચિ. યાશિકાએ આજ્ઞાભક્તિ કરાવી અને પૂ.ભાઈશ્રીએ આશીર્વચન પાઠવ્યાં. પૂ.ભાઈશ્રીએ જણાવ્યું કે, "આજના સંપૂર્ણ દિવસ દરમિયાન અહીં હાજર દરેક બાળક તેમના મમ્મી પર અને મમ્મીએ તેમના બાળક પર ગુસ્સો ન કરવો અને એ જ રીતે બધાએ એક-બીજા સાથે મૈત્રીભાવથી રહી રાગદ્રોષનું બંધન ન થાય તેની ખાસ કાળજી રાખવી. આજ પ્રેક્ટીસ દરેક મુમુક્ષુએ પોતાના જીવનમાં પાડવાની છે તો તેની શુભ શરૂઆત આજથી જ આરંભી દેવી. આજના દિવસનું આપણું મુખ્ય ધ્યેય તે જ હોવું જોઈએ." તે પછી મુમુક્ષુઓએ સ્વિમિંગ કર્યું અને ૮.૪૫ વાગે નાસ્તો કર્યો.

સવારના ૧૦.૩૦ વાગે પૂ.ભાઈશ્રીનો પ્રથમ સ્વાધ્યાય શરૂ થયો કે જેની ત્યાં હાજર સૌ કોઈ આતુરતાથી રાહ જોઈ રહ્યા હતા. સ્વાધ્યાયનો વિષય હતો "અંતર સમૃદ્ધિનો આનંદ" કે જે એક વાર્તા સ્વરૂપે ૨જૂ થયેલ. "એક વ્યક્તિની સામે એક વિશાળ મહાકાય પર્વત ઊભો હતો. તે વ્યક્તિને તે પર્વત ઓળંગી તેની મંજિલ સુધી પહોંચવું હતું, પરંતુ તે પાર કરવા તેના હાથમાં હતો માત્ર એક પથ્થર તોડવાનો ઘણ. તેણે પહાડને ઘણ મારવાનું શરૂ કર્યું. ધીમે ધીમે બપોરનો સમય થવા લાગ્યો. એક-એક પથ્થર લાવાની જેમ ગરમ થવા લાગ્યા. પથ્થરની નાની નાની કાંકરી તેના શરીરે વાગવા લાગી. એવામાં જ પર્વતને વાચા ફૂટી." પહાડે વ્યક્તિને કહ્યું, "અરે, મૂર્ખ ! તું આ શું કરી રહ્યો છે ? તે મારા વિરાટ સ્વરૂપને જોયું નથી ?" ત્યારે જવાબમાં વ્યક્તિએ માત્ર એટલું જ કહ્યું કે, "મારું લક્ષ્ય તો માત્ર મારા ધ્યેયને જ પ્રામ કરવાનું છે અને તે પ્રામ કરવા

હું ગમે તેવાં વિઘ્નોની પણ ગણના કરતો નથી." આ દિનાંત દ્વારા પૂ.ભાઈશ્રીએ કહ્યું કે "આજની યુવા પેઢી કે જે પોતાના ડેરિયરના પીક પોર્ટિન્ટ પર છે તેણે પણ પોતાને મળતાં ગમે તેવાં પરિણામોમાં પોતાના મનને ચળવિયણ ન થવા દેવું અને પોતાના ધ્યેયને જ પ્રામ કરવાનો પુરુષાર્થ કરવો અને આ જ પ્રેક્ટીસ દરેક દઢ જિજ્ઞાસુ માર્ગનુસારી મુમુક્ષુએ પોતાના આત્માની ઓળખાણ માટે પાડવાની છે." આ જ સમયે બ્ર.નિ. વિકમભાઈ તથા યાશિકાએ સ્વાધ્યાયને અનુરૂપ ભક્તિ પદો લીધાં હતાં. સ્વાધ્યાય પછી બધાને નારિયેળ પાણી અપાયાં અને અંદાજે ૧ કલાક સૌ ઈંચોર ગેમ્સ રમ્યા. બપોરના ૧ વાગે બધાએ પૂ.ભાઈશ્રી સાથે ભોજન લીધું અને ફરી ૧ કલાક પેપર ગેમ્સ રમ્યા.

બપોરના ૪.૦૦ વાગે પૂ.ભાઈશ્રીએ ફરી યુવાનોને ધ્યાનમાં રાખી તેમજ આત્મબળને પ્રેરે તેવો સ્વાધ્યાય કરાવ્યો. આ સ્વાધ્યાયનો વિષય હતો 'આજની ઘડી.' કે જેમાં પૂ.ભાઈશ્રીએ જણાવ્યું કે, "આજની યુવા પેઢીની મુખ્ય મુશ્કેલી એ જ હોય છે કે તે પોતાના જીવનમાં થઈ ગયેલા સારા અને ખરાબ પ્રસંગોમાં જ પરોવાયેલા રહે છે. પણ તેમણે વીતી ગયેલી કાલ (ભૂતકાળ)માં થયેલા સુખ કે દુઃખના પ્રસંગોમાં હર્ષ-શોક ન કરવો અને તે જ રીતે ભવિષ્યકાળની પણ ફીકર ચિંતા ન કરતાં વર્તમાનમાં જ જીવવાની પ્રેક્ટીસ પાડવી જોઈએ. પણ હા ભવિષ્યનું આયોજન તો ચોક્કસ પણે કરવું જ જોઈએ." બીજું વર્તમાનનું દિનાંત આપતા ભાઈશ્રીએ કહ્યું કે, "અત્યારે આ રિસોર્ટમાં જે સ્કૂલ પ્રવાસ આવેલ છે અને તેમાં આવેલ બાળકો જે રીતે બાધ્ય આનંદ-પ્રમોદ કરી રહ્યાં છે તો હવે આપણે તેમના જેવા સામાન્ય જીવો નથી તેથી આપણે તો હવે આપણા આંતરિક સુખનો જ અનુભવ કરવાનો છે. અને તે માટે આપણામાં રહેલા દરેક વસ્તુ પરના

મારાપણાના ભાવને પાતળા પાડવાના છે." "દરેક વ્યક્તિએ પોતાના ઘરના નાનામાં નાના કામને પણ પોતાની ફરજ સમજ અને સુંદર રીતે કરવું જોઈએ. તેમાં ક્યાંય પણ પોતાના સ્વચ્છંદને આગળ ન લાવવો જોઈએ."

બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈએ પૂ.ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાય બાદ આ યુવા પિકનિકનું ખાસ મહત્વ બતાવતાં જણાવ્યું કે, "મને જ્યારે આ પ્રોગ્રામના આયોજનની ખબર પડી ત્યારે જ મેં નક્કી કરી લીધું કે મારે તો આ પિકનિકમાં ચોક્કસપણે જવું જ છે. કારણ કે મને તમારા જેવા યુવાનો પાસેથી એક અલગ જ શક્તિ અને સ્ફૂર્તિ મળે છે. તેમાં પણ આજે ગુજરાતના આટલી મોટી સંખ્યામાં યુવાનોનો સુમેળ જોઈ ખૂબ જ આનંદ થયો. અહીં ઉપસ્થિત દરેક યુવાન કોઈ ને કોઈ ઉચ્ચ ડિગ્રી મેળવી ચૂક્યા છે અથવા તો મેળવી રહ્યા છે. તો તેઓ આપણા આશ્રમ દ્વારા ચાલતી શિક્ષણની, સ્વાસ્થ્યની અને જનહિતની દરેક પ્રવૃત્તિમાં તન અને મનથી સહભાગી થાય તેવી મારી અપીલ છે. તેમજ તમે સૌ ગુજરાતના મુમુક્ષુઓ કે જેને તો સાયલા જવા માટે કોઈ ટિકિટનો પ્રેશન પણ હોતો નથી તેઓએ તો પૂ.ભાઈશ્રી મહિનામાં ૨૦ થી ૨૨ દિવસ સાયલા જ હોય છે ત્યારે જેટલો સમય મળે તેટલો સમય પૂ.ભાઈશ્રીના સાંનિધ્યમાં જ વીતાવવો જોઈએ." આ ઉપરાંત વિકમભાઈએ કહ્યું કે, "પૂ.ભાઈશ્રીના આજના બને સ્વાધ્યાયો ખૂબ ખૂબ અદ્ભુત હતા." અને "આ સ્વાધ્યાયો આપણા રોજિંદા જીવનમાં અતિશય મહત્વના છે એટલે જ આ સ્વાધ્યાયો માત્ર યુવાનો જ નહીં પરંતુ આપણા દેશ-પરદેશના દરેક મુમુક્ષુઓ સાંભળે તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવાનું સૂચન કર્યું." આપણા જીવનમાં સદ્ગુરુનું મહત્વ દર્શાવતાં કહ્યું કે, "પ્રત્યેક યુવા મુમુક્ષુ પૂ.ભાઈશ્રી સાથે તે જ રીતે પોતાના જીવનની નાનામાં નાની વાત રજૂ કરી શકે જે રીતે તે તેના મિત્રને કહેતો હોય. સાથે તેમણે એમ પણ કહ્યું કે,

"Pu. Bhaishree is our friend, Philosopher and guide." આથી જ આપણા જીવનમાં પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુ આવશ્યક નહીં પરંતુ અનિવાર્ય જ છે. That means, "In our life Guru is not necessary but Indispensable." તે ઉપરાંત આપણે જોઈ પણ શકીએ છીએ કે જે યુવાનો પૂ.ભાઈશ્રીના સંપર્કમાં વર્ષોથી છે. તેઓના ધ્યેય અચૂકપણે બદલાયા છે. અને અંતમાં આ સંપૂર્ણ પ્રોગ્રામ જે રીતે ઘડાયો હતો તે જ રીતે સમયસર અને સુવ્યવસ્થિત રીતે પૂર્ણ થયો તે બદલ અભિનંદન આપ્યા.

પૂ.ભાઈશ્રી રાજકોટ શહેરથી ખૂબ જ નજીક હોવાને કારણે રાજકોટના બધા મુમુક્ષુઓને પૂ.ભાઈશ્રીના દર્શન માટે ઉપરાંત સાંજનું ભોજન સાથે લેવા માટે પ.૩૦ વાગ્યાથી આમંત્રિત કરાયા હતા. જ્યારે તેઓ આવ્યા ત્યારે આપણા મુંબઈના યુવા મુમુક્ષુ પ્રતીકે તેના સુંદર વિચારો 'હું આત્મા છું'ની રજૂઆત કરી હતી અને ત્યારબાદ નિલેખ શેઠે આ પ્રોગ્રામના આયોજન બદલ મળેલ પ્રતિસાદનો આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. સાંજના ૭.૦૦ વાગે બ્ર.નિ.વિકમભાઈ મુંબઈ જવા નીકળ્યા. અને બાકીના મુમુક્ષુઓએ પૂ.ભાઈશ્રી સાથે સાંજનું ભોજન લીધું. અંદાજે રાત્રીના ૮.૦૦ વાગે પૂ.ભાઈશ્રી સાયલા જવા માટે રવાના થયા અને આ રીતે પ્રત્યેક યુવાનો માટે ખૂબ મહત્વની અને કદી ન ભૂલી શકાય તેવી પિકનિકની પૂર્ણાહૃતિ થઈ. સંખ્યાની દિનિએ જોઈએ તો પૂજ્યભાઈશ્રી, રાજકોટના-૨૧, અમદાવાદના-૧૦, બોટાદના-૮, સાયલાના-૮, મુંબઈના-૫, સુરેન્દ્રનગરના ઉ અને અમેરિકાથી ૧ એ રીતે કુલ ૩૦ ભાઈઓ, ૧૭ બહેનો તથા ૧૧ બાળકો એમ પછી યુવા મુમુક્ષુઓએ આ પિકનિકનો લાભ લીધો. અને તા. ૨૪ની સાંજે રાજકોટના ૧૭ અને અમદાવાદના ઉ એમ ૨૦ મુમુક્ષુઓ જોડાયા.

આ પ્રોગ્રામ યોજવાનો મુખ્ય ધ્યેય એ જ હતો કે, "દરેક યુવા મુમુક્ષુ પોતાના ઘરથી તેમજ

પરિવારજનોથી દૂર રહી પૂ.ભાઈશ્રીના સાંનિધ્યમાં ગમત સાથે પોતાના જીવનની આધ્યાત્મિક પ્રગતિને વેગ આપે." ખરેખર આ બને દિવસની પિકનિક દરમિયાન દરેક બાળ-યુવા મુમુક્ષુને પૂ.ભાઈશ્રીની ખૂબ જ નજીક રહેવાનો અનેરો લહાવો પ્રાપ્ત થયો.

આ સમગ્ર પ્રોગ્રામ દરમિયાન મુમુક્ષુઓએ આપેલ લેખિત અભિપ્રાયો.

અભિપ્રાયો

(૧) Being together with our living true Guru in such informal way will certainly help to be closer to him and help us to get to know him better.

– Vikram

(૨) કરુણાના સાગર ભગવાન સ્વરૂપ પૂ.ભાઈશ્રીને અમારાં કોટીકોટી વંદન. અમારાં અહોભાગ્ય કે આ આધ્યાત્મિક પિકનિક આપની કૃપાથી ખૂબ સુંદર રીતે યોજાઈ. જ્યારે આ આયોજનની જ્ઞાન બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈને કરવામાં આવી ત્યારે પહેલી જ વારમાં તેમણે આવવાની તૈયારી બતાવી જેનાથી અમારો ઉત્સાહ ખૂબ વધી ગયો. પૂ.ભાઈશ્રી તેમજ બ્ર.નિ. વિકમભાઈની દિવ્ય ઉપસ્થિતિથી દરેક યુવા મુમુક્ષુના મન નાચી ઊંઘાં અને વાતાવરણ આનંદવિભોર થઈ ગયું. તો ફરી મળીએ—આથી પણ સુંદર આયોજન તેમજ વધુ પ્રતિસાદ સાથે.

– Nilesh, Sachin, Dipesh, Sagar.

(૩) બ્ર.નિ. શ્રી વિકમભાઈ સાથે ભક્તિ કરાવવાનો અમૃત્ય અવસર મળ્યો જેનો આનંદ કંઈક જુદો જ હતો, એ ભક્તિભાવ કંઈક જુદા જ હતા. મારી Exam ના કારણે હું કદાચ આ પિકનિકમાં ન જોડાઈ હોત પરંતુ પૂ.ભાઈશ્રીની પ્રેરણાથી જોડાઈ ગઈ અને પછી એમ લાગ્યું કે

જો ન જોડાઈ હોત તો જીવનનો મહામૂલો અવસર ગુમાવત.

– Yashica

(૪) "નિર્દોષ સુખ, નિર્દોષ આનંદ લ્યો ગમે ત્યાંથી ભલે, એ દિવ્ય શક્તિમાન જેથી જંજરેથી નીકળો." "હસતાં રમતાં પ્રગટ હરિ દેખું રે, મારું જાયું સફળ તવ લેખું રે." નો અનુભવ પૂ. ગુરુદેવની અલૌકિક નિશામાં થયો. આવો લહાવો ફરી-ફરી મળતો રહે.

– Nehal & Kapil

'સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.'
બાળ-યુવા મુમુક્ષુઓ,
શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ

નિઃશુલ્ક છાસ વિતરણ

ઉનાળાના ધોમધખતા તાપમાં ગામડાના મહેનતુ લોકો માટે છાસ અમૃત સમાન છે. સાયલા આશ્રમ દ્વારા દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ નિઃશુલ્ક છાસ વિતરણ કેન્દ્ર ધર્મ, જ્ઞાતિ કે નાતજાતના બેદભાવ વગર સાયલા, મૂળી અને ચોટીલા તાલુકાના ગામડાંઓમાં તા. ૨૦-૦૪-૦૮ થી તા. ૨૦-૦૬-૦૮ સુધી ચલાવવામાં આવેલ. ૫.૫૦. પૂ. ભાઈશ્રી, સાયલા તાલુકાના મામલતદાર સાહેબ શ્રી રામભાઈ સોલંકી અને સાયલા ગ્રામ પંચાયતના સરપંચશ્રી કાનજીભાઈ કચીયાના શુભ હસ્તે તા. ૨૧-૦૪-૦૮ના રોજ જૂના આશ્રમ, દલવાડીપરા તથા કરશનપરામાં, ગામના અગ્રગઝ્ય નાગરિકોની હાજરીમાં શરૂ કરવામાં આવેલ.

આ વર્ષે કુલ ગામ-૨૦, સેન્ટર-૨૫, છાસનો પાવડર-૨૭૫૦ કિલો અને લાભાર્થી-૫૫૨૦ તથા કુલ ખર્ચ-૩,૬૦,૦૦૦નો થયેલ છે.

"પ્રેમની પરબ"-પ્રવૃત્તિ અહેવાલ માહે એપ્રિલ-૦૮ થી જૂન-૦૮

પ્રાથમિક શાળાઓમાં ઉનાળું વેકેશન હોવા છતાં "પ્રેમની પરબ" અંતર્ગત એક નવું અભિયાન "તાલુકા કક્ષાનું વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" પ્રસ્થાપિત કરવાનું આપોજન, શાળા પ્રવેશોત્સવ-૦૮ અંતર્ગત શૈક્ષણિક કીટ વિતરણ કાર્યક્રમની તૈયારીઓ અને વૈકલ્પિક શિક્ષણ કેન્દ્રોની કામગીરી અસરકારક બનાવવાના પ્રયત્નો વચ્ચે એપ્રિલ-૦૮ થી જૂન-૦૮ દરમ્યાન નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ અને કાર્યક્રમો સંપન્ન થયા.

- ❖ તા. ૬/૭-૪-૦૮ દરમ્યાન મહુવા જિ. ભાવનગર મુકામે સંત શિરોમણિ પૂ. શ્રી મોરારીબાપુ યોજિત "અસ્મિતા પર્વ" માં પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વાસે ભાગ લીધો.
- ❖ તા. ૧૨-૪-૦૮ થી તા. ૨૦-૪-૦૮ દરમ્યાન પ્રોજેક્ટ નીચેની દરેક ગામની પ્રા. શાળાએ ભાષતા-નહિ ભાષતા હ થી ૧૪ વય જૂથનાં બાળકોની ગણતરી કરી અને તેની સાથે સાથે જૂન-૦૮માં ધોરણ-૧ માં પ થી હ વય જૂથનાં મરજિયાત ઊરના શાળામાં દાખલ થવા પાત્ર બાળકોની પણ ગણતરી કરી.
- ❖ તા. ૧૫-૪-૦૮ના રોજ વર્ષ-૨૦૦૪-૦૮ માટે પ્રોજેક્ટમાં સમાવિષ્ટ કરેલ પંચાવન (૫૫) પ્રા. શાળાઓને પાંચ વર્ષ પૂરાં થતાં તે શાળાના આચાર્યોની ખાસ બેઠક યોજાઈ, જેમાં પૂ. ભાઈશ્રી અને બ્રહ્મનિષ શ્રી વિકમભાઈએ ખાસ સંબોધન કર્યું.
- ❖ આ સભાના અધ્યક્ષ સ્થાનેથી બોલતાં પૂ. ભાઈશ્રીએ સમગ્ર પાંચ વર્ષ દરમ્યાન શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ અને પ્રા. શાળાઓ વચ્ચે બંધાયેલ વિચાર સેતુને કાયમી રાખવાનો અનુરોધ કર્યો. જ્યારે બ્રહ્મનિષ શ્રી વિકમભાઈએ
- ❖ તા. ૧૮-૪-૦૮ના રોજ સિસ્ટર નિવેદીતા સંસ્થાના અમૃત મહોત્સવ કાર્યક્રમમાં "પ્રેમની પરબ" પ્રોજેક્ટ વતી શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વાસે હાજરી આપી. આ કાર્યક્રમ દરમ્યાન સંસ્થાના કાર્યકર ઉષાબેન જાનીનું અભિવાદન કરવામાં આવ્યું.
- ❖ તા. ૨૮-૪-૦૮ના રોજ સાયલા તાલુકામાં તાલુકા કક્ષાનું વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ કરવા સંદર્ભે શ્રી સી. કે. વાસે રાજકોટ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાતેની બેઠકમાં હાજરી આપી. તે જ રીતે તા. ૪-૫-૦૮ના રોજ પણ આ સંદર્ભે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ અને શાંતિલાલ ગોહિલ અને દસ શિક્ષકોએ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર રાજકોટ ખાતે એક દિવસીય વર્કશોપમાં હાજરી આપી.
- ❖ એપ્રિલ-૦૮ દરમ્યાન ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની સર્વશિક્ષા અભિયાન યોજના અંતર્ગત પ્રોજેક્ટ દ્વારા ચાલતા વૈકલ્પિક શિક્ષણ કેન્દ્રોનો પ્રગતિ અહેવાલ જિલ્લા પ્રોજેક્ટ શ્રી-ઓડિનેટરશ્રી સુરેન્દ્રનગરને મોકલવામાં આવ્યો.
- ❖ તા. ૨૧-૫-૦૮ થી તા. ૨૫-૫-૦૮ દરમ્યાન મહુવા જિલ્લો ભાવનગર ખાતે વિશ્વગ્રામ સંસ્થા દ્વારા યોજાયેલ શાંતિ સેના શિબિરમાં શિક્ષણ સંયોજક શ્રી શાંતિભાઈ ગોહિલ તથા શિક્ષણ સંયોજક શ્રી ભરતભાઈ મકવાણાએ ભાગ લીધો. આ શિબિરનું સંચાલન શ્રી સંજ્ય તુલા અને શ્રી જગાંદીશભાઈ શાહે કર્યું હતું.
- ❖ તા. ૨/૩-૬-૦૮ દરમ્યાન અમદાવાદ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ખાતે સર્વશિક્ષા અભિયાન અને આકાશવાણી રાજકોટના સંયુક્ત ઉપક્રમે

છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં પ્રા. શાળાઓમાં જે સારી પ્રવૃત્તિઓ થઈ અને તેને પરિણામે જે સારી પ્રણાલિકાઓ પ્રસ્થાપિત થઈ તેને બાળકોના હિતમાં અવિરત ચાલુ રાખવા આગ્રહ કર્યો.

- ❖ તા. ૨૮-૪-૦૮ના રોજ સાયલા તાલુકામાં તાલુકા કક્ષાનું વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ કરવા સંદર્ભે શ્રી સી. કે. વાસે રાજકોટ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાતેની બેઠકમાં હાજરી આપી. તે જ રીતે તા. ૪-૫-૦૮ના રોજ પણ આ સંદર્ભે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ અને શાંતિલાલ ગોહિલ અને દસ શિક્ષકોએ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર રાજકોટ ખાતે એક દિવસીય વર્કશોપમાં હાજરી આપી.
- ❖ એપ્રિલ-૦૮ દરમ્યાન ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની સર્વશિક્ષા અભિયાન યોજના અંતર્ગત પ્રોજેક્ટ દ્વારા ચાલતા વૈકલ્પિક શિક્ષણ કેન્દ્રોનો પ્રગતિ અહેવાલ જિલ્લા પ્રોજેક્ટ શ્રી-ઓડિનેટરશ્રી સુરેન્દ્રનગરને મોકલવામાં આવ્યો.
- ❖ તા. ૨૧-૫-૦૮ થી તા. ૨૫-૫-૦૮ દરમ્યાન મહુવા જિલ્લો ભાવનગર ખાતે વિશ્વગ્રામ સંસ્થા દ્વારા યોજાયેલ શાંતિ સેના શિબિરમાં શિક્ષણ સંયોજક શ્રી શાંતિભાઈ ગોહિલ તથા શિક્ષણ સંયોજક શ્રી ભરતભાઈ મકવાણાએ ભાગ લીધો. આ શિબિરનું સંચાલન શ્રી સંજ્ય તુલા અને શ્રી જગાંદીશભાઈ શાહે કર્યું હતું.
- ❖ તા. ૨/૩-૬-૦૮ દરમ્યાન અમદાવાદ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ખાતે સર્વશિક્ષા અભિયાન અને આકાશવાણી રાજકોટના સંયુક્ત ઉપક્રમે

- યોજાયેલ સ્કીપ્ટ શિબિરમાં શ્રી સી.કે. વ્યાસે ભાગ લીધો અને તેમણે લખેલ સ્કીપ્ટનું તા. ૧૫-૮-૦૮ના રોજ બપોરના ૩-૩૦ કલાકે આકાશવાણી રાજકોટ, અમદાવાદ, વડોદરા અને ભુજ સ્ટેશનોથી રેડિયો પ્રસારણ થનાર છે.
- ❖ તા. ૧૦-૬-૦૮ અને તા. ૧૧-૬-૦૮ના દિવસોએ અનુકૂળ સુરેન્દ્રનગર ખાતે અને સાયલા ખાતે તાલુકા કક્ષાની કન્યા કેળવણી રથયાત્રાના આયોજન સંબંધિત બેઠકો યોજાઈ જેમાં પ્રોજેક્ટ તરફથી શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વ્યાસે હાજરી આપી અને ધો.-૧માં નવા દાખલ થનાર બાળકોને પ્રોજેક્ટ તરફથી શૈક્ષણિક કીટ આપવામાં આવશે તેની જાહેરાત કરી.
 - ❖ તા. ૧૬-૬-૦૮ના રોજ સાયલા તાલુકાની તાજેતરમાં પ્રોજેક્ટ નીચે સમાવેલ નવી ટ્રેસઠ (૬૩) પ્રા.શાળાઓના આચાર્યાંની વિચારસભા તથા શૈક્ષણિક કીટ વિતરણ કાર્યક્રમ શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ ખાતે સંપન્ન થયો. જેમાં મુખ્ય પ્રવક્તા તરીકે શ્રી ડૉ. નલીનભાઈ પંડિત-ભૂતપૂર્વ ડાયરેક્ટર G.C.E.R.T. એ હાજર રહી પ્રવચન આપ્યું. કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વ્યાસે કર્યું. તે જ રીતે તા. ૧૫-૬-૦૮ના રોજ બપોરના ૨ થી ૪ કલાક દરમ્યાન જૂની પંચાવન (પંપ) શાળાઓને રાજ-સોભાગ આશ્રમ ખાતે શૈક્ષણિક કીટનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.
 - ❖ તા. ૧૮-૬-૦૮ થી ૨૦-૬-૦૮ દરમ્યાન પ્રોજેક્ટ નીચેની જૂની પંચાવન (પંપ) અને નવી ટ્રેસઠ(૬૩) પ્રા.શાળાઓએ ગુજરાત સરકારના કન્યા કેળવણી રથયાત્રા કાર્યક્રમ અંતર્ગત શાળા પ્રવેશોત્સવ-૦૮ની શાનદાર ઉજવણી કરી. આ દરમ્યાન દરેક શાળાએ વિશિષ્ટ કાર્યક્રમનું આયોજન કરેલ. પ્રા.શાળાઓમાં રાજ્ય તથા જિલ્લા કક્ષાએથી માનનીય મંગીશ્રીઓ,
- અધિકારી વર્ગ અને પદાધિકારીઓએ આ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી શિક્ષકો અને બાળકોને પ્રોત્સાહિત કર્યા. આ તબક્કે "પ્રેમની પરબ" દ્વારા આપવામાં આવેલ ૪૦૦૦ શૈક્ષણિક કીટનું ધો.-૧માં નવા દાખલ થયેલ બાળકોને વિતરણ કરવામાં આવ્યું.
- ❖ તા. ૧૮-૬-૦૮ના રોજ લાલકુપર પ્રા.શાળાના શાળા પ્રવેશોત્સવ-૦૮ કાર્યક્રમમાં ગુજરાત સરકાર તરફથી માન. શિક્ષણ મંગીશ્રી રમણભાઈ વોરાએ હાજરી આપી બાળકોને પ્રોત્સાહિત કરેલ. આ પ્રસંગે શૈક્ષણિક કીટની દાતા સંસ્થા તરીકે શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ સંચાલિત "પ્રેમની પરબ"નું માન.મંગીશ્રીના હસ્તે સન્માન થયું જે પ્રોજેક્ટ ડાયરેટકરશ્રી સી.કે.વ્યાસે સ્વીકાર્યું.
 - ❖ એપ્રિલ-૦૮ થી જૂન-૦૮ દરમ્યાન શાળા બહારનાં બાળકોને પુનઃ નિયમિત કરવાના વૈકલ્પિક શિક્ષણ કેન્દ્રોમાં ફરજ બજાવતા બાલમિત્રોની કુલ પાંચ(૫) રિવ્યુ બેઠકો યોજાઈ જેમાં તેમણે કરેલ કામગીરીની કેન્દ્રવાર સમીક્ષા કરવામાં આવી અને માહિતી એકત્ર કરવામાં આવી.
 - ❖ ઇન્ડિયન પ્લેનેટરી સોસાયટી દ્વારા તા. ૨૭ થી ૩૦ જૂન-૦૮ના દિવસોએ અમદાવાદ ખાતે ખગોળ વિજ્ઞાન વિશે આંતરરાષ્ટ્રીય કોન્ફરન્સ યોજાઈ. આયોજન પેટ્રન સભ્ય તરીકે શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળને મળેલ આમંત્રણથી સંસ્થાના પ્રતિનિધિ તરીકે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ, શ્રી ભરતભાઈ મહેતા અને અન્યોએ હાજરી આપી.
- ચંદ્રકાંત વ્યાસ
(પ્રોજેક્ટ ડાયરેટકર—"પ્રેમની પરબ")

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ - સાયલા

‘એકાંત મૌન આરાધના’

અરજી પત્રક

(શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ પ્રકલ્પમાં જોડાયેલ મુમુક્ષુ માટે જ)

નામ :	ઉંમર :	તારીખ/વર્ષ
સરનામું :		અર્પણતા
		અર્ધપ્રાપ્તિ
ફોન નં.		પૂર્ણપ્રાપ્તિ
		ઉચ્ચ શ્રેણી

સંસાર-તાપથી દુભાયેલા ત્રાહિત દુઃખી આત્માઓનું દુઃખ જોઈ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ બહુ અનુકંપા કરી ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરનું આયોજન કર્યું છે. શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયા બાદ મારો અધ્યાત્મ પુરુષાર્થ હજી વધુ પ્રબળ, વધુ જોમવંત, ધ્યેયલક્ષી બને તે માટે આ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરમાં મારા આત્માના શ્રેયાર્થે મને તક આપવા નભે વિનંતી છે.

આ શિબિર માટેના બધા જ નિયમો મેં વાંચ્યા છે અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાની હું બાંધધરી આપું છું.

- ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની કેટલી શિબિરો ભરી છે ?
.....
- હું ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની શિબિર નંબર તારીખ થી
..... તારીખ માટે અરજી કરું છું.

શુપ લીડરનું નામ :-

શુપ લીડરનો અભિપ્રાય :-

શુપ લીડરની સહી :-

સાધકની સહી :-

- નોંધ : (અ) શિબિર શરૂ થવાના એક મહિના પહેલાં અરજી પત્રક ભરીને આશ્રમમાં પહોંચાડવાનું રહેશે.
(બ) શુપ લીડરના અભિપ્રાય વગરનું અરજી પત્રક અમાન્ય ગણવામાં આવશે.
(ક) શિબિરમાં પસંદગી પામેલ મુમુક્ષુઓને વહેલી તકે જાણ કરવામાં આવશે.

- ખાસ નોંધ :- (ખ) પરદેશના તથા લાંબા ક્ષેત્રે રહેતા મુમુક્ષુઓ “શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ” પ્રકલ્પમાં ન જોડાયેલ હોય તો પણ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિર માટે અરજી કરી શકશે.

(પાછળ)

‘એકાંત મૌન આરાધના’

શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ કે પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગામી દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે. અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોડીને જઈ શકાશે.
૩. રૂમમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આજો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વધે તે પ્રમાણેની ચર્ચા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્સંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, ધાપું કે પત્રવ્યવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો ભંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત્ત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ઓગષ્ટ-૨૦૦૮ થી ડિસેમ્બર-૨૦૦૮ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ઓગષ્ટ-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.
સપ્ટેમ્બર-૦૮	ઓગષ્ઠાત્રીસમી શિબિર તા. ૧૮ શુક્રવારથી તા. ૨૨ મંગળવાર સુધી	તા. ૧૮ શુક્રવારથી તા. ૨૨ મંગળવાર સુધી
ઓક્ટોબર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.
નવેમ્બર-૦૮	ત્રીસમી શિબિર (ફક્ત ઉચ્ચશ્રેષ્ઠીના સાધકો માટે જ.) તા. ૧૪ શનિવારથી ૧૮ બુધવાર સુધી	તા. ૧૪ ગુરુવારથી તા. ૧૫ સોમવાર સુધી
ડિસેમ્બર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	તા. ૨૫ થી તા. ૩૧ સુધી તથા યુવા શિબિર રાખવામાં આવી છે.

- * કણિયુગ છે માટે ક્ષણવાર પણ વસ્તુવિચાર વિના ન રહેવું એમ મહાત્માઓની શિક્ષા છે.
— પરમ કૃપાળુ દેવ
- * પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયો મંદ પડતા જાય. સ્વભાવમાં સરળતા આવે, સુવિચારણા જાગે અને એ આજ્ઞા ઉદ્ઘાને, તદુપરાંત એ કરુણાભાવથી ભરેલા હોય, સ્વભાવ કોમળ હોય તથા એવા બીજા સદ્ગુણો હોય. સાધકની આ પ્રથમ ભૂમિકા છે.

— પ. પૂ. બાપુજી

અધ્યાત્મના જગતમાં ‘ગુરુ’નું માહાત્મ્ય શું ?

સત્ય (સત્ત)નું જગત સાવ નિરાણું છે. આપણો ઓફેલા તમામ અંચળા ફેંકી શકીએ તો જ એના દ્વારમાં પ્રવેશ શક્ય છે. આપણી પાસે ગમે તેટબું ઉચ્ચ જ્ઞાન હોય, શાસ્ત્ર કંઈસ્થ હોય, અધ્યાત્મ જગતમાં વાહ ! વાહ ! થતી હોય. મહાનમાં મહાન ગુરુના શિષ્ય હોઈએ, જગતમાં જ્ઞાના જેવું બધું જ જ્ઞાનતા હોઈએ તો પણ સત્તના જગતમાં પ્રવેશવાનું શક્ય નથી. ‘સત્ત’ના જગતમાં કોરા કાગળ જેવા, તદન નિર્દોષ બાળક જેવા, કોઈપણ પ્રકારની છાપ વગરના હોઈએ તો જ પ્રવેશ શક્ય છે. માથા ઉપર મહાંશ્રી ઉપાડીને ફરવાથી, જગતના ગુરુ છીએ એવો મુગટ પહેરીને ફરતા કે ‘જ્ઞાની’ હોવાનું મિથ્યાભિમાન જેના મગજમાં ઊકળતું હોય અથવા કોઈના પહૃષિષ્ય હોવાનો દાવો કરનારાને ‘સત્ત’નો દરવાજો હાથ આવતો નથી. શાસ્ત્ર સીડી છે, ગુરુ નાવ છે. આપણો મુકામ આવે ત્યારે જેમ નાવ છોડી દઈએ છીએ તેમ આ પણ છોડવાની તૈયારી હોવી જોઈએ. ગુરુ તરફથી જ્ઞાન મળ્યું હોય અને વારવાર કહેવામાં આય્યું હોય કે બહારનો એક પણ આધાર આખરે કામનો નથી, પોતે જ પોતાને તારી શકે તેમ છે. પોતાનો અહંકાર તારનાર નથી પણ આપણી અંદર બિરાજમાન શુદ્ધ ચૈતન્ય તરફની દૃષ્ટિ જ તરવામાં ઉપયોગી થવાની છે.

આપણો એટલે આપણો ‘અહં’ એવો અર્થ કરશું તો ‘સત્ત’ના જગતમાં પ્રવેશ થવા કદાપિ શક્ય બનશે નહીં. આપણાને પ્રામ થયેલાં તમામ સંસ્કાર, જગત તરફથી મળેલી હરકોઈ ઓળખ અને આપણો અહંકાર-આ બધું છોડીને ચાલી શકાય તો જ ‘સત્ત’નું દ્વાર ખૂલી શકે છે—ખૂલે છે.

અત્યાર સુધી થયેલા સદગુરુઓ તરફથી શિષ્યોને મળેલો આ એક સરખો ઉપદેશ છે. ગુરુનો આપણા પર અપાર ઉપકાર થયો હોય છે. એટલો બધો પ્રેમ આપ્યો હોય છે કે એમને છોડીને ચાલવાની ક્ષાણ આવે તો આપણાને અટકી જવાનું મન થશે. તેમ કરવામાં કૃતઘનતા કે નર્યા સ્વાર્થ જેવું લાગશે, પણ સાહસ કરીને છેલ્યે ગુરુને પણ છોડવાની તૈયારી રાખવી પડશે. કેમકે ગુરુ એટલે ગુરુનું શરીર કે એમના શાંદો જ નહીં પણ એમની ‘શુદ્ધ ચેતના’ એ જ ગુરુ છે. અને એમાં મળી જવું હોય તો આપણો બધું જ બહારનું બહાર છોડીને આગળ વધવાની તૈયારી રાખવી પડશે.

સદગુરુ અને જ કહેવાય જે શિષ્યને અપાર પ્રેમ કરે, અને સમગ્રતાથી સ્વીકારે અને છેલ્યે પોતાની જ્ઞાનમાંથી મુક્ત કરે. આંગળી પકડીને ‘સત્ત’ના છેક દ્વાર સુધી લઈ આવે પણ દ્વારમાં દાખલ થવાનું હોય ત્યારે પોતાની આંગળી, પોતાનો સહારો પણ છોડાવી દે, કેમ કે ગુરુની એકમાત્ર ભાવના હોય છે કે શિષ્ય ‘સત્ત’ના જગતમાં પ્રવેશી જાય અને ‘સત્તના જગતની’ આ કઠોર શરત છે કે તમારી શુદ્ધ ચેતના સિવાય ત્યાં કોઈ પ્રવેશી શકતું નથી. બહારનું બહાર છોડીને આવવાથી જ અંદરના સ્વરૂપને પ્રગટાવવાથી ‘સત્ત’નાં દ્વાર ખૂલી જાય છે. બાકી તો પ્રવેશ શક્ય નથી.

સદગુરુ એ વાત જ્ઞાના હોય છે કેમ કે એમને પોતાનો એ સ્વાનુભવ છે અને એટલે શિષ્યને છેલ્યે સુધી એ માટે તૈયાર કરે છે. આ માટે જરથુલ્યાંએ પોતાના શિષ્યોને આપેલ સંદેશો વિચારવા જેવો છે.

જરથુલ્ય જ્યારે શિષ્યોની આખરી વિદ્યાય લઈ રહ્યા હતા ત્યારે એમણે કહ્યું કે મારો આખરી સંદેશ સાંભળી લો-મારે જે કહેવાનું હતું તે બધું જ મેં તમને કહી દીધું છે. કશું જ છુપાવ્યું નથી કે કંજુસાઈ પણ કરી નથી, કશું જ મારી પાસે રાખ્યું નથી. આજ છેલ્લી ક્ષાળમાં કહી દઈ છું કે-મે જે આગળ કહ્યું હતું તે ખૂલી જાઓ. મેં તમને બધી જ પકડ છોડાવી જીવવા માટે રાજી કરી લીધા છે. પણ હવે ‘મને’ પકડી લઈને મારા ઉપદેશને ધૂળમાં ન મેળવશો. બધું જ છોડવાની વાતમાં ‘હું’ પણ આવી જાઉં છું. કેમ કે હું તમારું આખરી બંધન છું અને મારો ભાર એટલો મોટો છે કે તમે સત્યના આકાશમાં મને વિંયકીને ઉડી નહીં શકો. બસ આ આખરી ભાર, આખરી બંધન છોડીને ઉડજો. મારી આટલી જ વિનંતી અને સલાહ છે. મને લઈને તમે સત્યના જગતમાં પ્રવેશી નહીં શકો અને એક ખીજ રહેસ્યની વાત એ પણ કહી દઈ કે જો તમે આ સંકટની ઘડીમાં મનેથ છોડી શકશો તો ‘સત્ત’ના જગતમાં કાયમ માટે તદ્વપ થઈને જીવી શકશો. કેમ કે મારી અંદર પ્રગટ રહેલું પરમ સત્ય પણ તમે અનુભવી શકશો. ‘સત્ત’ને પ્રામ કરવા માટે આ જરૂરી હતું અને તે તમને શિખામણશરૂપે, વિનંતીરૂપે, સલાહરૂપે કહી જાઉં છું.

હવે પછીના સંસ્થાના કાર્યક્રમોની સૂચિ

૧. પર્યુષણ મહાપર્વ

- તા. ૧૬ ઓગષ્ઠથી ૨૩ ઓગષ્ઠ, ૨૦૦૯, રવિવાર શ્રાવણ વદ ૧૧ થી ભાડરવા સુદ-૩/૪

૨. આયંબિલની ઓળી

- તા. ૨૬ સાટે. શનિવારથી ૪ ઓક્ટો. રવિવાર ૦૯ આસો સુદ-૭ થી પૂનમ (સુદ-૧૦ બે વાર આવે છે.)

૩. આત્મસિદ્ધિ અવતરણદિન તથા
પ્રભુશ્રીનો જન્મદિન

- તા. ૫ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૯, સોમવાર આસો વદ એકમ

૪. ધનતેરસ થી દિવાળી અને નૂતન વર્ષ

- તા. ૧૬ ઓક્ટોબર થી ૧૮ ઓક્ટોબર આસો વદ ૧૩ થી કારતક સુદ-૧

૫. જ્ઞાનપંચમી

- તા. ૨૩ ઓક્ટોબર, કારતક સુદ-૫

: નોંધ :

ધનતેરસ તા. ૧૫ ઓક્ટો. ગુરુવાર બપોરે ૪.૪૦ થી શરૂ થાય છે. અને બીજા દિવસે તા. ૧૬ ઓક્ટો. સૂર્યોદય સુધી છે. ચૌદસ તથા દિવાળી તા. ૧૬ અને ૧૭ ઓક્ટો. ના છે. તા. ૧૮ ઓક્ટો. ના ધોકો છે અને નવું વર્ષ કારતક સુદ-૧, તા. ૧૯ ઓક્ટો. ના છે.

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To,

From :
SHREE RAJ-SOBHAG SATSANG MANDAL
SHREE RAJ-SOBHAG ASHRAM
On National Highway no. 8-A,
Sobhagpara, SAYLA-363430
Gujarat, INDIA
Tel : 02755-280533
Telefax : 02755-280791

Printed by : Neeladh Printers, Naranpura, A'bad. Ph. : 27491627

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.”